

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı
8 Mart 2023 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Tahir Akyürek'in, 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerde vefat edenlere rahmet, yaralıları şifalar dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- KARARLAR

1.- Tali komisyon olarak (2/4987) esas numaralı Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde görüşme açılması hususuna ilişkin karar

2.- (2/4987) esas numaralı Kanun Teklifi hakkında genel uygunluk görüşünün esas komisiyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna bildirilmesi hususuna ilişkin karar

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve 112 Milletvekilinin; Afet Yeniden İmar Fonunun Kurulması ile Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4987) (Tali komisyon)

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU

3'üncü Toplantı

8 Mart 2023 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu, saat 16.33'te açıldı.

Komisyon Başkanı Tahir Akyürek, 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerde vefat edenlere rahmet, yaralılara şifalar dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Tali komisyon olarak (2/4987) esas numaralı Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde görüşme açılması hususu oy çokluğuyla kabul edildi.

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve 112 Milletvekilinin; Afet Yeniden İmar Fonunun Kurulması ile Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/4987) görüşmeleri tamamlandı ve teklif hakkında Komisyonun genel uygunluk görüşünün esas komisiyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna bildirilmesi hususu kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 20.01'de toplantıya son verildi.

8 Mart 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.33

BAŞKAN: Tahir AKYÜREK (Konya)**BAŞKAN VEKİLİ: Metin YAVUZ (Aydın)****SÖZCÜ: Jülide İSKENDEROĞLU (Çanakkale)****KÂTİP: Burhan ÇAKIR (Erzincan)**

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bütün arkadaşlara teşekkür ediyoruz ama Mustafa Bey’e özel bir teşekkür ediyoruz. Mustafa Demir Bey’in iki saat önce bir torunu oldu; Allah analı babalı, ebeli dedeli büyütsün., Aslında orada olması gerekiyordu ama İstanbul’dan hemen atladı, geldi.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Kız mı, erkek mi?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Erkek, oğlumuz oldu.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – 8 Mart Kadınlar Günü’nde kız olsaydı bir başka anlamı olacaktı. Hayırlı olsun.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Allah hayırlı, mübarek etsin.

Tabii, burada, ilk imza sahibi değerli milletvekilimiz, yine bürokrasiden arkadaşlarımız, Komisyon üyelerimiz ve uzman arkadaşlarımız var. Bu, deprem felaketinden sonra yaptığımız bir toplantı.

Çoğunluğumuz var, toplantıyı açıyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Tahir Akyürek’in, 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerde vefat edenlere rahmet, yaralıları şifalar dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Bu vesileyle, tabii, depremde rahmetli olan, vefat eden bütün insanlarımıza Cenab-ı Hakk’tan rahmet diliyor, yaralılarımıza şifalar temenni ediyor, milletimize de başsağlığı diliyoruz.

Bazen çeşitli kıyaslamalar oluyor ama hepimiz oralardaydık, gözlem yapma imkânı da oldu. Sanıyorum karada gerçekleşen tarihteki en büyük depremlerden biri. Japonya’yla falan kıyaslandığı oluyor ama Japonya da biliyorsunuz okyanus ortasında bir ada. Bazen okyanusta sönümlenmeyle karaya yansıyor ama 95 yılındaki Kobe depremi hatırlardadır yani orada da şehir yıkıldı, sonra mevzuatta düzenlemelerle ciddi tedbirler aldılar. Bizde de 99 depreminden sonra mevzuatta yeni düzenlemelerle yine Türkiye’de de depreme hazırlık noktasında önemli kanuni düzenlemeler yapıldı. Tabii, buna rağmen ortaya çıkan neticelerle ilgili, ortaya çıkan durumla ilgili yeni tespitler, değerlendirmeler, sebepleri, sonuçları üzerinde de çalışmalar devam ediyor.

Bugünkü Komisyonumuzun toplanma nedeni -biz, sanıyorum, dönemimizde ilk defa tali komisyon olarak toplanıyoruz- gündemimiz -arkadaşlara da dağıtıldı sanıyorum- Afet Yeniden İmar Fonunun Kurulması ile Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde oluyor. Biz tali komisyon konumundayız; o nedenle, Komisyonumuzda değerlendirmemizi yapıp asli komisyona görüşümüzü Komisyon olarak aktarmış olacağız.

Kanun teklifi -okuduysak- doğal afetler nedeniyle hayata etkili afet bölgesi ilan edilen alanlarda imar altyapı ve üstyapı çalışmaları için gerekli kaynağın sağlanması, yönetilmesi ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılması amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı ve tüzel kişiliği haiz Afet Yeniden İmar Fonu'nun kurulmasına ilişkindir. Fonun yönetimi ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar bu kanun teklifiyle kabul edildiğinde düzenlenmiş olacak. Bu kapsamda, Hazine ve Maliye Bakanı başkanlığında, ilgili diğer Bakanlarımızın da katılımıyla ve ayrıca, Strateji ve Bütçe Başkanlığından oluşturulacak bir Yönetim Kurulunun belirlenmesi de öngörülmüyor. 4749 sayılı Kanun'a eklenen bir maddeyle doğal afetler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi ilan edilen alanlarda imar altyapı ve üstyapı çalışmaları için ülkemiz adına sağlanan dış finansmanın Afet Yeniden İmar Fonu'na tahsisine ve Hazine ve Maliye Bakanının bu alanda yetkili kılınmasına yönelik de düzenleme yapılıyor. Hazine ve Maliye Bakanlığımızın kıymetli yetkilileri de buradalar, onlara da hoş geldiniz diyorum.

Biz Komisyonumuzda, dönemimizde, 27'nci Yasama Döneminde 13 defa toplantı gerçekleştirmiş olduk, bu 13'üncü toplantımız; Altıncı Yasama Yılında da 3'üncü toplantımız. Toplantımızın hayırlı olmasını tekrar diliyorum.

III.- KARARLAR

1.- Tali komisyon olarak (2/4987) esas numaralı Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde görüşme açılması hususuna ilişkin karar

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - İç Tüzük'ün 23'üncü maddesinde "Tali komisyonlar, işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerinde esas komisyona görüş bildiren komisyonlarca işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerinde esas komisyona görüş bildiren komisyonlardır." diye düzenlenmiştir. Teklif maddeleri daha ziyade teşkilatlanma ve mali konulara ilişkin hükümler içermekte. Tabii, deprem sonrası bir düzenleme ve faaliyet olduğu için Komisyonumuzun da bu konudaki görüşünü asli komisyona inşallah hep birlikte iletmış olacağız.

Bu vesileyle, bu nedenle, maddeleri uygun bulursanız tek tek görüşmek yerine hem maddelerin tamamını kapsayacak şekilde, maddeler üzerindeki görüşleri de havi olmak üzere milletvekillerimizin, Komisyon üyelerimizin ve katılımcıların geneli üzerinde değerlendirme yapmasını diliyoruz, arzu ediyoruz.

Teklifin geneli üzerinde görüşme açılmasını, maddeler hakkındaki görüşlerin de bu görüşmelerde, görüş beyanlarında açıklanmasını ben teklif ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk ve 112 Milletvekilinin; Afet Yeniden İmar Fonunun Kurulması ile Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4987) (Tali komisyon)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK - Teklif hakkında, öncelikle, izninizle teklif sahibi, ilk imza sahibi olarak Değerli Milletvekilimiz Cemal Öztürk Bey'e ben söz vermek istiyorum; sonra da öncelikle Komisyon üyelerimiz olmak üzere, milletvekili arkadaşlarımızın da görüşlerini almış olacağız. İnşallah, uygun bir zamanda da hep birlikte toplantımızı sonuçlandırırız.

Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonumuzun Değerli Başkanı, değerli üyeler, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim aynı zamanda. Bugün, bu kanun teklifimiz, esas komisyon Plan ve Bütçe Komisyonu olmakla birlikte, alt komisyon olarak sizin Değerli Komisyonunuza da havale edilmiş durumda. 105 milletvekilimizle birlikte hazırladığımız bu kanun teklifi hakkında sizleri bilgilendirmek üzere, Başkanımızın davetiyle huzurlarınıza geldim. Hepinize teşekkür ediyorum öncelikle.

Bildiğiniz gibi, ülkemizin 11 ilinde, yaklaşık 110 bin kilometrekarelik bir alanda ve çevresinde diyelim çok büyük bir deprem felaketi yaşadık; 46 binin üzerinde vatandaşımızı kaybettik, 100 binin üzerinde de insanımız yaralı ama 85 milyon gönlü yaralı, hepimiz üzgünüz. Tabii, hayatını kaybeden kardeşlerimizi geri getirmek mümkün değil, hepsine Cenab-ı Hakk'tan rahmet diliyoruz, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz, milletimize başsağlığı diliyoruz. Mutlaka milletimiz büyük, devletimiz güçlü; yaraların sarılması, maddi kayıpların giderilmesi için hep birlikte canla başla çalıştık, çalışıyoruz, çalışacağız. Bütün insanlık da bu büyük, dünya çapındaki deprem afeti karşısında ilk günden itibaren Türkiye'nin yardımına koştu. Hep birlikte bu yarayı sarmaya çalışıyoruz.

Tabii, bu tür afetlerle ilgili ben biraz çerçeve çizmek istiyorum. Her şeyden önce, risklerin yönetilmesi, krizlerin yönetilmesi; özellikle risklerin yönetilmesi olay meydana gelmeden olur, kriz yönetimi de olay meydana geldiği sırada ve devamında yerine getirilir. Bizim bu kanun teklifindeki amacımız, riskin ve krizin yönetilmesinden ziyade, olaydan sonra yani bu felaketten sonra oluşan İngilizce "recovery" dedikleri Türkçede de bizim bunu "rehabilitasyon" ya da "iyileştirme" olarak tercüme edeceğimiz veya ifade edeceğimiz bir çalışmaya matuftur. 10 maddelik -ki bu kanun teklifinin 2 tane maddesi de biliyorsunuz yürürlük ve yürütme maddesiyle ilgili- adı Afet Yeniden İmar Fonunun Kurulması İle Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'miz, bu üçüncü aşama olan yani iyileştirmeye ya da rehabilitasyona ilişkin alacağımız ekonomik tedbirlerin oluşacağı bir fonla ilgili. Adı üzerinde, bir fon kuracağız Büyük Millet Meclisimizin takdiriyle ve buradaki fonun amacı her ne kadar 1'inci maddede açıklansa da ben bu konuda sizi ki sabahleyin Plan ve Bütçe Komisyonumuzun odasında bütün muhalefet temsilcilerini, Plan ve Bütçe Komisyonumuzdaki muhalefet sözcüsü arkadaşlarımızı bilgilendirdik şimdi de Değerli Komisyonunuzu inşallah bilgilendirmek istiyorum ve sorularınız olursa ben ve bürokrasiden gelen arkadaşlarımız cevaplandırmaya çalışacağız.

Amaç ve kapsam bölümünde de belirtildiği gibi, fonun kuruluş amacı, Afet Yeniden İmar Fonu'nun kurulmasıyla özellikle ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarca taahhüt edilen yardım ve desteklerin tek bir elden takibi yani amacın esası tek bir elden takibi ve yönetimidir. Bunu tekrar etmek istiyorum: Fonun kurulmasıyla ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarca taahhüt edilen yardım ve desteklerin tek bir elden takibi ve yönetimini amaçlıyoruz ama tabii sadece yardım değil, bunun yanında -bu fonun kaynakları bölümünde de biraz sonra göreceğiz hep birlikte- yurt içi ve yurt dışı kaynaklı her nevi nakdi bağışın, yardımın, hibenin ve devamında da kredilerin tek bir elden yönetilmesi.

Tabii, buna geçmeden önce, belki değerli arkadaşlarımız şunu merak edebilirler: Ülkemizde daha önce fon yok muydu ya da şu anda bu iş bir aylık süreç içinde nereden yönetiliyor? Çünkü fon kurulmadan önce de ilk dakikadan itibaren devletimiz, milletimiz hep birlikte, el ele bu krize müdahale etti, en azından enkazlardan önce can kurtarılması, yaralıların kurtarılması ve devamında... Şu anda, bu işle ilgili, biliyorsunuz AFAD Başkanlığında AFAD acil durum özel hesabından, AFAD afet konutları yapımından, AFAD altyapı hasar kapsamında mahallî idarelere yardım fonundan, faslından, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı kentsel dönüşüm özel hesabından ve kamu idareleri afetlerden zarar gören kamu yatırımlarının onarılması veya yeniden yapılması faslından harcamalar yapılmaya devam ediliyor ve deprem bölgesindeki çalışmalar ekonomik olarak finanse ediliyor.

Tekrar, amaç ve kapsam bölümünü, isterseniz maddeyi ben ifade edeyim çünkü o çerçevede ilerlersek daha kolay ve zamanı değer iyi değerlendiririz diye düşünüyorum. Ne diyor: “Bu Kanunun amacı, doğal afetler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi ilan edilen alanlarda; imar, altyapı ve üstyapı çalışmaları için gerekli kaynağın sağlanması, yönetilmesi ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılması amacıyla Fon kurmak, Fonun yönetimi ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.”

Dolayısıyla, ben soracağınız sorulara fırsat verme açısından böyle kısa bir girişle sözlerime burada parantez bırakmak istiyorum ve hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Ben izninizle, öncelikle Gökan Bey’e...

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Gökan Bey’den önce... Benim konuşmam var Genel Kurulda şu anda görüşülen kanun teklifiyle ilgili, on dakika sonra çıkmak zorundayım.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Uygundur, sorun yok.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tamam.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Müsaade ederseniz...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan ve değerli arkadaşlar, hepinizi selamlıyorum.

Öncelikle, bu büyük afetten dolayı hayatını kaybedenlere ve bütün Türk milletine başsağlığı diliyorum, yaralıları acil şifalar diliyorum.

Afet büyük, felaket daha büyük ama bu afetin ve felaketin büyüklüğü arkasında saklanan birileri var, ben mümkün olduğunca o konunun üzerine gitmeye çalışıyorum çünkü biraz önce, değerli milletvekili sunum yaparken “Kurulacak olan fonun tek bir elden yönetimi” ifadesini kullandı ki başlı başına zaten biz buna karşıyız. Şimdi, daha önce de afetlerden sonra bu işler konuşuldu ve hatta “deprem vergisi” diye bir kanun çıkmıştı biliyorsunuz, oradan toplanan paralar var, 100 milyara yakın olduğu ifade ediliyor ama bunun afetle ilgili nerelerde, nasıl kullanıldığı konusunda bir bilgi yok yani şeffaflık birinci derece önemli.

Diğer taraftan, bu fon, şu anda 11 ilde meydana gelen enkazın kaldırılması ve onun üzerinde yeni yapılaşmayı sağlamaya yönelik bir fondur; yeni, muhtemel afetlerde de hiç yok. Oysa bu büyük afet meydana gelmeden önce bütün konuşmalarımızda -ki biz bu Komisyonunda da defalarca dile getirdik bunları- afete hazırlık için neler yapıldı, kentsel dönüşüm adına neler yapıldı, bunları çok konuştuk. Şimdi, burada, bu vesileyle, gene kısaca değinmek istiyorum: Afet yönetimi bir bütündür; bunun bir ayağı riski azaltmak için afete dayanıklı, depreme dayanıklı yapılaşmadır; ikincisi ise afetten hemen sonra acil müdahale edilmesidir. Gördük ki ikisi de çok zayıf, âdeta yok. Şimdi, kim ne derse desin, afetin büyüklüğü arkasına ne kadar gizlenilirse gizlenilsin, ben hayatımı bu konuya veren bir mühendis olarak söylüyorum: Afet bölgesini dolaştım, o vaziyetleri yerinde bizzat gördüm ve insanlarla konuştum; afete hazırlık adına o bölgede yapılmış neredeyse hiçbir şey yok “Var.” diyenler küçük örnekler gösterecekler. Ben zaten hep bunu ifade ettim: Küçük örneklerle avutmamalıyım kendimizi, asıl büyük felakete hazırlanalım. Bizim bir de Deprem Komisyonumuz oldu, buradan bazı arkadaşlar da vardı o Komisyonunda, orada çok daha uzun tartıştık, küçük küçük örneklerle “Biz her şeyi yapıyoruz.” denildi ama hiçbir şey yapılmadığını burada gördük, hemen afetten sonraki acil müdahale konusunda da hazırlık yapılmadığını gördük. Bu konu çok uzun, buraya girecek değilim, ben zaten Genel

Kurulda her fırsat bulduğumda bu konuyu konuşuyorum, konuşmaya devam edeceğim çünkü deprem bitmedi, 11 ilimiz yıkıldı ama yıkılmaya namzet, başta İstanbul olmak üzere, birçok ilimiz var. Bu faylar biliniyor, bu konuda çok ciddi ve güzel araştırmalar, gelişmeler oldu ama uygulama yok, çok zayıf. Yeni depremlerle gene gözyaşı dökmeye devam edeceğiz, ben bunu ifade ederken sıkılıyorum ama çok sık söylediğim için kendime paye çıkarmak için söylemiyorum, yarın Tokat'ta, Çankırı'da ya da İstanbul'da olacak bir depremden sonra aynı sözleri söylemek istemiyorum, gözyaşı dökmek istemiyorum; bunun çaresini, tedbirini önceden almalıyız.

Şimdi, bu fon kurulacak, ne için? Oradaki yapılaşma için. Diğer, yeni afetlere hazırlık, hiçbir şey yok. O enkazın kaldırılıp yeni yapılaşmayla ilgili konuşulanları da çok yanlış görüyorum, eksik görüyorum. Cumhurbaşkanını birileri kandırıyor, birileri aldatıyor. Osmaniye'de bir yıl süre istedi; bu yapılaşmaya, güvenli konutlara kavuşulacağı sözünü verdi. Değerli arkadaşlar, bu, mümkün değil. Burada bir sürü mühendis arkadaşım var, hiçbirisi çıkıp da diyebilir mi “Olur bu.” diye, daha enkaz kalkmadı. Maraş'tan yeni gelen arkadaşşıma sordum “Ne kadarı kalktı?” diye. “Yüzde 20'nin altında.” diyor, daha enkaz kalkmadı.

Bakın, değerli arkadaşlar, yapılaşmada birkaç safha var. Bir defa “yer seçimi” diye bir şey var. “Efendim, biz kayalık kısımlara geçeceğiz, bilmem ne yapacağız.” Bu, çocuk oynacağı değil, bakmakla olmuyor. Bizim Doğu Karadeniz Bölgesi'nde eskiden solucan var mı diye bakılırdı ev yapılacak yerde -gerçekten böyleydi- solucan varsa toprak yumuşaktır burada. Sizde var mıydı, bilmiyorum, değerli hemşehrim?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Öyle.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) - Trabzon'un köylerinde böyleydi “Bu toprakta ev yapılmaz.” denirdi. Şimdi, biz, modern teknolojinin bütün imkânlarına sahibiz ve bu konuda yetişmiş çok mühendise sahibiz. Bu zemin seçimi sadece zeminin sağlam olmasıyla değil, aynı zamanda diğer sosyal ihtiyaçları karşılayacak şekilde olmalıdır. Zemini seçtiniz, bir planlama yapacaksınız, bu planlamadan sonra bir projelendirme yapacaksınız, ondan sonra uygulamaya geçeceksiniz ve bir denetim safhası var. Bunlardan herhangi biri yürümüyorsa, aksıyorsa bir sonraki depreme hazır değiliz demektir. Döktüğümüz gözyaşlarının temeli burada yatıyor. Uyduruk şekilde her şey yapılıyor. Burada şu veya bu mevki hatalıdır demiyorum yani “Bu enkazın altında sadece bugünkü AKP iktidarı kaldı.” diyemeyiz, geçmişten gelen bir sürü hatalar var ama bu iktidarın hatası biraz daha fazla çünkü yirmi senedir yönetiyorsunuz ve diyorsunuz ki: “Biz büyük işler yaptık, afete hazırlıkta her şeyi yaptık.” Gördük işte, inşallah bundan sonra görmeyiz ve özellikle de acil müdahale konusunda -giden herkes görmüştür- konuşmaya gelince Genel Kurulda başka türlü konuşuluyor. Ben o sahada gördüğüm insanın anlattıklarına ve bizzat yaşadıklarına mı inanacağım, Bakan veya şu bu mevkisinde olanlara mı inanacağım? Orada gördüğüme inanacağım tabii ve bunları ifade ediyoruz.

Şimdi, bu kentsel dönüşüm bu fon sonrası... Bu fonda tabii yeterli para toplanabilir mi toplanamaz mı, ayrı bir konudur. Bir tek bugünkü iktidarın bunun altından tek başına kalkmasını beklemek de doğru değil, topyekûn millet olarak kalkacağız bunun altından. İki ay sonra seçim var, seçimden sonra belki biz alacağız sorumluluğu, bunu da gene beraber üstleneceğiz, üstlenmeliyiz. Topyekûn üstlenme zihniyeti doğrudur ama “Ben yaparım olur, tek adam yapar olur.” bu zihniyete karşıyız, bunu ifade etmek istiyorum.

Şimdi, ben bu genel gerekçeye baktım, vaktimiz tabii çok sınırlıydı, kurulacak olan yönetime de baktım falan ama burada şeffaf bir şey göremiyorum ben doğrusu; birinci önceliğim bu, şeffaf bir anlayış yok. Diğer taraftan, afete hazırlık için “Sadece bu fon buraya yeter, sonrasında bakarız.” gibi bir düşünce varsa bunu da açıkça ifade edin, bunu da bilelim, ona göre biz de davranalım.

Şimdi, tabii, vaktim gerçekten sınırlı; diğer arkadaşım, Halil İbrahim Bey burada, sonra da eğer devam ederse yine katılmak istiyorum. Şimdilik sözlerimi burada bitiriyorum ama iktidar kim olursa olsun siz veya daha sonra bir başkası veya biz Türk milletinin güvenli konutlarda oturmaya, uyumaya; güvenli okullarda, hastanelerde, iş yerlerinde çalışmaya, tedaviye gitmeye, okula gitmeye elbette hakkı vardır ve bunu sağlamak da iktidarların görevidir ve anayasal görevidir. Bu görevi yapmayan iktidar kim olursa olsun sorumludur, bence suçludur. Hiç kimse istifa etmedi diye bakmayalım, Kızılay Başkanı bile istifa etmedi be kardeşim ya! Yani sosyal medyada dolaşıyor, Tekirdağ'dan birisi gönderdi bana: "3/B sınıfı öğrencisi Ayşegül, Kızılay Kolu Başkanlığından istifa etti." diyor; tepkisi bu. Ne yapsın vatandaş Kızılay Başkanı hâlâ görevine devam ediyorsa? Çevre ve Şehircilik Bakanı, İçişleri Bakanı, Milli Savunma Bakanı üç ana sorumlu var; Cumhurbaşkanını yanıltanlar da bence bunlardır. Benim sözlerim bu kadardır.

Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Müsaadenizle.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, teşekkür ederiz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Başkanım...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ağabey, sonra, notlarımızı alalım Cemal Ağabey, sonra.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Onu soracaktım, yine söz alacak mıyım?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, notları alalım.

Özellikle şeffaflık ve bu, sadece bu fon yeterli mi gibi iki şey yöneltti Hayrettin ağabey. Tabii, yani arkadaşlar, belediyeçilikten geliyoruz bir kısmımız, bir kısmımız serbest hayattan geliyor, farklı çalışmalardan, mühendis arkadaşlarımız var. Bizim milletvekillerimiz, buradaki sizler de muhtemelen hepimiz deprem bölgesini gezdiniz; ben üç hafta Kahramanmaraş'ta görevliydim, sonra Hatay'a gittim ve Konya Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyeleri Hatay'da görevli; üç saat sonra Hatay'daydı bizim ekiplerimiz. Konya Belediyesinin ekipleri, gerçekten öyleydi. 700 civarında belediye aracı, 2 binden fazla belediye personeli ve belediye başkanları bu üç haftada en az on yedi on sekiz gün orada kaldılar, şu anda da oradalar, Büyükşehir Belediye Başkanımız falan. Bütün ilçelerle birlikte bir sorumluluk üstlendiler, başka belediyeler de var.

Şimdi, şu dikkatimi çekti gittiğim yerlerde: Tabii, geçmişten bugüne şehir planlamalarında zaten sorunlarımız var yani belediyelerin de bu konuda bir sorgulanması gerekir, genellikle geçmişten bugüne planlamada sorunlar var fakat 2000'den sonra yapılan yapıların hakikaten yüzde 90'dan fazlasının ayakta olduğunu, ölüme neden olmadığını gittiğimiz yerlerde gözlemledik; en azından ölüme neden olmadığını büyük bir çoğunlukla yani şehir dokusunu yenilemeyen şehirler daha büyük sorun yaşıyor. Yani biz kendi şehrimizde, örneğin, ben görev aldığımda 2004'te 230 bin civarında bağımsız bölüm vardı şehir merkezinde, hane vardı; bırakırken bu rakam 460 bindi ve bu 230 binin de en az 50 binini yeniledik ilçe belediyelerimizle birlikte; Karatay ve Meram ilçelerimizde özellikle çok model çalışmalar yapıldı. Aslında, belediyeler elini taşın altına koyduğunda şehir yenileniyor, bu, büyük bir avantaj oluşturuyor ama tabii yenilenmeyenlerin farklı formüllerle ele alınıp daha da hızlı bir şekilde yenilenmesi gerektiği de çok açık.

Burada tabii, büyük bir felaket var yani iktidarıyla muhalefetiyle sivil toplum kuruluşlarıyla milletimiz dört bir koldan hiçbir ayırım yapmadan hakikaten her yere koşular; mesela, Hatay'da 80'den fazla belediye görev yapıyor şu anda yani bir şeyler yapmaya çalışıyor; büyükşehir bazında İstanbul ve Ankara'nın yaptığı katkıların yanında AK PARTİ'li belediyeler olarak da Kocaeli, Konya ve Bursa

görevli. Diğer şehirlerde de Kahramanmaraş'ta Kayseri, İstanbul'un ilçe belediyeleri, birçok belediye, Türkiye çapında herkes koşturdu, bir şeyler yapılmaya çalışıldı. Bundan sonra da inşallah daha güçlü bir şekilde hazırlanırken felaketlerin olmamasını da diliyoruz.

Hüseyin Bey, senin mikrofonun açık ama ben Gökân Bey'e izninle öncelikle söz vereyim.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Tamam.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun Gökân Bey.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Teklifi hazırlayan Sayın Milletvekiline de Komisyonumuzu bilgilendirdiği için çok teşekkür ediyorum.

Evet, İmar, Bayındırlık, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu tali komisyon olarak bugün toplandı, o nedenle Sayın Başkan size de Komisyonu toplantıya çağırmanızdan dolayı teşekkür ediyorum. İlk kez biz tali komisyon olarak kendimize havale edilen bir dosyayı görüşüyoruz, belki de Çevre, Şehirlik Bakanlığına özel yetkiler veren, plan yapma yetkilerini içeren Cumhurbaşkanlığı kararnamesini bu dönem içinde Mecliste görüşemezsek anladığım kadarıyla da son komisyon çalışmamız olacak.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Turizm Tanıtma Ajansı Raporu'nu da görüşeceğiz, daha tekrar toplanacağız öyle gözüküyor.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Öyle mi? Peki.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Mustafa Bey'e de tekrar gözü aydın olsun diyorum; yaşamını yitirmiş olan Adıyaman milletvekilimize ve depremde yaşamını yitiren tüm kardeşlerimize, evlatlarımıza, anne babalarımıza da Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Deprem bölgesinde Cumhuriyet Halk Partisinin kurmuş olduğu çok sayıdaki çalışma grubuna dâhil milletvekilleri olarak bizler de herhâlde bir ayın yirmi günden fazlasını bölgede geçirdik. Bu dönem içinde irili ufaklı pek çok sayıda kamu kurumu, belediyeler; ben tabii Cumhuriyet Halk Partisi büyükşehir belediyeleri ve ilçe belediyelerine de ve diğer hizmet götüren STK'lere, belediyelere, herkese de hizmetlerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Başkan, biz İmar, Bayındırlık Komisyonu dışında İzmir depreminden sonra Elâzığ ve İzmir depremlerini araştırmakla ilgili bir komisyon kurmuşuk ve buradaki milletvekillerimizin önemli bir kısmı da o komisyonun üyesiydi. Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin Ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Komisyon, uzun bir adı var.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Recep Bey de Komisyon Başkanıydı.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Recep Bey, Sayın Sakarya Milletvekilimiz de çok değerli bir kardeşimiz, iyi bir inşaat mühendisi, bu konularda da yetkin, çok da başarılı bir raporu da Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmuştuk. Aslında, bizden önceki dönemlerde de Türkiye Büyük Millet Meclisine çok sayıda raporun sunulduğunu, bu konunun araştırıldığını biliyoruz, yeniden Mecliste grupların anlaşmasıyla yeni bir komisyon da çalışmaya başlayacak, onu da görüyoruz. Aslında, Türkiye'de bilinmeyen bir şey kalmadı yani hepimiz neyin doğru neyin yanlış olduğunu biliyoruz ama afetlere hazırlık ve risk yönetimi konusunda hâlâ biz meseleyi çözebilmiş değiliz.

Şimdi, bir kere şeyi anlayamadım ben yasa teklifini, Afet Yeniden İmar Fonu ya bir cümle düşüklüğü var, Afet Yeniden İmar Fonu. Bunun tam adını... Niye böyle bir şey yani? Afet yeniden... Yeniden afet mi olursa ne yapacağız, yeniden bir kent bir kuracağız?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yani bir imar fonu var da yeniden fon mu kuruyoruz?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Yani evet, ben anlayamadım yani burada bir cümle düşüklüğü; Afet Yeniden İmar Fonu yani tamam. Aslında, bizim üzerinde düşünmemiz gereken iki nokta var: Bir, afete maruz kalmış olan yapı stokunun önemli bir kısmının yıkıldığı ya da hasar gördüğü 11 ilimiz başta olmak üzere, buralarla ilgili ne var; ikincisi, yine bizim raporlarımızda, yine noktasal olarak da Komisyonda, buradaki heyet toplantılarında, alandaki çalışmalarda gerçekten jeofizik mühendislerinin, bilim insanlarının söylediği noktasal olarak burası büyük risk altında, burada stres yoğunluğu arttı, burada olası bir deprem tehlikesine karşı hızlı önlem alınması gerektiği söylenilen ve bildiğimiz yerlerle ilgili ki bu fonun kapsamında mı onu bilmiyoruz. İçeriğine baktığımız zaman da daha çok depremde yıkılmış olan bölgeleri kapsıyor ama Marmara, riskli bir Marmara depreminde Sakarya, Kocaeli, Yalova, Tekirdağ, İstanbul, Çanakkale, Bursa illerindeki riskli yapının iyileştirilmesiyle ilgili buradan bir kaynak aktarımı olacak mı o belli değil. Sisam Adası kaynaklı İzmir depreminde yıkılan sonrasında 2020’de yıkılan sonrasında da işte, Menderes deltasını, Gediz deltasını yani Aydın-Denizli hattını, Manisa-Akhisar hattını, başka bölgeleri, Milas hattını ilgilendiren faylardaki stres birikiminin yoğunlaştığını biliyoruz. Buralardaki yapı stokunun iyileştirilmesiyle ilgili bir çalışma var mı onu bilmiyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, yani Elâzığ ve İzmir depreminden sonra konuştuk; aslında, Türkiye, 99 Düzce ve Gölcük depremlerinde de bunun bir milat olduğunu söyledi ve ondan sonra da 4708 sayılı Yasa, 6306 sayılı Yasa, pek çok yasada ilave maddelerle de ön almaya çalıştık, bu riski azaltmaya çalıştık ama ilgili bir şey söyleyeyim; ben Anadolu’ya gittiğimde, ilçeleri gezdiğimde değerli arkadaşlar, nüfusu 10 binin altındaki yerleşim yerlerinde insanların hiç ruhsat almadan inşaat yaptığını söylediler. Hiç “ruhsat alma” diye bir adet ve gelenek yokmuş, herkes inşaatını yapıyormuş, af çıkınca da yasallaştırıyormuş; kimse de buna engel olmamış yani orada hani bir müteahhlik hizmeti değil de her insanın kendi evini yapması dolayısıyla da 2 kat, 3 kat, 1 kat, iki yıl sonra 1 kat daha, iki yıl sonra 1 kat daha. Ya, fay hatlarının üzerindeki yerleşim yerlerinde, nüfusun çok hızlı arttığı bazı coğrafyalarda bunun ben bilmiyordum, açık söyleyeyim yani bu kadar işin kötü durumda olduğunu açıkçası bilmiyordum ve başka bir şey daha söyleyeyim, ülkemizin başka coğrafyalarında da benzer durumların hâlâ devam etmekte olduğunu öğrendim. Bu, bence çok daha tehlikeli yani büyükşehirlerde, merkezlerde hani ruhsat alıp ruhsat ve eklerine aykırı ilaveler yapıldığını, işte, dubleks kat veya bodrum katının iskân edildiği gibi şeyler biliyorduk ama yani hiç mühendislik hizmeti almadan milyonlarca yapının ya da yüz binlerce yapının hâlâ yapılıyor olmasıyla ilgili bağlayıcı, kapsayıcı, kararlı bir iradeye ihtiyaç var. Şili’de Pinochet, Şili gibi dünyanın deprem riski en yüksek olan ülkesindeki riski bir faşist diktatör katı kurallarla, uygulamada getirdiği katı kurallarla çözmüş. Burası demokratik bir ülke, bizim de demokrasi içinde aynı katı kuralları mutlaka almamız gerekir, mutlaka almamız gerekir. Yani dünyada bilinen deprem ülkeleri var; Şili And Dağları, bizde İran’dan başlamak üzere Anadolu, en büyük, riskin yüksek olduğu coğrafya Japonya ve adalardaki, Endonezya ve Malezya’daki, okyanustaki kimi deniz içindeki kırıklar. Bizim artık bir deprem ülkesi olduğumuz ve Türkiye coğrafyasının yüzde 90’ından fazlasında yüz yıl içinde deprem tehlikesinin var olduğunu artık hepimiz biliyoruz yani bir insan yaşamında hepimiz bir biçimiyle depremi yaşayıp göreceğiz. O nedenle şuradan hareket edeceğim: Şimdi, 21 Şubatla 28 Şubat arasında TOKİ bazı ihaleler yaptı. Şimdi, 230 bin -dün Sayın Cumhurbaşkanı 232 bin rakamını telaffuz etti- yıkılmış ya da yıkılacak olan bağımsız birim sayısı, ne kadar iş yeri var bunun dışında onu çok bilmiyoruz, belki 30 bin de iş yeri var. Arkadaşlar, ortalama olarak 1 milyon 300 bin lira ile 2 milyon 500 bin TL arasında birim fiyatlarla -bağımsız bölüm başına bu fiyatları veriyorum- en düşüğü 1 milyon 300 bin, en yükseği 2 milyon 500 bin olan birim fiyatlarla TOKİ konut ihaleleri yapıyor.

Şimdi, ortalamayı 1,5 milyon gibi düşünersek ne kadarlık bir fona ihtiyaç var, ne kadarlık bir kaynağa ihtiyaç var ve bir yıl içinde iddia edildiği biçimiyle bunun nasıl yapılacağını gerçekten anlamak mümkün değil. Bu manada bence topluma da gerçekleri apaçık, yalın biçimiyle söylemek lazım, artık neyi yaparsak onu söylemek lazım, hangi kaynaklarla yapacağımızı da belirtmek lazım.

Başka bir nokta şu: Belki o gerçeği arkadaşlarımız da söyleyecek, Türkiye’de inşaat sektörü, -geçen Komisyonda söylemiştik- Türkiye, 1980 yılında gayrisafi millî gelirinin yüzde 9,5’ünü inşaat sektöründen elde ederken 2020 yılında bu 7’lerin altına düştü, 2050 yılında bu yüzde 5’in altına düşecek yani sektör giderek küçülüyor. Bunun anlamı, artık Anadolu’nun kırsal kesimlerinden büyük kentlere göç eden insanlar inşaat sektörünün doğal bir elemanı değil, başka alanlarda çalışıyorlar. O nedenle inşaat sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücüne artık ulaşamıyoruz, bir büyük problem de bu. Burada yurt dışına gitmiş olan on binlerce nitelikli yetişmiş iş gücünün de var olduğunu belirtmek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, biz kamu eliyle bütün bu risklerin çözülebilmesi konusunda bir yaklaşım gerçekleştiriyoruz. Şu an deprem bölgesinde 1 Mart itibarıyla ya da 28 Şubat itibarıyla TOKİ’nin başlamış olduğu inşaatlarla ilgili yapım süreci başladı, onlardaki durdurma kaldırıldı ve inşaatlar başladı ama özel sektörün inşaat yapmasıyla ilgili durdurma hâlâ devam ediyor, en azından iki üç gün öncesine kadar böyle biliyordum.

Şimdi, Türkiye, dünyada müteahhitlik sektöründe en başarılı 3 ülkeden bir tanesi, Avrupa’da 1’inciyiz yani ve bütün dünyada yapmış olduğumuz, Türk müteahhitlik firmalarının bütün dünyada yapmış olduğu uygulamalar gerçekten çok başarılı yani örnek seçilecek.

Şimdi, bu kadar başarılı olduğumuz bir sektörde bu kadar niteliksiz yapıyı nasıl oluşturuyoruz? Bir, bunu mutlaka çözmemiz gerekir. İki, bu büyüklükteki bir envantere sahip olan Türk müteahhitlik sektörünü sürecin bir paydaşı yapmadan biz bunun altından nasıl kalkacağız? İkinci soru da bu yani ihaleleri 50-100-200 tane firmaya verebiliriz ama Türkiye’de hadi, 400 bin rastgele firma var ama en az 40-50 bin tane son derece başarılı müteahhitlik firmaları var. O nedenle bunun özel sektör eliyle, yurttaşın kendi finansmanını da sağlayarak barınma sorununu hızlı biçimiyle çözebileceği pek çok argümanı da aynı anda geliştirmemiz gerekir ve müteahhitlik sektörünü, mimarlık ve şehircilik sektörünü sadece tünel kalıp yöntemiyle bina inşa eder bir noktaya getirmek de gerçekten bizim ülkemiz açısından yani... Hakikaten biz yüz yıl o zaman yan gelip yatmışız demektir yani pek çok inşaat yapım tekniğinden, hiçbirinden nasibini almamış, sadece TOKİ’ye tünel kalıp yöntemiyle betonarme inşaatlar yapan bir ülke olmak da doğru değil; konvansiyonel inşaat teknikleri, çelik yapılar, ahşap yapılar gibi, prefabrik yapılar gibi çok sayıdaki sektörde hiçbir ilerleme kaydetmememiz gerçekten anlaşılabilir değil. Gördük ki mesela, Türk müteahhitlik sektörü prefabrik yapı alanında endüstriyel prefabrik konut yapmayı başarabilecek bir endüstriyel modele geçmiş olsaydık biz bir ay içinde 20-30 bin konteyner ya da çadır yerine prefabrik konutu deprem bölgelerine götürmüş olurduk. Hâlâ bizim belediyelerimiz yok arkadaşlar, binaları yok, hâlâ kamu kurumlarına bir prefabrik yönetme merkezi oluşturamadık yani çok kötü bunlar yani hakikaten... Mesela, şantiyede bir kural vardır; birinci gün, önce şantiye binası kurulur, önce işçilerin kalacağı yerler belirlenir, önce onların tuvaletleri ve duşları yapılır, ondan sonra hafriyatçı gelir, hafriyata başlar. Bunlar yapılmadan hiçbir inşaat başlamaz iyi bir şantiye tekniğiniz varsa, bu konuyu ciddiye alıyorsanız. Bizim, gerçek söyleyeyim, bugün pek çok yerleşim yerimizde belediye yok, kamu kurumu yok, karavanlarda... Olabilir mi böyle bir şey? İşte, bunu çözmek gerekiyor, bununla ilgili mutlaka biz yüzde yüz betonarme yapıya mahkûm edilmiş bir ülke olmaktan hızla çıkmamız gerekiyor. Betonarme yapının şöyle bir sıkıntısı var deprem bölgelerinde: TOKİ’nin yapmış olduğu binalarla ilgili hasar tespit raporlarında yıkılmadığı söyleniyor ama betonarme yapı

orta hasar ve üzerinde hasar aldığında yıkılmak zorunda arkadaşlar ve geriye geri dönüşümü hiç olmayan bir sektörde betonarme yapılır. Ya çelik yapılardan, ahşap yapılardan, prefabrik yapılardan yararlanabiliyorsunuz ama betonarme yapılardan maalesef hiçbir biçimde yararlanamıyoruz, bunu dikkate çekmek gerekir.

Şimdi, burada bir fon oluşturuluyor ve bu fonla ilgili de ilgili bakanlıklar ve Strateji Bütçe Başkanlığı da bunun üyesi oluyor.

Şimdi, sormak istediğim bir konu şu: Sayın Başkan, siz de çok yakından biliyorsunuz, biz bu Komisyonunda “Turizm Tanıtım Ajansı” adında bir ajans kurduk ve bununla ilgili de bir yasa çıkardık ve bunun Sayıştay denetimiyle ilgili ciddi tartışmalar oldu, orada “Sayıştayca denetim yapılmayacak ancak bağımsız denetim firmaları tarafından yapılan denetimler Sayıştaya bilgi olarak gönderilecek.” denildi ama biz üç yıldır bu ajansın topladığı paralarla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Komisyon olarak bizler nerelere bu paraların harcadığı konusunda maalesef bilgi sahibi olamadık. O nedenle bu tür fonlarla ilgili genel yaklaşımımız, bir açıklık; bunu teklif sahibi de verebilir, yarın Plan Bütçe Komisyonunda ilgili bakanlık yetkilileri de verebilir. Bunu madde metinlerinde, yasa teklifinde hiçbir biçimiyle göremedik; bağımsız denetim şirketleri tarafından yapılacağı ancak yasanın açıklama metninde kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılan bütçelerle ilgili o kurumlar denetime tabi olduğu biçimiyle denetleneceği şeklinde bir açıklama var. Bir, bunun açıklığa kavuşmasına ihtiyaç var. İki, yine bu yasanın görüşülmesinde şunu söylemek istiyorum: Afet riski altındaki bölgelerde, kentsel dönüşüme tabi tutulacak riskli yapı stokunun bulunduğu yerlerde yurttaşlarımızın uzun vadeli faizsiz olarak alacakları, kamu bankalarından alacakları kredilerle ilgili de lütfen, şu yapmış olduğunuz ihaledeki rakamları dikkate alarak yani vatandaşa 600 bin lira dönüşümle ilgili kredi olanağı açıp arkasından da en düşük ihaleyi 1,5 milyon lira yaptığınız anda bu, yoksulların kentsel dönüşüm faaliyetinden yararlanamaması anlamına gelir, bunu belirtmek istiyorum.

Yine deprem riskinin ve zararlarının azaltılmasıyla ilgili burada madde metinde yok ama yani yasa koyucu bu fonda toplanmış olan kaynakların ya da bütçeden ayrılacak olan kaynakların nasıl dağılacağı konusunda da bir açıklama yaparsa, tutanaklara da geçerse yani bunun ne kadarı yıkılmış olan yapı stokunun iyileştirilmesi ya da deprem bölgesi diye tarif ettiğimiz, başta mesela Hatay... Hâlâ Hatay, içme suyu sorunu çözememiş yani şehrin bütün coğrafi yapısında problem olmuş, zemin neredeyse allak bulak olmuş; Türkiye’nin bazı coğrafyalarında 3,5 metreyle 7 metre arasında batıya doğru bir koordinat sapması var, harita mühendisi arkadaşlarımız daha iyi bilir, başlı başına bir sorun hâline geldi. Yani mülkiyet ve arazilerinin tespit edilmesi ve kodlanması konusunda ciddi bir sıkıntıyla Türkiye karşı karşıya. Mesela, bununla ilgili hızlı bir belki de bu yasanın içine ya da başka bir yasanın içine... Adam kendi arsasına kazıp bina yaptıysa şimdi, uydudan 3,5 metre batıya doğru binasının gittiğini görecektir, parsellerin tümünde bir kayma söz konusu olacak yani hemen çözümlenmesi gereken teknik bir sorun olarak da onu söylemek istiyorum.

Yine TAYSB’nin Türkiye Afet Strateji ve Eylem Planı vardı. Bunun mutlaka bu deprem sonrasında güncellenmesine ve yeni bir eylem planına ihtiyaç var. Bu eylem planının içinde tabii ki başta Hatay, başta Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya olmak üzere, işte Malatya’nın Doğanşehir, Gaziantep’in İslâhiye ve Nurdağı ilçeleri başta olmak üzere çok sayıdaki yerleşim yeri, buralarla ilgili bir eylem planına ihtiyaç var. Bir karar alalım ya, bu Parlamentodan bir karar alalım; bazı yerleşim yerlerini taşıyalım arkadaşlar, yani Erbaa taşıdı ya cumhuriyetin ilk yıllarında yani Erbaa taşındı. Fay hattının üzerinde geçen bir yerleşim yeri varsa niye taşımıyoruz ki yani biz neden bunun yıkılmasını bekliyoruz? Bir kararlılık gösterelim. Ben Deprem Komisyonunda arkadaşlar, -üzülüyorum ya- Pazarcık, Türkoğlu, İskenderun, Antakya depremi kapımızın ağzında kaç kere söyledim burada ya. Yani yapı stokunu

iyileştiremeyeceğimiz yerlerde kentleri taşımayı düşünmemiz gerekir. Buradan söylüyorum, Bingöl Karlıova-Yedisu hattında... Yedisu kaç nüfuslu bir ilçe ya? 2 bin nüfusu yok, taşıyalım Yedisu'yu ya Karlıova'da eğer risk varsa 500 bin evi taşıyalım, taşıyalım ve bitsin artık, bu kentler bu riskin altında yaşamaktan vazgeçsinler. O nedenle sadece burada bizim bir fon yönetimi değil, aynı zamanda bu fonu nasıl kullanılacağı konusunda da Parlamento olarak bir irade ortaya koymamız lazım.

Son olarak şöyle söyleyeyim Sayın Başkanım: Okulların yapı güvenlik kat sayısını 1'den 1,5'a çıkardık, 2019'da mı oldu bilen var mı?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – 2018.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – 2018'de 1'den 1,5'a çıktı. İskenderun'daki 77 okulun 74'ünde hiç hasar yok, yeni yapılmış okullar için söylüyorum yani yapı güvenlik kat sayısını okullarda... Peki, niye biz hastanelerde bunu çıkarmadık? Hatay'da bir tane hastane ayakta kalmamış.

NECİP NASIR (İzmir) – Hastanelerde 1,5.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – 1,5; peki, niye biz o zaman mesela, bir şehir düşünün, bir Hatay'ı düşünün hiçbir binasına deprem izolatörünü koymamışız. İlginç bir şey söyleyeyim, yani bunu gözlerimle gördüm yani Adana'ya iki buçuk saatte ambulansla giden enkazdan çıkarılmış, kurtarılmış her 100 yaralının 90'ı yaşamını yitirdi, çok büyük bir sayı yani ister potasyum eksikliğine bağlı kalp krizi riski deyin, ister iç kanamasının üç saat süresince uzatması deyin, başka nedenlerle... Yani biz o enkazdan kurtardığımız ve alkışlarla ambulansa bindirdiğimiz insanlarımızın çok büyük bir çoğunluğu kaybettik; Komisyonumuzun üyesi İsmet Tokdemir'in 3 yeğeni, 3'ünü de canlı çıkardık, 3'nün de cenazesini yirmi gün içinde Adana'dan geri getirdiler. Yani o nedenle bazı meselelerle ilgili de artık çok hızlı ve kararlı olmak lazım. Hatay'da bunu yaşadık, Bursa'daki bütün hastanelerin tedbirini aldık mı biz? Mesela, ya bu fonun içinde Bursa'daki... Çanakkale riskin altında, Manisa, Akhisar, Denizli, Aydın, Milas, Bingöl, Erzurum, Hakkâri hepsini sayabiliriz yani alıyor muyuz bunları? Almıyorsak o zaman bir anlamı yok ki.

Son olarak da bizim topluma gerçekten gerçekleri artık söylememiz lazım ve toplumun da gerçeklerle yüzleşmesi lazım yani bir yıl anne-baba ve çocuklar geniş aile olarak yaşayacaklarsa bunu bilebilmeliler, iki yıl yaşayacaklarsa bilebilmeliler. Adıyaman merkezde 2020 Elâzığ depreminde yıkılan Sincik'teki konutlar için öngörülen 370 tane deprem konutunun henüz kaba inşaatları yarı aşamasında yani onlar da bitecek. Gittim inceleme yaptım, işte depremden sonra bir faaliyet başlamış ama biz yani bir yıl içinde hepinizi ev sahibi yapacağız deyip de bunun altında insanları bırakmamamız lazım. Gerçek neyse onu artık... Çünkü ölümden daha iyi bir gerçek yok yani çok açık bir gerçek olarak ölüm, herkese neyin ne olduğunu gösterdi. Orada yaşayan, çadırda yaşayan, çadıra ulaşamayan, suya ulaşamayan, gıdaya ulaşamayan insanlara artık bizim sadece doğruyu ve gerçeği söylememiz lazım ve buradan aktarılabilecek olan rakamlarla da bugün bu ihaleler başladı; hazır beton fiyatlarına ve çimentoya zam gelmeye başladı. Mesela diyelim ki çimento ihracatını durdurduk diyelim ya, bir karar alalım ya, demir çelik fabrikalarının, inşaat demiri üreten fabrikaların çelik ihracatını durduruyoruz diyelim. Bir şey diyelim yani bu konuyla ilgili bir fedakârlıksa herkes yapsın fedakârlık. Eğer bu çimento fabrikalarının kredi borçları varsa kamu bankalarına da kredi faizleri, borçları varsa onlarla ilgili de yardımcı olun, olun ama bu maliyetler, bu maliyetleri bu sadece kamunun konut ihtiyacını gidermesi ya da sadece devletin gibi düşünmeyin. İki ay, üç ay sonra pek çok yurttaşımız kendi işini kendi çözmeye başlayacak ve doğrusu da bu; uygun bir zaman dilimi içinde uygun bir planlama anlayışıyla bunun da teşvik edilmesi lazım. Ben hâlâ Türkiye'nin inşaat sektörüne, Türkiye'nin müteahhitlik sektörüne, Türkiye'nin bu konudaki yetişmiş mühendis ve teknik kadrosuna çok güveniyorum, yeter ki bu insanlara doğru bir biçimiyle destek olalım.

Son olarak da Sayın Başkanım, Deprem Komisyonunda ben size demiştim ki: “Naci Görür ve Haluk Eyidoğan’ı çağıralım.” diye fakat fırsat olmadı ve onlar gelemediler, Naci Hoca televizyon televizyon çıkıyor ve dedi ki: “Beni çağırmadılar.” -Pardon, özür dilerim, Recep Bey’e söylemiştim- Eğer önümüzdeki günlerde kurulacak bir komisyon varsa bu konuyla ilgili gerçekten yani iktidar açısından ya da muhalefet açısından bizim gibi düşünmeyip ama bilimsel açıdan gerçekleri söyleyecek cesareti olan herkesin dinlenmesinin önemli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Tabii, İlber Hoca Celal Hocayı gömdü, Naci Hocayı öne çıkardı, sonra tekrar geriye dönmeye çalıştı falan. Bu konuda tabii, hocaları da...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Hocam, Deprem Komisyonunda siz değildiniz, özür dilerim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İbretle de hocaların bazılarını da takip ediyoruz.

RECEP UNCÜOĞLU (Sakarya) – Hocanın riskli gösterdiği bütün bölgeler raporumuzda mevcut, ekstra söyleyecek bir şey yok.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi, Deprem Araştırma Komisyonu raporu hakikaten çok tafsilatlı, mükemmel bir çalışma; orada önerilen şeylerin tekrar güncellenip uygulamaya konulması gerekiyor gördüğümüz kadarıyla.

Hüseyin Bey, süreye de dikkat ederek hızlandırmış olalım biraz.

Buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani size gelince süre hatırlatmış olmayalım, yanlış anlaşılmasın, genel olarak.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. Sizin tutumunuzu biliyorum, beş yıldan beri buradayız, sizden razıyız yani o konuda hiç tereddüdünüz olmasın.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Gelecek dönemle ilgili düşünceleriniz nedir?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Vallahi yani gelecek dönem Komisyon Başkanı bizde olacak ama kim olacak bilemiyorum tabii, onu söyleyeyim başkan.

Evet, Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben bu depremde hayatını kaybeden bütün vatandaşlara Allah’tan rahmet, yaralı vatandaşlarıma acil şifalar diliyorum.

Ben de Gökhan Bey gibi diğer milletvekillerimizle hep beraber, biz 6 vekil olarak Pazarcık ve Türkoğlu ilçesinden sorumluyduk; gittik, orada yaşadık, yaşananları gördük gözlerimizde. O sıkıntıları Allah bir daha bize göstermesin. Gerçekten çok kötü şeylerle karşılaştık, burada anlatmak istemiyorum, çok da etkisinde kaldık. Sorun şurada arkadaşlar: Deprem oluyor, depremle ilgili her şeyi konuşuyoruz, deprem bittikten sonra hiçbir şey yapmıyoruz. Bir 1999 depremi yaşadık, hepimiz o günleri yaşadık, deprem vergisini çıkardık, yaklaşık, bildiğim kadarıyla, 35-40 milyar dolar civarında bir parayı 80-85 milyon insandan topladık. Topladığının paraların hiçbirini deprem için kullanılmadı, sorun burada.

Şimdi, değerli müteahhit arkadaşlarımız var burada, birbirimizi tanıyoruz, inşaat mühendislerimiz var, mimarlarımız var, bu konuda büyükşehir belediye başkanlığı, ilçe belediye başkanlığı yapan arkadaşlarımız var. Biz aslında hepimiz suçluyuz biliyor musunuz arkadaşlar, hepimiz; biz insanların ölmemesi için hiçbir şey yapmadık.

Değerli arkadaşlar, ben burada -siyaset değil- şunu söyleyeyim: Yirmi bir yıldan beri bu ülkeyi yöneten bir iktidar var ve Allah onlara öyle bir fırsat verdi ki yirmi bir yıl boyunca tek başına yönetti bu ülkeyi. Yaklaşık 1 trilyon 700 milyar dolar bu ülkenin vatandaşından vergi topladınız ve harcadınız bu paraları. 1 trilyon 700 milyar dolardan bahsediyorum arkadaşlar. Bizim hepimizin oturup bu konuları düşünmemiz lazım. Eğer bugün 46-50 bin insanımız ölmüşse burada hepimiz sorumluyuz. Birinci sorumlu Hükûmet, ikinci sorumlu yerel yönetimler, üçüncü sorumlu da biziz aslında muhalefetiz, takip etmedik, takip ettik ama sözü geçiremedik, kamuoyunu uyandıramadık.

Şimdi, Pazarcık'a gittiğimde, oradaki insanlarla görüştüğümüzde, muhtarlarla özellikle... 2019'da İçişleri Bakanlığı, AFAD çatısı altında tatbikat yapılmış yani depremin olacağını hepimiz biliyorduk ki zaten, ne zaman olacağını sadece bilmiyorduk; bugün mü yarın mı. Oradaki muhtar diyor ki: "AFAD'dan telefon açtılar bana 'Gir masanın altına, fotoğrafı çek, yolla bize...'” Sayın İçişleri Bakanı afet tatbikatını yönetiyor, oturmuş -hepimiz görüyoruz- böyle bekliyor, hepimiz gördük bu fotoğrafı arkadaşlar.

Şimdi, biz 2019 yılında, Maraş'ta, Pazarcık'ta, Türkoğlu'nda eğer afet tatbikatı yapıyorsak ve 2019'dan sonra oraya hiçbir şey yapmıyorsak bunun sorumlusu bu Hükûmet arkadaşlar. O bölgeyi deprem bölgesi tayin ettiniz mi, o bölgede hangi binaların çürük veya sağlam olduğunu tespit ettiniz mi, bir çalışma yaptınız mı? O bölgede herhangi bir yere çadır stoku yaptınız mı, herhangi bir yere yiyecek stoku yaptınız mı, su stoku yaptınız mı arkadaşlar? Şimdi bunu tartışmamız gerekiyor. Peki, 35-40 milyar dolar deprem vergisinden toplanan paraları nereye harcadınız? Bu paraları niye verdik? Bir daha insanlar ölmesin diye. Deprem bölgesi olan yerleri belli olmasına rağmen orada bir iyileştirme yaptık mı? Hayır, yapmadık arkadaşlar, sorun burada başlıyor.

Şimdi, biz hepimiz elimizi vicdanımıza koyacağız, diyeceğiz ki: "Bu fona, Afet Yeniden İmar Fonuna -tuhaf bir ismi var- biz burada kaynak aktaracağız, toplanan, yurt dışı ve yurt içinden gelen paraları buraya aktaracağız, bunları da diğer bakanlıklara aktaracağız, bakanlık da Sayıştay denetimi altında olduğu için ama bu fonu yönetenlere denetim yapılmayacak." Olmaz böyle bir şey arkadaşlar. Vatandaşın, 5 yaşında çocuğun kumbarasından bağış yaptığı paraları bir fona toplayıp da o fon da Sayıştaya gelmiyorsa... Sadece bakanlığa aktarılan paraları, o bakanlık da Sayıştay denetim altında olduğu için Sayıştay denetliyormuş gibi yapıyorsanız bu da olmaz arkadaşlar.

İki: 11 il depremde zarar görmüş, işte, 260-265 bin bağımsız bölüm var, biz bu fonu sadece o bölgeye mi kullanacağız yoksa bu fonu gelecek olan depremler, İstanbul depremi, Aydın depremi... Bir Aydınlı olarak -ki Aydın'da daha büyük felaket var- değerli arkadaşlar, söyleyeyim, işte, başkan yardımcımız burada. Aydın için 2015'ten beri bağıryorum ya Mecliste, şu an yapılan JES'lerin hepsi Aydın'ın geleceğini yerle bir ediyor. Adam depremden kurtulsa bile o JES'lerin patlamasıyla 280 dereceli bir suda yanacak adamlar. Ve borular şehir içinden geçiyor, sağlık ocağından geçiyor, şehir merkezinde açıktan geçiyor, kapalıyı boş ver! Gömme değil, açıktan geçiyor. Allah korusun, Aydın'da bir deprem olsa, eğer 10 bin kişi göçük altında kalırsa bilin ki en az 500 bin insan yanarak ölecek.

Şimdi, bununla ilgili çalışma yapıyor muyuz? Hayır, yapmıyoruz, geçmişte yapmadığımız gibi şimdi de yapmıyoruz. Şimdi ben bugün burada söylüyorum: Türkiye'de her an -Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları içerisinde hepimiz yaşıyoruz- bu depremler olacak arkadaşlar, bilim adamları konuşuyor, vatandaşlarımız konuşuyor, yurt dışındaki bilim adamları konuşuyor, deprem zaten olacak; önemli olan, deprem olmadan nasıl bir önlem alacağız, vatandaşlarımızı nasıl koruyacağız? Arkadaşlar, ben şimdi muhalefet yapmıyorum.

Şimdi, Metin Bey, konuşuyorsun da Germencik'ten Buharkent'e kadar git, binlerce JES yapılmış, boruların hepsi, tekrar ediyorum arkadaşlar, hepsi yerin üstünde geziyor.

METİN YAVUZ (Aydın) – Tamam, doğru.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Doğru mu?

METİN YAVUZ (Aydın) – Doğru. Bunun senin söylediğinle ne alakası var?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Peki, deprem olsa onlar ne olacak?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Yeryüzünde olsa bulamazsın zaten.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Arkadaşlar, onlar ne olacak, o su ne olacak?

METİN YAVUZ (Aydın) – Diyorum ki: Hatay’da bir baraj patlamıştı ya, aynı senin bu dediğinle örtüşüyor.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bir dakika, ne olacak, işte, soruyorum.

METİN YAVUZ (Aydın) – Bir şey olmaz ağabey, ne olacak?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Hiçbir şey olmayacak, o 280 derece hiçbir şey yapmayacak mı?

METİN YAVUZ (Aydın) – Olmaz, ne olacak yani?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – İşte, sorun burada: “Bir şey olmayacak...”

METİN YAVUZ (Aydın) – Hayır, o değil de örneğin yanlış yani.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – İşte, Maraş’ta yaptığınız tatbikatta da bir şey olmayacaktı işte.

METİN YAVUZ (Aydın) – Örnek yanlış.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Pazarcık’a gittim, sizin Belediye Başkanınız, benim değil arkadaşlar, AK PARTİ’nin eski Belediye Başkanı Pazarcık’ta bu bölgenin balçık olduğunu, altında su olduğunu, buraya hastane yapılmaması gerektiğini bas bas bağıryor.

METİN YAVUZ (Aydın) – Pazarcık Hastanesinde hiçbir şey yok ki.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sizin Belediye Başkanınız bana söylüyor, ben demiyorum.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Hiçbir şey yok.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – “Bu yüzden benim eşimin tayinini çıkardılar, bu yüzden süründüm burada.” diyor. Ne oldu? Yarıyı gömüldü, Pazarcık’ta suların içine gömüldü hastane, gittim, gözlerimle gördüm arkadaşlar.

METİN YAVUZ (Aydın) – Allah Allah! Sen başka yere gitmişsin ağabey.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Evet, “Sen başka yere...” Rıza Posacı’ya sorabilirsin, Rıza Posacı’ya sorabilirsin.

METİN YAVUZ (Aydın) – Ben oradaydım da.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sen oradaydın! Arkadaşlar, evet, arkadaşlarımız oradaydı. Neredeydiler biliyor musun? Merkez koordinasyondaydılar arkadaşlarımız.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

METİN YAVUZ (Aydın) – Hiç alakası yok!

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Gezmediğimiz köy kalmadı ya! Biz sizi hiç görmedik.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bir dakika, arkadaşlar...

METİN YAVUZ (Aydın) – Bırak Allah aşkına ya!

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Gezmediğimiz köy kalmadı. Hayallerini anlat.

METİN YAVUZ (Aydın) – Yanlış yapıyorsunuz!

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ben şu an konuşuyorum, siz de konuşma vakti geldiğinde bana cevap verin.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Gezmediğimiz köy kalmadı, çalmadığımız yer kalmadı.

METİN YAVUZ (Aydın) – Sana ne cevap vereyim?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – “Pazarcık Hastanesinde bir şey yok.” diyorsa gezmiyor demektir ya.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Hastanenin içine...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – “Hastanede bir şey yok.” diyorsanız bir şey demiyorum. Bak, ben ne diyorum: Elbistan’da hastanede bir şey var mı? Yoktu, hastanede bir sorun yok. Ama “Pazarcık Hastanesinde hiçbir şey yok.” diyorsanız demek ki gitmemişsiniz diyorum ya, ben oradaydım.

METİN YAVUZ (Aydın) – Yok tabii. Sen başka yere gitmişsin.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Kırıkkale Valisini arayın, bilgi alın, Kırıkkale Belediye Başkanınızı arayın, bilgi alın.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

METİN YAVUZ (Aydın) – “Ben oradaydım.” diyorum, ne bilgisi alacağım ya? Ama yani yalan yanlış şey de... Tahrik ediyor yani.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Saçma saçma konuşuyorsun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Arkadaşlar, şimdi, siz konuşurken biz sizi dinleriz, yaptığınız yirmi bir yıldan beri... Tekrar ediyorum, deprem vergisinde 35-40 milyar doları...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – İzmir’de ne yaptınız, İzmir’de? Otuz yıldır yönetiyorsunuz.

NECİP NASIR (İzmir) – Onu konuşacağız zaten Başkanım.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ben, burada, bak, tekrar ediyorum.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Kaç tane riskli bina tespiti yaptınız, kaç tane riskli bina?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bu, sizin göreviniz, yerel yönetimlerin görevi değil her şeyden önce.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bu kadar kaos yeter arkadaşlar.

Hüseyin Bey, toparlayalım.

Buyurun.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Aydın’da ne yaptınız?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Şimdi, demin Gökan Bey dedi. Arkadaş, sizin dönemde -size söyleyeyim mi, burada müteahhit arkadaşlarımız da var, inşaat mühendisleri de var- bütün çimento fabrikaları tekelleşti, arkadaşlar, size söylüyorum. Bütün çimento fabrikaları tekelleşti, ihracat yapılan rakama bakın, iç piyasaya satılanlara bakabilirsiniz. Artı, beton santral işleten arkadaşlarınız var mı bilmiyorum ama ben size bir örnek göstereyim, söyleyeyim: 2014’te Didim’de 3 tane beton santrali var, biliyorsun, Didim, Söke’ye çok yakın bir ilçemiz, 50 kilometre civarında, orada da bir çimento fabrikası var, İzmir’de var ve Denizli’de var. 3 tane beton santrali, gidiyorlar, Söke’den çimento alacaklar, dökme çimento, diyorlar ki giden arkadaşlardan birisi: “Fiyat bu.” İkincisi diyor ki: “Fiyat bu. Piyasada bu kadar yüksek fiyat yok, biz böyle veriyoruz.” Sonra üçüncüsü gidiyor “Evet, fiyat bu.” diyor. Ona verdiği fiyat yüzde 20 daha aşağı. Şaşıyorlar. Diğerleri, işte, Denizli’ye gidiyor, bir fiyat çekiyor “Olmaz...” Diğerleri gittiğinde bir fiyat veriyor. İzmir’e gidiyor. Bu arkadaşlarımız genel müdürle tanıştıktan sonra “Ya, nasıl oluyor da ta 150 kilometreden getiriyorum bu fiyat, benim önümde olan niye bana böyle bir fiyat çekti...” Dedi ki oradaki genel müdür: “Siz beton santrali kurarken sizlerin hangi firmadan mal

alacağınızı biz tespit ederiz, biz tespit ederiz.” Yani 3 tane fabrika anlaşılmış, beton santralçiler “Sen buna vereceksin, ben buna vereceğim, ben buna vereceğim.” diyerek rekabeti ortadan kaldırıyorlar. Sizin zamanınızda, tekrar ediyorum, bu rekabet, tekelleşme, gittikçe yoğunlaştı, bu her yerde öyledir. İhracat fiyatına bakın, bir de iç piyasasına bakın. Onun için...

Şimdi, demin Gökan Bey gösterdi, TOKİ’nin yaptığı ihalelerde daha üç ay geçmeden verdiği fiyatın yüzde 20 arttığını piyasada görürsünüz. Biz hepimiz, arkadaşlar, TOKİ’nin yaptığı ihaleleri... O müteahhitleri kurtarmak için tasfiye edilmedik mi, yüzde 15 olana kadar tasfiye yapılmadı mı? Neden yaptık biz? Çünkü piyasa ile ihalenin arasında dünya fark var, gerçekleri tespit edip gerçekleri burada uygularsak biz başarıya ulaşırız, aksi takdirde burada bu toplanan fonlar, şu an yapılan ihaleler... Üç ay sonra o müteahhidin o binayı bitirme şansı yok arkadaşlar. Bu tekelleşmeyi önlemediğimiz sürece -açık piyasayı denetim, özellikle demirde ve çimentoda yapılan bu açgözlülük yüzünden- bu ülkede bu müteahhitlerin bu inşaatları bitireceğine inanmıyorum. Ve tekrar ediyorum: Sayın Cumhurbaşkanımız kalkıyor, diyor ki: “Bir yılın içinde, evlerini kaybeden bütün vatandaşlara evlerini veriyoruz.” 250 bine yakın TOKİ’de yapılan evlerin ihaleleri iptal oldu, arkadaşlar, kurası çekilmiş, adam taksitini ödemiş, adam evini beklerken aradan üç yıl geçip de evini almayan vatandaşlarımız var değerli arkadaşlar. Bu yüzden önümüzdeki dönemde, bir, bakanların kullandığını Sayıştay zaten denetliyor ama bu fonu, aktarılan parayı denetlememiz gerekiyor. Bu fonu, daha doğrusu bu fonun içinde çıkan paraları denetlemek gerekiyor. “Ben Ulaştırma Bakanlığına 100 milyar aktardım, ben Çevre ve Şehircilik Bakanlığına 500 yüz milyar aktardım; Sayıştay nasılsa onları denetliyor...” Ee, bir de bu fonun içinde toplanan parayı da denetlememiz gerekiyor ve Sayıştay bu fonun içeri de denetlemek zorundadır, şeffaf olmak zorundasınız.

Ben üç ay sonra iktidara geleceğime adım gibi eminim, ben bunu da istemiyorum, evet, Sayıştay denetlemelidir. Turizm Fonu, Sayıştay devre dışı, bence denetlemelidir. Çünkü sizler bunun vergisini veriyorsunuz. Eğer biz vergileri, vatandaşın vergisini toplayıp vatandaşa hesap veremiyorsak sorun orada başlıyor.

Ben bütün AK PARTİ’li milletvekillerini tenzih ediyorum, bu işin içinde olmadığınızı biliyorum, ben 2015’ten beri buradayım ama bürokrasi tarafı var bu işin içinde yani sonuçta halka gidip hesap verecek olan vekillerdir arkadaşlar, bürokratlar değildir. Bu sistemle zaten her şey bürokratikleşti; bürokrasiyi küçülecektik, bakanı bile bürokrat yaptık yani.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hüseyin Bey, toparlayalım, nasıl olsa Plan ve Bütçe Komisyonunda bunlar tartışılacak.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) - Bu vesileyle, ben özellikle bu fonun şeffaf olmasını istiyorum, arkadaşlar, bu fona gelen para... Adam ekmek parasını, süt parasını gönderiyor. Ben bu ülkenin 85 milyon insanına inanıyorum, bu depremde çok şeyler yaşadım, bir kadının son bileziğini bozdurup gönderdiğini biliyorum çünkü gerçekte Hükümetin yapmadığını bütün vatandaşlarımız yaptı. Ben özellikle burada başta Cumhuriyet Halk Partisinin büyükşehir belediyeleri, ilçe belediyeleri ve diğer siyasi partilerin bütün belediyelerine teşekkür ediyorum. Gerçekten olağanüstü bir şekilde mücadele ettiler. Gelen makineleri, gelen yiyecekleri, gıdayı bütün organizasyonu yaptılar. Bu fonu ülkemiz için, ülkemize adına, bundan sonra depremde insanların yaşamı kaybetmemesi için inşallah kullanacağınız inancımı taşıyorum.

Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum arkadaşlar.

Herhâlde bir daha toplanmayacağız değil mi Başkanım?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Toplanırsınız.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Toplanır mıyız? Tamam.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ediyoruz.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani “Hemen helalleşelim.” diyorsanız helalleşebiliriz ama...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Hayır.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Celadet Bey, buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İsmet Ağabey, tekrar başınız sağ olsun.

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Sağ olun.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – En çok şeffaflıkla ilgili vurgu yapılıyor Cemal Ağabey, bu konuda zaten son olarak size söz vereceğim daha sonra.

İsmet Bey, sanıyorum yakınlarınız vefat etti.

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Evet ağabey.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Allah rahmet eylesin.

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Sağ olun.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun Celadet Bey.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, öncelikle hepimizi saygıyla selamlarım.

Sözlerime başlamadan önce, başta Komisyonumuzda bulunan kadın milletvekilleri ve çalışma arkadaşlarımız olmak üzere tüm kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nü kutlarım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, bak, centilmenlik başka bir şey yani arkadaşlar hiç aklımıza gelmedi.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Değerli milletvekilleri, Kahramanmaraş merkezli depremde 11 ilimizde çok ciddi can ve mal kayıpları meydana geldi; yaşamını yitirenleri tekrar saygıyla anıyor, Allah’tan rahmet diliyor, yaralıları da acil şifalar diliyorum. Ölümün karşısında söylenebilecek en basit cümlelerin bu olduğunu düşünüyorum çünkü başta iktidar milletvekilleri ve yürütenin bizi kendisi bu ölümlerin, bu kayıpların önüne çok önceleri geçebilirdi, başta İmar Komisyonumuz bu hususta kendi ihtisas alanının verdiği yetki ve sorumlulukla bunu yapabiliirdi.

Sayın Başkan, ben sizden özel bir çay sohbeti de olsa, bir ay geçti bu deprem üzerinden, en azından böyle bir gayriresmî bir toplantı da yapıp... Bir gerçek var ortada.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, deprem bölgesindeydik gerçekten, biz de geçen hafta geldik.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Yanlış yaptınız. Bu yanlışlar nelerdir?

Şimdi, tıpta bu böyledir, teşhisi doğru yapmazsanız tedavi de yapamazsınız; hata yaptığımız bariz ortada, bu hatalarımız ne, bunları nasıl düzeltebiliriz...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yeni araştırma komisyonu kurduk inşallah, kuruyoruz.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – İnşallah ama dönem bitti Sayın Başkan.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – “Araştırma ve yaptırım” falan mı demek lazım? Ağabey, çözümümüz yanlış anlamayın da hakikaten niye “Afet Yeniden İmar Fonu” diye söyledik Cemal Ağabey ya?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İkincisini kuruyoruz Sayın Başkan.

JÜLİDE İSKENDERÖĞLU (Çanakkale) - Afet Sonrası Yeniden İmar Fonu...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Sadece bununla ilgili şu anda...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, doğrusunu isterseniz bu konuyla ilgili ben de dedim ki: Ya, bu Türkçe yazım kurallarıyla çok uyum içinde görülmeyebilir, tartışmaya açık olabilir. Hazineden bize böyle geldi yani teklif böyle geldi. Afet sonrasıyla ilgili olduğu için, ben sözlerimin başında da, sunumda da söyledim... Yani arkadaşlar hep konuşuyorlar, teşekkür ediyorum, afet olmadan alınacak önlemler, tabii ki sizin Komisyonunuzun esas meselelerinden biri. Bizim bu fon kurmadaki amacımız afet sonrası para bulmadır yani fondan maksat...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bunun amacı o.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Amacı bu.

Şimdi, burada “recovery” dedikleri, İngilizcede bir karşılık var ya yani bu yenileme, bunun karşılığında herhâlde “yeniden imar” şeklinde düşünüldü ve teknik arkadaşlarla bunu bu şekilde biz müzakere ettik kendi aramızda da “Böyle kalsın.” denildi.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Plan ve Bütçede tekrar konuşulur zaten.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Plan ve Bütçede tekrar konuşacağız da biz teknik olarak teklifi hazırlarken hem AFAD’dan hem Hazineden hem Çevre Bakanlığından, değişik bakanlıklardan görüş aldık, birlikte müzakere ettik. İsmi dikkat çekeceğini biz de dikkate aldık ama afetten sonra, afet meydana geldikten sonrasını kapsadığı için bu fonun asıl amacı, bu “yeniden imar” şeklinde, afetlerin sonrasında meydana gelen hasarın yeniden imarıyla ilgili bir fon bu yoksa afetin önlenmesi...

Hani tabirimi hoş görün, tırnak içinde söyleyeceğim, ondan sonra da sözümü bitireceğim. Şimdi, araba devrilmeden önce alınacak tedbirler var, araba devrildiğinde yapılacak kriz yönetimi var, bir de devrildikten sonra arabanın tamir kısmı var. Şimdi, araba devrilmeden önce yolu yapmanız lazım, köprüyü yapmanız lazım, asfaltı iyileştirmeniz lazım. Bayındırlık, İmar, Ulaştırma Komisyonu olarak sizin tartışacağınız ki arkadaşlar hep buna değindiler... Bir de kriz oldu, yuvarlandı, kurtarmaya ilişkin, can, mal kurtarmaya ilişkin; bir de daha sonrasında kurtardığınız canı nasıl iyileştireceksiniz, aracı nasıl iyileştireceksiniz şeklinde... Hani dediğim gibi, tırnak içinde, benzetmem depremle ilgili değil ama bu fonun esas amacı, uluslararası yardım kuruluşları Türkiye’ye para vermek istiyorlar, hibe; içerideki yardım kuruluşları vermek istiyor, hibe.

Şimdi, nereye yönlendiriyoruz bunları? AFAD’a. AFAD’ın amacı var, o dediğimiz, işte, başlangıçta alınacak tedbirlerle de görevi var, kriz anında var, kriz sonrasını da yönetiyor şu anda. Ama 2001’de bütün fonlar kapatılmış, arkadaşların bunu bilmesi lazım, biliyorlardır muhakkak. Türkiye’de depremle ilgili de diğer fonlar kapatılmış, 2009’da da 3 bakanlıktaki afetlerle ilgili kurumlar birleştirilip AFAD kurulmuş. Ama şimdi yaptığımız iş, dünyadan Türkiye’ye para göndermek isteyen kuruluşlar var, karşılıksız alınacak olan krediler var yani faizsiz alınacak, hibe olmayan krediler var, Dünya Bankasının, Avrupa Kalkınma Bankasının veya diğer fon kuruluşlarının böyle afetlerde ülkelere verdikleri, verebilecekleri fonlar var. Bütün bunların toplanıp bir havuzda, bir fonda afet sonrasında yapılabilecek işlere hasredilmesi var ki her arkadaşımız konuşmasında ne dedi: “Fonun şeffaf olup olmaması...” Ki ben biraz sonra bunu cevaplayacağım. Dolayısıyla uluslararası kuruluşlar da buna dikkat ediyorlar yani “Biz bu parayı vereceğiz, hibe edeceğiz ya da Türkiye’de de bütçeden para ayrılacak, genel bütçeden önümüzdeki yıllarda, şu anda bütçeden para veriliyor...” Bütün bunların bir fonda tek elde toplanıp afet sonrası meydana gelen bu hasarları yeniden imar, yenileştirme, iyileştirmeye ilgilidir. Dolayısıyla ismi biraz karışık olmakla beraber amaca yöneliktir diye düşünüyorum.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ama denetimden kaçırırsanız gene o fonlar gelmez, ben size söyleyeyim Cemal Bey, mühim olan denetime bu fonların tabi tutulması.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Onu bildiğimiz için zaten...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Celadet Bey’in sözünü kesmiş olduk, kusura bakmayın.

Buyurun.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Estağfurullah.

Oysa biz burada imar mevzuatı düzenleme yerine Uludağ’a kayak pisti yapılmasını, turizmi teşvik amaçlı imtiyaz sınıflarını yaratan kanunları, turizm ajanslarının kurulması ve sonuç itibarıyla toplumuna sorunlarını yani yaşam hakları önünde engel olan sağlıksız yapı stokunu ortadan kaldırmak amacıyla bir çalışma yapmadık, yaptırılmadık.

Deprem, yağmurun yağması, rüzgârın esmesi kadar doğal bir olay olmasına rağmen bu olayın ülkede bir felakete yol açıyor olmasının hesabı dahi verilmiyor. Hesap verilmesi gereken yerde helallik istenmesi ne giden canı ne giden malı yerine koymuyor.

Hüseyin Bey burada bazı şeyler söyledi, gerçi konuşmayacaktım ama bu sektörde epeyce ben de dirsek çürüttüğüm için birkaç kelime söylemek istiyorum: Şimdi “Patlama sonrası 500 bin kişi ölür.” gibi şeyler söyledi.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – “10 bin kişi göçük altında kalır, 500 bin kişi ölür.” dedi, orada tutanaklara bakabilirsiniz, orada bir sürçülisan oldu.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Yok, böyle...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – “10 bin kişi göçük altında kalır, 500 bin kişi ölür.” dedi. “5 bin” diyeceğine “500 bin” dedi, tutanaklara baktırabiliriz, arkadaşlar burada; orada dili sürçtü.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Her neyse, büyük bir rakam söyledi.

Şimdi, sondajlarda eğer kuyuda basınç varsa “blowout preventer” diye bir vana vardır, otomatik olarak kendi kendisini kapatır. Eğer yüzeyde bu kompresörle basınçlandırılıyorsa boru hatları, o kompresörlerde de “shear pin” denilen bir düzeneğe vardır, ani düşüşlerde yani bir patlama anında otomatikman o kendi kendini kapatır. Ama Hüseyin Bey diyor ki “Bunların hiçbirisi uygulanmıyor burada.” diye, ona ben bir şey diyemem.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Uygulandı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Ama bugünkü teknolojide böyle büyük afetler yaratacak şeyler değildir, bu teknik önlemler alınırsa kesinlikle hiçbir sorun...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – 11 vilayette mesela o kadar bina yıkıldı, yangın çıkmadı yani 1-2 binada çıktı, otomatikman kapandı doğalgaz vesaire.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Tabii, o sistem olmazsa zaten büyük felaketler olur.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ama yine de o dikkat çekiciydi yani hafıza...

Buyurun Celadet Bey.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Bir insanlık trajedisi maalesef sistemin ne kadar çürük, ne kadar temelsiz olduğunu bizlere net bir biçimde göstermiştir. Hepinizin bildiği üzere “imar barışı” adı altında insanlar “yuva” adı verdikleri mezarlara mahkûm edildiler. Denetimsiz, kontrolsüz binalar imar barışı müjdesiyle Genel Kuruldan geçti ve bununla övünürcesine seçim meydanlarında

propaganda yapıldı. Kendimizi kandırmanın bir anlamı yok, burayı sadece taziye dilekleri sunma makamı olarak görmek acziyetin en acı hâlidir. Buranın önlem alma, acıları dindirme yeri olması gerekmektedir.

Bakınız, iktidarın sermayeyi hoşnut etmesi için onlarca, hatta yüzlerce kanun yapıldı, halkı korumak adına hiçbir şey yapılmadı. Depremi ne olduğu ve neler yapacağını bilim insanları defalarca kez dile getirdiler, hatta konum verdiler, uyardılar ama bilime ve akla kulaklarını, gözünü, zihnini kapatmış olan iktidar bu çılgılığı duymadı, duymak istemedi. Bugün yaşananlar aslında bir körlüğün ve sağırlığın sonucudur yani depremde can ve mal kaybını minimum düzeye indirecek çalışmalar yapmak yerine müteahhit saltanatı kuran bu sistem sorunludur ve sorumludur.

Değerli arkadaşlar, deprem ve deprem sonucunda ortaya çıkacak can ve mal kayıplarını önleme hususunda ulusal ve uluslararası birçok bilimsel çalışma mevcut olmasına rağmen teorik bilgiler pratiğe dönüştürülmemiş, somut bir adım atılmamıştır. Deprem ve diğer doğal afetlerle ilgili olarak dünyada kabul gören ana strateji risk azaltma olmasına rağmen Türkiye’de bu strateji, arama kurtarma, acil yardım ödemeleri, destek paketleri, geçici barınma ve neticede yeniden konut inşası olarak belirlenmiştir.

Türkiye’de mevcut iktidar ve ondan önceki iktidarların aynı kararlı stratejik hataları yüzünden deprem sonrasında binlerce canımızı kaybettik. 1939 yılından 2023 yılına kadar gelen tüm iktidarlara depreme karşı etkin ve etkili bir deprem yönetim sistemini hayata geçirememiş, doğal afetler karşısında semptomatik çözümlerle süreçleri geçiştirerek kalıcı bir risk azaltma sistemi inşa etmemiştir. Depremden sonra hangi kurumun neden sorumlu olacağı belirlenmiş olmasına rağmen depremden önce alınması gereken önlemlerle hiçbir bakanlık ya da kurum sorumluluk almamakta; dolayısıyla bir deprem master plan eylemi oluşturulamamıştır.

Afetler ve imar konuları birbiriyle yakın ve ilgili olmasına rağmen bu iki kavram birbirinden farklı olarak ele alınmaktadır. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki Türkiye’de meydana gelen afetler sonucunda yıkılan binaların yüzde 20’si zemin sorunundan, yüzde 80’i ise yapısal imalat sorunlarından kaynaklanmaktadır. Bu gerçeklik önümüzde durmasına rağmen İmar Komisyonu olarak önleyici ve risk azaltıcı herhangi bir çalışma bu Komisyondan geçmemiştir.

Şimdi, burada yine palyatif bir çözüm önerisi getiriliyor, bir fon kurulacak ve bu fonla güvenli yerleşim yerleri inşa edilecek. Bizim burada bakmamız gereken ana konu iktidarın bugüne kadar uyguladığı temel pratiklerdir. 2000-2022 yıllarını kapsayan yirmi iki senede toplam 87 milyar 998 milyon lira özel iletişim vergisi toplanmış, yirmi yıllık AK PARTİ iktidarında ise toplanan deprem vergisi 86 milyar 138 milyon liradır. Toplanan bu vergilerle 96 metrekaare büyüklüğünde 1 milyon 315 bin konut yapmak mümkünken yapılmamıştır.

Yine Sayıştay raporlarında “Deprem Zararını Giderme ve Yeniden Yapılandırma Projesi”ne ait 1 milyon 628 bin 337 doların kayıp olduğu ve bu kayıp için komisyon kurulması, gerekli incelemelerin yapılması gerektiği belirtilmiş olmasına rağmen herhangi bir adım da atılmamıştır. 2000-2022 yıllarını kapsayan yirmi iki senede 87 milyar 998 milyon lira özel iletişim vergisi toplanmış fakat deprem öncesi hazırlıklarıyla ilgili bir adım atılmamıştır. Bu bağlamda kurulacak bu fonun güvenilirliği kesinlikle tartışma konusudur. Sizin oluşturduğunuz bu müteahhitlik düzeninde güvenli konut fonunun mutlu müteahhitlik fonuna dönüşeceği kaçınılmaz olacaktır. Kısacası, bugüne kadar toplanan paralarla ne yaptınız ki bundan sonra toplanan paralarla ne yapacaksınız?

Diğer yandan “Türkiye Tek Yürek” diye bir kampanya yapıldı, 115 milyar lira toplandı, AFAD ve Kızılay için toplanan bu parayı bu fona mı aktarmayı düşünüyorsunuz yoksa o parayı da cari açık kapatmada mı kullanacaksınız ya da yeni çadırlar satmak için malzeme mi alacaksınız?

Ülkenin yüzde 70'i deprem bölgesi, büyük kentlerin birçoğu aktif fay zonları üzerinde kurulu, yirmi iki yıldır bunu önleyecek tek bir adım atılmadığı gibi, imar barışı gibi saçma sapan bir düzenlemeyle halkın canını, malını riske etmiş bir iktidarın güvenli yerleşim yeri anlayışıyla samimi olduğunu düşünmekte zorlanıyorum. Sizin “güvenli şehir” kavramını kullanmanız için 50 bin insanın canını mı vermesi gerekiyordu? Türkiye’de, sadece son on yılda, toplamda 8 imar affı uygulanması hayata geçirilmiştir. Özellikle, AKP iktidarı tarafından çıkarılan imar affı Kahramanmaraş’ta, Hatay’da, Gaziantep’te, Malatya’da, Adıyaman’da, Diyarbakır’da, Osmaniye’de, Şanlıurfa’da, Adana’da ve Kilis’te meydana gelen felaketin tek nedeni olmamakla birlikte, en önemli nedenleri arasında gösterilebilir. İmar affı ya da imar barışı, aklın ve bilimin yol göstericiliğinden uzak, günlük popülist yaklaşımlarla öngörüsüzce oluşturulan politikalar sonucunda ortaya çıkmıştır. 2018 yılında yapılan düzenlemede 7 milyon 85 bin yapı kayıt belgesi düzenlenmiş ve bunların 5.848’i konut için. Deprem vurduğu 11 ilde toplamda 294.165 yapıya yapı kayıp belgesi verildiği söyleniyor. Bu güvensiz haneler sizin en büyük eserinizdir. Gerçeklik karşısında dururken hâlâ güvenli yerleşim yeri inşa edebilme kapasitesinden bahsetmek mümkün değildir.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, ben de bir inşaat mühendisiyim. Çalışma hayatımın hiçbir aşamasında, görmediğim, denetlemediğim işi kâğıt üzerinde onaylayarak kabul etmedim, hatta denetleyenleri bile denetlemeye çıktım. Benim ekibimde çalışanların en ufak hatasını affetmedim ve gerektiği yerde de onları şantiyeden kovdum. Siz, burada, bilmediğiniz yapıları, görmediğiniz yuvaları onayladınız; bu evlerde can yaşayacağını umursamadan kararlar aldınız. Yani karar almaya gelince, aldığı kararları seçim meydanlarında propaganda aracı olarak kullanmaya gelince mangalda kül bırakmayan iktidar, sorumluluk almaya gelince muhalefeti suçlama aczine düşüyor. Bu fonun bir çözüm olduğu kanaatinde değiliz, kaldı ki bundan önce oluşturulan fonlar nasıl amaç ve kapsamı dışında kullanıldıysa bu fon da aynı sürecin parçası hâline dönüşecektir. Bakın, dün, Murat Kurum 11 ilde 232 bin binanın yıkık veya da hasarlı olduğunu açıkladı. Deprem fonu olarak yok ettiğiniz parayla bu 11 ili yirmi iki yılda depreme hazırlıklı hâle getirebilirdiniz.

Son olarak Türkiye’de bir fon değil, deprem özelinde bir afet ülkesi olduğumuz gerçeğiyle, afet ve acil durumda müdahale bakanlığının kurulması gerekmektedir. Meslek örgütleriyle bir araya gelerek denetimlerin reel anlamda yapılması gerekmektedir. Merkezileşmede tek bir kişinin inisiyatifine terk edilmiş, koca işlevsiz bir sistem kurmak yerine daha kolektif hem önleyici hem de koruyucu bir sistemin hayata geçirmesi gerekmektedir. Bu fon ise palyatif bir çözümden başka bir şey olmayacaktır.

Deprem perdesi yapmak bizim minimum uygulama alanımız olmalıdır. Hesap kitapta deprem perdesi gerekmes bile bunun uzmanları her binada minimum deprem perdesi olması gerektiğini söylüyor. Ne yazık ki iktidarınız bu perdeyi sadece başarısızlıklarını örtmek için kullanıyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani teşekkür ederiz de Celadet Bey, seçim döneminin başladığının bir göstergesiydi doğrusu sunumunuz.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Doğru, ben de siyaseti terk ettiğim için son konuşmamdı.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Sakin bir üslupla ama çok ağır suçlamalar vardı doğrusu. Mevzuat açısından, aslında Türkiye’de mevzuatta çok yetersizlik yok siz de takdir edersiniz ki.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Mevzuatta yok Sayın Başkanım, biz uygulamıyoruz, mevzuat... Peki, Deprem Yönetmeliği var, kabul de niye uygulamıyoruz?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun, Yapı Denetimi Hakkında Kanun, Toplu Konut Kanunu, Deprem Yönetmeliği, beton izleme sistemi...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Başkanım, hiçbirine itirazım yok, kanunlar var ama uygulamıyoruz; bütün olay bu, sorun burada.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani o sosyolojik de bir tartışma, evet.

Ben yine de teşekkür ediyorum.

Son cümleler neydi yani “son” mu dediniz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, ben onu yanlış mı anladım?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Evet, onu bir...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Şimdi, binalarda deprem perdeleme konusunu mu?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yok, yok, onu kastetmiyoruz. Siyasete mi “son” dediniz?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – E, herhâlde artık yaşımız da doldu, kemale erdi. ODTÜ’yü bile beş senede bitirdik, Meclise sekiz sene yeter.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ulaş Bey, izninizle öncelikle İsmet Ağabey’e söz verelim, hem hakikaten büyük kayıpları oldu hem de ben Antakya’ya da gittim, sizleri ziyaret fırsatı olmadı, ora ana baba günü olduğu için ama tekrar başınız sağ olsun.

Buyurun.

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; ilim Hatay’da gerçekten küçük bir kıyameti yaşadık.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Orada mıydınız depremde?

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Oradaydım, hem 1’inci depremde hem 2’nci hem de 3’üncü depremde oradaydım. Büyük bir afet oldu yani ilk gün saat 04.17’de önce ailemi, sonra da Hatay Valisini aradım. Enkazın büyük olduğunu -ben Reyhanlı ilçesindeydim- Antakya’ya gider gitmez gördüm. Gördüğüm şey şu: Devletin 3 valisi ögleüzere geldiler; baktım, onlar da benden daha çaresiz. Türkiye’de ülkesini seven, milletini seven herkes bir şeyle yüzleşmeli. Kâğıt üzerinde her şey muazzam ama maalesef uygulamada, pratikte hiçbir başarı öyküsü yok; devletin bütün kurumları için söylüyorum.

“Biz yandık, başkaları yanmasın.” diye bir söz var. Şu an Adana’da, Erzincan’da bir deprem konuşuldu mu bir şey oluyor. En kötü şey, liyakatsiz insanların korunması arkadaşlar. Biz, burada, hiçbir şeye tenezzül etmeyen, onurlu, şerefli ailelerin çocuklarıyız. Bazen siyasetin hatırı için olmaza göz yumuyoruz, itiraz etmiyoruz yani bir daha seçilmek adına, birilerinin gözüne girmek adına ülkemize zarar veriyoruz. Samimiyetle şunu söyleyeyim: Bu deprem olmamış olsaydı bizim Komisyonumuza “imar affı” diye bir şey gelecekti ve dayatmasına boyun eğcektik. Samimi olayım, hiç kimse bir şey demesin yani ben işin doğrusunu biliyorum.

Depremde insan çaresizliğini anlıyor. Bir milletvekilisin, elinden hiçbir şey gelmiyor; valisin, elinden bir şey gelmiyor. Sayın Valimiz dedi ki: “AFAD’da toplanalım.” Sabahleyin erken saatte gittik, AFAD binası çökmüş; yapıları üç yıl olmuş. AFAD binası çökerse bu devlet nerede devletliğini yapacak? “İl Jandarma Alay Komutanlığına gidelim.” dediler; gittik, orası da çökmüş.

Arkadaşlar, ben 2020’nin Martında Bakan Murat Kurum’a bir soru önergesi verdim, “Elâzığ’da bir deprem oldu, jeologlar, deprem bilimcileri Hatay’da da olası bir depreme işaret ediyorlar.” diye 5 tane soru sordum; demin Genel Kurulda da çıktım, kürsüde konuştum. Yalan söylüyorsam, kimseye iftira atıyorsam çıksın karşıma. Üç yıl oldu -7 Mart 2020’de vermişim, bugün 8 Mart- üç

yılda cevap verme tenezzülü olmamış. Yani bu insanlar sorumlu değilse kim sorumlu? Ben ailemi, yeğenlerimi ya... Depremın 2'nci günü -sayın vekilim şahittir- geldik enkaza, ben ailemin bireylerine dedim ki: Çaresizlik iyi bir şey değil, yanınıza işi bilen 2 tane kalıpcı ustası bulun, bu madencilerden biriyle görüşün -katların arasına girildiği zaman bir destek yapılıyor- geçin, çocuklarımızı kurtarın. Çocuklarımızı gittik, sağ çıkardık ama o enkazın altında iki gün kalınca vücut potasyum yüklemiş, potasyum da kalbi durdurmuş. Ben bilmiyordum, bunu öğrendim, bunu yaşayarak öğrendim.

Şimdi, bu ülkeyi karşılıksız seven insanlar, bu komisyonlar, bu devletin, bu millî iradenin mutfağı. Arkadaşlar, aklınıza yatmayan bir şeye “evet” demeyin ya; bunun mesuliyeti dünyada da var, ahirette de var. Şu an yeniden bir afet fonu... Adı bile yanlış ya. Ya, biz İngiliz miyiz; İngilizden çeviri yapıyorsunuz ya. Demin itiraz etti Başkanım, Tahir Ağabey; bu saatten sonra bütün yanlışlara itiraz edelim. Ben bir gün burada dedim ki... Rahmetli Demirel derdi ki: “Konuşan Türkiye!” “Demokratik itirazını yapan Türkiye!” Ya, bir dönem daha seçilsek ne olacak, 5 sefer daha seçilsen ne olacak? Arkadaş, Türk insanı “Bu bayrak benim, bu vatan benim.” diyen herkesi kardeş kabul edecek, siyasetin kutuplaşma dilinden uzaklaşacağız. Bu millet bizlerden yeterince olgun dolgun bir şey istiyor. Bakın, burada Turizm Bakanlığının bir maddesi geçti. Biz bir önerge verdik, inanmadığımız bir şey verdiler; aylar sonra döndü, tekrar geldi, düzeltildi mi? Ya, arkadaş, biz kimsenin kaldıracı değiliz ya, değiliz ya. İnanmadığımız bir şeye niye “evet” diyeceğiz?

Şu afet fonu... Kardeşim, toplum artık güvenmiyor, toplum siyasetçiye güvenmiyor, toplum kendini yönetenlere inanmıyor, güvenmiyor. Bakın, Hatay’a otuz gün içinde... İlk günler çok yardım geldi, on gündür de hiç gelmiyor. “Su yok.” dedik, feryat ettik, öyle su geldi. İnsanların onurlu bir şekilde gidip yıkanacağı, duş alacağı bir imkân yok. Ben milletvekiliyim, on bir, on iki gün yıkanamadım. Bir oğlum var, avukat, dedi ki: “Baba bitlenirsin ha.” Oğlum nerede yıkanacağım? Dedi ki: “Ben bir su buldum, başını yıka hiç olmazsa.” Arkadaşlar, ben yıkadım ama şu an insanlar çadır geziyor; çadır, çadır. Koca Türkiye’sin ya, bir çadır veremiyorsun, bir insana duş alacak imkânı veremiyorsun, bir tuvalet imkânı sağlayamıyorsun. Ben bugün geldim buraya, benim ruhum daralıyor arkadaş. Ben bugün geldim Meclise, seçim kararı alınır, belki bir daha bu depremi konuşamam diye geldim, orada on dakika bir konuşma yaptım, Gökân kardeşim de “Bizim Komisyonumuza gel, orada da bir şeyler söyle.” dedi. Burada bu rahat ortamda olmak bana huzur vermiyor, utaniyorum. Orada 1 milyon 670 bin Hataylı... “Hatay müstesna bir il.” diye bu kürsüden defalarca konuştum. Ya, biz kendi devletimizi kurmuşken Türkiye Cumhuriyeti devletine kayıtsız şartsız katıldık ya. Öyle değil mi Baki kardeş? Ya, bugün Hatay bu kadar çaresizse, bir çadır bulamıyorsa bu ayıp mıdır değil midir arkadaş? Ya, bir çadır ya, bir çadır... Eğer orada Türkiye’nin her yerinden gelen her türlü siyasi partinin belediyeleri olmasa orada feryadın sesi daha arşılâya çıkar.

Arkadaşlar, bu fonlar daha önce toplandı, bu vatandaş güvenmiyor. Bunun denetlenmesine, şeffaflığına uygun bir şey yapın, bir şey yapın, densin ki... “Bu toplanan fonlar bunun dışında kullanılamayacak.” deniyor, ondan sonra bu fonlar nice nice yerlere gitti. Geçmişte büyük depremlerde öyle olmadı mı? Bu saatten sonra kayıtsız şartsız bu depremlerin dışında bir yere kullanılmamalı ve bunun denetlenebilirliğinin önü açılmalıdır diyorum.

Hepinize taziye dilekleriniz için, geçmiş olsun dilekleriniz için teşekkür ediyorum. Hatay’ı gündemden, depremi gündemden çıkarmamak lazım. Bütün illerinizle bu duyarlılığı, bu yardımlaşma ruhunu güçlendirin. Hatay’ın kültürel, tarihî bir dokusu var. Anadolu’nun ilk camisi Habib-i Neccar yıkıldı; Ulu Camimiz var, o yıkıldı; Hatay devletinin meclis binası var, o yıkıldı; nice tarihî eserlerimiz

var, yıkıldı. Biz, aynı zamanda Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuyuz, bizim Komisyonumuz çok yönlü bir komisyon, Başkanımız Tahir ağabey de her türlü siyasetin üstünde, ben onu bir ağabey olarak olgunluğuyla, dolgunluğuyla seviyorum.

Ağabey, Komisyonumuz adına, Hatay'ın bu tarihi dokusunu güçlendirecek bir şeyler yapmamız lazım, hepimize ciddi sorumluluklar düşüyor.

Hepinize teşekkürlerimi, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Tabii, Hatay'dan geldiniz, çok da yaralısınız, Cenab-ı Hak bir daha göstermesin ama Hatay Allah'ın izniyle tekrar küllerinden doğacak yani bütün toplumumuzun Hatay'la ilgili bakışı böyle, sağ sol fark etmeden çünkü o bir model, Hatay bir model.

Ulaş Bey, yanlış anlamayın, biraz süreye dikkat ederek şöyle yirmi dakika içinde falan bitirmek istiyoruz.

Buyurun.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Başta İsmet Ağabey olmak üzere tüm vatandaşlarımızın kaybettikleri yakınları için Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılarımız var, onlara da acil şifalar diliyorum.

Deprem Komisyonunda beraberlik arkadaşlarla, Deprem Komisyonu Raporumuz burada. Bakın, Deprem Komisyonuna o günkü AFAD Başkanı gelmiş. Kasım 2020'de Deprem Komisyonuna geliyor bilgi veriyor, diyor ki... “İl Afet Risk Azaltma Planı” çalışması hakkında bilgi vermiş bize. 81 il için ayrı ayrı raporlar hazırlandığını, ilk pilot ilin de Kahramanmaraş olduğunu söylemiş bize. O raporda bir simülasyon yardımıyla Maraş'ta 7,5 büyüklüğünde bir deprem senaryosu üzerinde çalışılmış ve sonuç raporunda da kentin büyük oranda yıkılacağı ifade edilmiş yani bunu AFAD Başkanı bizim Komisyona geldi, ifade etti. Şimdi, defalarca komisyonlar kurulmuş, şimdi yine kurulacak. Komisyonların yazdığı ilk cümle “İmar afları yapılmasın.” olmuş ama komisyonun vermiş olduğu sonuç bildirgelerine hiç uyulmamış, komisyon raporları hiç dikkate alınmamış, ne yazık ki bizim Meclisimiz tarafından alınmamış yani komisyon raporuna imza atanlar aynı zamanda gelmişler, komisyon raporunda karşı tezdeki oylamalara oy vermişler.

Şimdi, bir fon kuracağız, evet. Türkiye'nin şu anda 11 ili âdeta enkaza dönmüş durumda. Ben bunu Meclis kürsüsünde defalarca ifade ettim, komisyonda ifade ettim; 2018 yılından itibaren ne yazık ki Türkiye'de müteahhitlik sistemi de enkaz altında. Yani burada müteahhit arkadaşlarımız var. İki yıl önce, üç yıl önce 100 bin liraya, 150 bin liraya ihalesi yapılan konutların şu anda 2 milyona, 2,5 milyona ihaleleri yapılıyor. Dünyada böyle bir artışın eşi benzeri yok. Bununla ilgili bir önlem alınabildi mi? Çevre ve Şehircilik Bakanına defalarca soru sormama rağmen, bütçe görüşmelerinde anlatmama rağmen bununla ilgili hiçbir önlem alınmadı. Bakın, şu anda deprem bölgesinde yapılan bir köyevinin 2 milyon 300 bin liraya ihalesini yapıyoruz. Burada yüzde 20 kurumun fiyat artışı hakkı var, gelecek fiyat artışları var, bakanlığın artışı var ve büyük ihtimalle bir köyevini 3 milyondan aşağıya yapamayacağız, oluşturmayacağız. Bunun yüzde 40'ını vatandaş ödeyecek, yüzde 60'ını devlet karşılayacak. Şimdi, 3 milyona ihale ettiğimiz bir köyevi varsa Türkiye'de barınma sorununu nasıl çözeceğiz? Yani özel sektör devreye girmeden, özel sektör devrede olmadan Türkiye'de konut krizini çözmeye şansımız gözükmüyor, bu bölgeleri ayağa kaldırma şansımız da gözükmüyor. Türkiye'nin her yıl yaklaşık 1 milyon konuta ihtiyacı var. Kira fiyatlarını görüyorsunuz, ev fiyatlarını görüyorsunuz.

İnsanların barınma sorununu nasıl çözeceğiz? Bu fonları kurarken, bu fonları oluştururken Türkiye’de ev alamayacak, kiralık ev bulamayacak insanlara ne gibi bir katkımız, faydamız olacak? Ne yazık ki planlamasız, öngörüsüz bir süreç işledi arkadaşlar.

Bakın, Başkanım burada, TOKİ Türkiye’de yirmi yılda 1 milyon 100 bin konut yaptı; doğru, yaptı. Ben TOKİ’nin çeşitli kademelerinde de çalıştım. Depremde üçüncü bölge olan Ankara’ya 97 bin kentsel dönüşüm yaptı, Konya’ya 30 bin kentsel dönüşüm yaptı ama Hatay’a 900, Maraş’a 2.900 tane yaptı. Önceliğimiz ne olmalı, planlamamız ne olmalı bizim? Önceliğimiz, riskin en yüksek olduğu iller olmalı; doğru mu? Yani depremde en az etkilenecek illerden birisi olan Ankara’da 97 bin tane kentsel dönüşüm yaparken Hatay’da 900 tane yaptı arkadaşlar TOKİ kentsel dönüşümü. E, şimdi “Erzincan’da deprem olacak.” diyoruz, TOKİ gidiyor, 1 milyar para harcayıp Erzincan’a stat yapıyor, Hatay’a stat yapıyor. Son beş yılda TOKİ’nin yaptığı bütün inşaatlar millet bahçeleri yani kaynaklarınızı, bu milletin alın terini, bu milletin vergisini ilk kullanmanız gereken yere kullanmadınız arkadaşlar. İnsanların, bizim eleştirilerimiz, kızgınlıklarımız bu noktada.

Bakın, rakamlar da birbirini tutmuyor yani Gökan ağabey az önce rakamlar verdi; Çevre Şehircilik Bakanı dün açıklama yapıyor, “309 bin konut yapacağız.” diyor. 651 bin konut orta, ağır ve yıkık durumda. Orta hasarlı, yıkık ve ağır durumda 651 bin konut var yenilenmesi gereken. Sayın Cumhurbaşkanı açıklama yaptı “Orta hasarlıların da tamamını yenileyeceğiz.” diye. Onun dışında, az hasar verilen binalar nelerden oluşuyor? Taşıyıcı sisteminde, kolon ve kirişinde hasar olmayan binalar az hasarlı binalar olarak gözüktüyor ama bu binaların da ince işlerinde ciddi sıkıntılar var; duvarları yıkılmış, merdivenler patlamış, çatılar gitmiş yani az hasarlı binalara da vatandaşın 300-400 bin lira para harcaması gerekiyor. Evet, bir yılda 200 bin konut yapabilirsiniz ama bu konutu yapmanız için -az önce söyledim- müteahhitlik sistemini beş yılda enkaza dönüştürmemeniz gerekiyordu.

Bakın, Türkiye’nin dünya çapındaki hangi müteahhitlik firması sizin 21/b’yle yapmış olduğunuz ihalelere davet ediliyor, ihalelere giriyor; hangisi? Tekfen mi geliyor, ENKA mı geliyor, Mesa mı geliyor? Türkiye’de tünel kalıbı başlatan firma Mesa mı gelip ihalelere giriyor? Hiçbirisi yok bu süreçlerin içinde. Niçin? Çünkü onlar zaten yirmi yıldır Türkiye’de iş yapamaz oldular, Türkiye piyasasında silindi gittiler; hepsi yurt dışına gitti.

Şimdi, 200 bin konutu yapabilmeniz için -burada müteahhit arkadaşlarımız var- 500 bin kişiye ihtiyaç var, o bölgede çalışacak iş gücüne ihtiyaç var. Bu iş gücünü nereden sağlayacaksınız? Piyasadaki durgunluktan dolayı kendi bölgem Sivas’tan beş yıldır en az 10 bin, 20 bin insan yurt dışına kaçak yollarla gittiler, Avrupa’ya kaçak yollarla gittiler. Kalıpçı bulamıyoruz, demirci bulamıyoruz çalıştırmaya. Ya, bu inşaatların bir an önce yapılması lazım. Evet, insanlar başını sokacak ev istiyorlar. Bunları nasıl gerçekleştireceğiz, planlaması nasıl olacak? Parayı bulursunuz, eleman bulamazsınız, malzeme bulamazsınız. Ne yazık ki bununla ilgili sanki şöyle bir süreç işletiliyor: Seçim geliyor zaten, hemen ihaleleri yapalım. 21/b’yle yine şeffaflığın olmadığı, müteahhitlerin direkt davet usulü davet edildiği, müteahhitlere de “Bin konut sana, 300 konut sana, 500 konut sana.” şeklinde paylaştırıldığı bir süreç var, TOKİ’ye iş yapan müteahhit firmalara. Bu sürecin sonunda seçimlere kadar ihaleler yapılabilir, belki inşaatlara da başlanabilir ama bununla ilgili bu maliyetler, bu geleceğe dönük programlamalar nasıl yapılacak? 651 bin konut bu şekilde yapılacaksa yaklaşık 2 trilyon TL’lik bir bütçe gerekiyor, 100 milyar dolardan bahsediyoruz. Bunun içinde yollar yok, altyapı yok, doğal gaz yok, elektrik yok, Türk Telekom yok. Yani bununla ilgili nasıl bir planlama var, bu fon ne kadar para bulacak, nereden bulacak, hangi şartlarda bulacak, bunu nasıl sağlayacak? Bu bağışlarla yani Merkez Bankasının tutup da 30 milyar para bağışlamasıyla, Ziraat Bankasının tutup para bağışlamasıyla çözülecek süreçler değil. Bununla ilgili ortaya bir plan, program konulması gerekiyor. Fon kurulabilir ama fonun da toplayacağı

paranın şeffaf bir şekilde bölgeye harcanması gerekiyor. Artık, Türkiye'nin boşa harcayacak parası kalmamıştır. Bir an önce hem 11 ili ayağa kaldırmak zorundayız hem de deprem beklenen İzmir'i, İstanbul'u yenilemek zorundayız.

Arkadaşlar az önce İzmir noktasına laf attılar. Bakın, arkadaşlar, evet, İzmir'de gecekondular var ama depremde yıkılan binalar, can kaybı oluşan binalar gecekondular değiller. Özellikle 1980 ile 2000 arasında yapılan 75 deprem yönetmeliğine göre yapılan çok katlı binalar, hepsi tabuta dönüşüyor. Yani biz yenilemeye ilk gecekondulardan mı başlayacağız yoksa lüks gözüken sitelerden, kooperatiflerden mi başlayacağız? Önce bizim o binaları yenilememiz gerekiyor ne yazık ki. Yani Maraş'ta bir site 20 bloktan oluşuyor, 16 tanesi yerle bir olmuş. Bunların hepsi yeni siteler yani 2000'den sonra değil, 2000'den önce yapılmış yani bunların hepsi gözüken, işte, modern siteler.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ebrar sitesinin başında belediyedeki...

ULAŞ KARASU (Sivas) – Evet, yani o zaman bizim önceliğimiz olması gerekiyor; hedefin, gecekonduları yenilemek değil bu tabuta dönüşen yüksek katlı binaların olması gerekiyor.

İşte, Adana depreminden bahsettiler. Ben üniversiteyi Adana'da okudum. Özellikle Çukurova bölgesinde 1980 ile 2000 yılları arasında yapılan binaların tamamında sorun var, hepsi de 14-15 katlı. Bununla ilgili, az önce söyledim, bu fonun bir yol haritası çizmesi gerekiyor o zaman. Yani en azından insanlara “Ben bu kadar para toplayacağım, bu şekilde kullanacağım, bu şekilde bir planımız, programımız var ve denetleneceğim...” Artık, kimsenin bu ülkede denetlenmekten korkmaması gerekiyor, kaçmaması gerekiyor yani fon denetlenmekten kaçarsa müteahhit de denetlenmekten kaçıyor, belediyeler de denetlenmekten kaçıyor, yapı denetimleri de denetlenmekten kaçıyor. O yüzden bu süreci artık şeffaf bir şekilde götürmemiz gerekiyor çünkü 85 milyona hepimizin sorumluluğu var diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederim.

Süreye tam uydunuz Ulaş Bey, teşekkür ediyorum.

Hasan Bey de uyar zaten Allah'ın izniyle.

Buyurun.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, ülkemizin başı sağ olsun, yaralıları da acil şifalar diliyorum.

Tabii, arkadaşlarım birçok husustan bahsettiler, hepsine de teşekkür ediyorum. Ben kısaca birkaç şeyden bahsedeceğim. Öncelikle, bu deprem sonrasında kurulan her cümlemin, yapılan her davranışın aslında bu depremden de ders almadığımızı göstermiş olduğunu anlatacağım size. Aslında İsmet Ağabey çok güzel özetledi durumu, her kelimesine katılıyorum. Konuşan Türkiye'den bahsederken biz hâlâ bir süre sınırlamasıyla, hâlâ her şeyi aceleyle yapmaya çalışıyoruz. Deprem bize şunu gösterdi: Acele etmemiz gereken bir zaman dilimi var, soğukkanlı ve sabırlı bir şekilde her şeyi planlamamız gereken bir zaman dilimi de var. Esasında bugün artık soğukkanlı ve sabırlı bir şekilde önümüzdeki süreci planlamamız gereken ve uzun uzadıya konuşmamız gereken bir zaman diliminden geçiyoruz.

Şimdi, 99'da büyük bir deprem yaşadık, binlerce insanımız hayatını kaybetti. O depremden sonra yönetmelikler çıktı, raporlar oluşturuldu, insanlar konuştu; uzmanlar, bilim insanları birçok zaman diliminde, birçok şehirle ilgili, birçok bölgeyle ilgili, depremle ilgili uyarılar yaptı. Şimdi, biz o 99 depremiden gerekli sonuçları çıkarmış olsaydık bugün, örneğin, bu depremden sonra “Deprem

siyasetüstüdür.” “asrın felaketi” “Yıkılan binalar 99 yılından, 2000 yılından önce yapıldı.” “Bir yıl içerisinde tüm binaları yapacağız.” gibi bence böyle siyaset kokan, buram buram propaganda kokan cümleleri kurmazdık diye düşünüyorum.

Şimdi, Başkanım, Büyükşehir Belediye Başkanlığı yapmış olmanız çok kıymetli elbette. İnşaat mühendisi, harita mühendisi, mimar arkadaşlarımız var. O sahaya ben de gittim, 1’inci günden itibaren Antakya’daydım, on gün kaldım, sonra gittim, geldim falan, en son hafta sonu tekrar oradaydım. Ya, kim hangi tespiti yaptı da yıkılan binaların 99’dan, 2000 yılından önce olduğunu nasıl tespit ettiniz, nasıl? Yani bir ziraat mühendisi olursunuz, bir orman mühendisi olursunuz, karşınızda bir ağaç olur, bakarsınız “Ya, bu ağaç beş yıllık, on yıllık, yirmi yıllık.” dersiniz. 5 katlı bir binanın...

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Bunlar kayıtlı efendim.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Ya, hemen kayıtlara mı baktınız?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Yüzde 98’i kayıtlı.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – “Yüzde 98” denilemez.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bir saniye, bir saniye... Enkaza arama kurtarma ekibi gönderememişsin, vinç gönderememişsin, su gönderememişsin, yardım malzemelerine ulaştıramamışsin, hiçbir şey ulaştıramamışsin, işi gücü bırakmışsin, depremde enkaz hâline dönen binaları tespit edip, bir de bunların ruhsatlarına bakıp üstünden hangisinin kaç yılında yapıldığını mı tespit ettiniz? Ben harita mühendisiyim, harita mühendisi arkadaşlara, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğündeki arkadaşlara telefon ettim, beş günde enkazın uydu fotoğrafına ulaşamadık biz ya.

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – Hasan Bey, ada, pafta, parsel...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Yani beş günde uydu fotoğrafları bile çekilememiş bir yere sizin nasıl “Bu binaların yüzde 98’i 99’dan önce yapıldı.” diyebilecek kadar tespit yapabildiğinizi anlamıyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ben Kahramanmaraş’taydım, yıkılan bina sayısı belliydi, tespitliydi mesela.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Nasıl tespitliydi Başkanım? Daha hâlâ tespit edilebilmiş değil.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yok, yok.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Ben orada şunu gördüm: Yüzde 90’ı tamamlanmış, henüz iskânı alınmamış, oturulmamış, ince işçiliği devam eden bina yıkılmış ya, yüzde 90’ı tamamlanmış.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yıkılmış mı hasar mı görmüş?

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Tabii, yıkılmış, ağır hasarlı, orta hasarlı bir sürü bina vardı.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İyi denetlenmemiş demek ki.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Şimdi, bakın bu, şu demek Başkanım, ben şunu anlatmaya çalışıyorum: Bu binaların 99 yılından önce yapıldığını ısrarla söylemekle aslında iktidar şunu söylemek istiyor, “Kardeşim ‘asrın felaketi’ ‘siyasetüstü’ falan derken beni suçlamayın, ben suçlu değilim, benden sonra yapılan binalar yıkılmadı.” demek istiyor. Yani bildiğiniz siyaset yapıyorsunuz, propaganda yapıyorsunuz. Size siyaset yapmayın deme hakkına sahip değiliz, her şeyin siyasi olduğunu düşünüyoruz ama bir şeyi siyasetin üstüne çıkardığınızda altındaki siyasetçilerin hepsinin sorumluluğunu affetmiş oluyorsunuz. Bu mesele bir siyasetüstü mesele değildir, tam tersi propagandaüstü bir mesele olmak zorunda, propagandaüstü bir mesele olarak ele alınmak zorunda. Bugün bu fonla ilgili arkadaşlarımızın

bahsettiği kaygıların tamamı da işte bu propaganda sonucunda oluşan güvensizlikten kaynaklı. Güvenmiyor insanlar size, sizin oluşturduğunuz fonlara güvenmiyor insanlar, sizin topladığınız bağışlara güvenmiyor insanlar.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Seçimde ortaya çıkacak nasıl olsa güvenip güvenmediği.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Seçimde bir kere daha kazansan ne olur güzel Başkanım?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hayır, hayır...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Adam orada bahsetti...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hayır, ne zaman ortaya çıkar bu?

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bir kere daha seçilsen ne olur Başkanım?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, sen diyorsun ki...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bir kere daha seçilmiş olmak bu depremdaki sorumluluğunuzu af mı ettirecek?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hasan Bey, sizinle arkadaşız, bir saniye...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Adam orada ne dedi sabahtan beri? Ya, hiç mi dinlemediniz?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ağabey, itiraz yok. Vatandaşın...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Başkanım, konuşmak demek ne demek biliyor musunuz? Konuşmak demek karşılıklı birbirimizi dinlemek demek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, bir şey demiyoruz.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Konuşma hakkı şöyle değil ki, duvara döneyim konuşayım değil ki. Adam orada ne dedi? Bir kere daha seçilsen ne olur? Seçimde yüzde 100 sen oy alsan...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, Hasan Bey sen “Vatandaş güvenmiyor.” dedin ya.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Başkanım, ben de oy vereyim size ne olur yani ciddi söylüyorum ya vallaha vereyim size.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, oy önemli değil.

“Vatandaş güvenmiyor.” dedin ya.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Güvenmiyor, niye güvenmiyor biliyor musun?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Güven nasıl ortaya çıkacak?

METİN YAVUZ (Ayдын) – Nereden çıkacak bu, ne zaman belli olacak bu güvenip güvenmediği?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyur, buyur, sen buyur.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Başkanım, güven nasıl ortaya çıkar biliyor musunuz; bağımsız bir denetim yapılır ortaya çıkar, Sayıştay denetimlerinin gereklerini yaparsanız ortaya çıkar. Denetim şöyle yapılır: Ortaya çıkan bilgi ve belgeler yargıya intikal eder, yargı hesap sorarsa ondan sonra güven oluşur. Şimdi, bütün bunları geçeceksiniz, emrinizde bir devasa propaganda aygıtı var, makinesi var, onun üzerinden toplumu etkileyip seçimde “Ya, biz seçimi kazandık, demek ki herkes bize güveniyor.” Size güvenmeyen yüzde 49,9’un suçu ne? Şimdi, Antakya’da, Maraş’ta, Hatay’da size güvenmeyen insanlar enkazın altında kalmadı mı? Güvenen de kaldı, güvenmeyen de kaldı. Arkadaş, şimdi, siz, bunu basit bir seçim propagandasına indirgediğinizde zaten sorumluluğunuzu yerine getirmemiş oluyorsunuz ki zaten sorun burada. Sorun şu: BAŞKENTGAZ’dan Kızılaya bağış yapılmış, oradan gidilmiş Ensara aktarılmış. Beşiktaş’ta saldırı olmuş, 50 milyon para toplanmış, nerede olduğunu

bilmiyoruz. 15 Temmuz şehitleri için toplanan 300 milyon paranın nerede olduğunu bu devlet bilmiyor. Şöyle bir şey var mı: Kampanya yapmışsınız, devlet devlete bağışta bulunuyor; ya, böyle bir şey var mı? Merkez Bankası, Ziraat Bankası, bilmem kim... Devlet devlete bağışta bulunur mu? Bunun altında insanlar başka bir şey arıyorlar. Ya, Merkez Bankasının parası varsa versin, değil mi?

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) – 99’da da verdi.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Şimdi, bak, bu fonlarla ilgili şöyle bir şey yapmaya ihtiyacımız var: Bu fonlarla ilgili nereden para toplandı; hangi uluslararası kredi kuruluşlarından kredi çekilecek; hangi kuruluşlardan, hangi faizlerle kredi çekilecek; hangi yardım kuruluşları ne kadar yardım yapacak ve bu para hangi kuruluşlara, hangi projelere, hangi şartlar altında aktarılacak? Bunları bilmemiz lazım. Son bir çiviye kadar harcanan her kuruşu bilmemiz lazım ki ancak o zaman bu fona itimat olsun.

Mesela, burada, hiç şuna değinilmiyor: Yeniden imar faaliyetinden bahsediliyor, yeniden imar faaliyeti aslında bir yerel yönetimin sorumluluğudur. Şimdi, bu yasada yerel yönetimlere ne kadar para, kaynak aktarılacak, bu hiç belli değil. Ben Antakya’daydım en son; teknik komisyon olarak gittik, teknik komisyon olarak bazı incelemelerde bulunduk, baktık ki bir planlama süreci var, merkezi düzeyde bir planlama süreci yapılıyor; rezerv alanları belirlenmiş yeni konut alanlarıyla ilgili. Belediyeye soruyoruz: “Sizin bu rezerv alanlarıyla ilgili bir tasarrufunuz oldu mu, size sordular mı?” “Yok, hayır; bizi bilgilendirdiler, gittiler.” diyor. Şimdi, yeni oluşacak bir imarlaşma faaliyetinde yerel yönetimleri dışlayarak nasıl bir imarlaşma faaliyeti yapılacaktır? Bu fondan yerel yönetimlere ne kadar pay aktarılacak, hangi yerel yönetimlerin hangi projelerine kaynak aktarılacak; belli mi? İstedığımız şey şu: Ya, hepimizin canı yandı, hepimizin insanı hayatını kaybetti. Akraba olmak zorunda değiliz, bizim insanımız; hatta yurttaş bile olmak zorunda değiliz ya insanız biz, dünyadaki herhangi bir insanın bir göçüğün altında kalmış olmasından sorumluluk duyabiliriz. Şimdi, biz istiyoruz ki buradaki yazılan her şey, konuştuğumuz her şey şu metne tane tane geçsin, herkes bilsin istiyoruz, şeffaflık istiyoruz; bunun kötü tarafı ne ki?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yok, kötü tarafı yok.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – E, yani.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Sayıştaya tabi değil mi?

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Şimdi, sorun şu Başkanım...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Niye o kadar öfkeleniyorsun Hasan Bey ya?

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Öfkelenmem şurada: Sürekli bir propaganda faaliyeti var, sürekli, sürekli. “Efendim, kentsel dönüşümü siz istemediniz.” Ya, mümkün değil, kentsel dönüşüm cümlesini kurduğunuzda karşınızdaki insan Türkçe biliyorsa şunu anlar: Bir kent dönüşecek demektir. Hayır arkadaş, Türkiye’de hiç kentsel dönüşüm olmadı, parseller dönüştürüldü; biliyoruz biz bunu, herkes biliyor. Rantsal dönüşüm meselesini yüzlerce defa konuştuk.

Benim arkadaşlarımla cümlelerine ilave olarak, itiraz ettiğim nokta şu, 99 depreminden sonra böyle bir yıkımı yaşamamızın sebebi şu: Yirmi dört yıldır sadece propaganda yapılıyor Başkanım. Propagandanın ötesine geçmek zorundayız, hamasetin ötesine geçmek zorundayız, depremi istismarın ötesine geçmek zorundayız, gerçekçi olarak bütün her şeyi ortaya koymak zorundayız, planlama süreçlerinde bütün kurum ve kuruluşları dâhil etmek zorundayız. Yerel yönetimler yok, odalar yok, sivil toplum kuruluşları yok; bu paranın nasıl harcanacağı konusunda gerçekten odaların, meslek örgütlerinin söz sahibi olması lazım, yönlendirmesi lazım. İmarlaşma faaliyeti teknik bir mesele değil ki imarlaşma faaliyeti bir inşaat meselesi olarak ele alınmamalı. Burada, şimdi, bakanlıklar var, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı var, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı var, Tarım ve Orman Bakanlığı var, Ulaştırma

Bakanlığı var; bence Millî Eğitim Bakanlığı da olmalı burada, imarlaşma faaliyeti eğitimden azade bir şey değil ki; Sağlık Bakanlığı da olmalı, sağlıktan azade bir şey değil ki. Onun için kapsayıcı ve şeffaf olması lazım. İtiraz ettiğimiz nokta şu: Aslında sakın başlamıştı konuşma, çok itiraz ediyorsunuz Başkanım, muhalefete çok muhalefet ediyorsunuz, muhalefeti bir kez dinlemiş olsanız...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bana mı söylüyorsun bunu?

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Yani Başkanım size ithafen arkadaşlarınıza söylüyorum.

METİN YAVUZ (Aydın) – Noktasız konuşuyorsun daha ne ya?

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Efendim...

METİN YAVUZ (Aydın) – Noktasız konuşuyorsunuz daha ne?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Arkadaş, acımasızca biraz şey yaptın yani.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Acımasız... Ya, muhalefetin işi acımasızca eleştirmek çünkü Başkanım, sorun şu: Deprem olduğunda, aslında deprem bize hiçbir şekilde acıymıyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Allah korusun ya!

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Biz kelimelerden, cümlelerden alınacak değiliz ki!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani durum hakikaten çok...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Burada birbirimizi acımasızca eleştirelim ama deprem olduğunda kimsenin burnu kanamasın ya, önlem alalım; istediğimiz tek şey bu.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, Hasan Bey, ben mesela geçen gün bizzat dedim ki geç kalıyoruz, deprem yaşayan bölgedeki belediyelerimizin gelirlerinin -çünkü gelir kaybı zaten çok büyük, orada toplanan vergiler falan açısından- hemen 3 katına filan çıkarılması lazım çünkü belediyeler ayağa kalkmazsa toparlayamayız. Yani ilk günkü şaşkınlıkları biliyorsunuz yani ilk haftaki şaşkınlıkları biliyorsunuz. Ben, bizzat mesela Maraş'ta gördüm, başkanlarla toplantı yaptık, “Şoförlerimiz öldü, ne yapalım?” falan dediler; hemen ikame edilmesini rica ettik, hemen iş garantili olarak bazı arkadaşların başlatılmasını, büro çalışanlarından sağ olan, kullanabilenlerin harekete geçirilmesini... O şeye yardım ettikten sonra dışarıdan da Kayseri’den de 20 tane falan araç getirttik, hemen bir çalışma yürüdü, her belediyemizde bir sendeleme oldu tabii, kayıplar oldu. Mesela, hastanenin birinde çalışanların neredeyse beşte 1’i -hemşire, doktor falan- rahmetli oldu, faaliyete geçmekte çok zorlandı hastaneler. Hakikaten büyük bir felaket yaşandı. Bütün bu konuşmalar gelecekte olabileceklere karşı daha dikkatli davranalım anlamında. Fakat, mesela, bugün okudum bir yerde “On iki bin yıldır uyuyan bir fay uyandı.” diyor yani demek ki... Şimdi, biz Konya’ya falan güveniyoruz; bir Tuz Gölü fayı var üst tarafta, Afyon fayı var yan tarafta, yine içinde küçük bir fay var, uyuyan fay, binlerce yıldır harekete geçmemiş ama yani Anadolu demek ki her zaman teyakkuzda bulunmamız gereken bir yer.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Başkanım, bize düşen görev Samandağ’ında kesin kabulü yapılmamış devlet hastanesi niye kapatıldı?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Araştıralım, araştıralım.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Daha kesin kabulü yapılmamış...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bir şey sormayı unuttum.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Kesin kabulü yapılmamış...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – İsmet ağabey bahsetti ama bunu sizden duymak istiyorum. Deprem olmasaydı gündemimizde, İmar Komisyonunun gündeminde imar affı var mıydı, yok muydu?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani onu üstü kapalı söyleyeceğim.

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Üstü kapalı söyleme Başkanım, her şeyi açık açık söyle.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani biz imar...

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Bu kadar insan hayatını kaybetmiş, biz her şeyi açık açık konuşmak zorundayız.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Biz karşıyız.

NECİP NASIR (İzmir) – Biz karşıydık Gökhan Bey de biliyor, biz hepimiz karşı çıktık.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Biz karşı çıktık, Gökhan Bey falan da karşı çıktı, arkadaşlar da...

NECİP NASIR (İzmir) – Sizin arkadaşlarınız önerdi bizzat.

Özür diliyorum Başkanım.

Bizzat ben Gökhan Bey'i aradım, Komisyonun düşüncesi olmadığını, o arkadaşın bireysel talebi olduğunu ifade etti. Bizim Komisyon karşı böyle bir şeye...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ben bu konuda hassasiyet gösteren bütün Komisyon üyelerimize teşekkür ediyorum.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ama Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı bu Meclisten özür dilemedi, Türk milletinden özür dilemedi ve bu Komisyon ona gerekli hesabı sormadı. Çünkü onun vermiş olduğu yasa teklifinden sonra Türkiye’de en az 500 bin kaçak bina yapıldı, en az 500 bin!

NECİP NASIR (İzmir) – Sizin arkadaşınızın verdiği de Gökhan Bey, o Kayseri Milletvekilinizin...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Hayır, biz ertesi gün çıktık.

NECİP NASIR (İzmir) – Tabii, siz bizi aradınız, şey yaptınız ama o yayıldı, bütün piyasaya geçti, herkes onu...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Gökhan Bey falan hassas davrandı ama...

Buyurun Baki Bey.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, ben de öncelikle, tabii ülkemize geçmiş olsun, başta İsmet ağabey olmak üzere yakınlarını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Allah rahmet eylesin diyorum.

Tabii, sevinçte, tasada, kederde biriz; bu deprem sonunda da Türk milletinin ne kadar büyük bir millet olduğunu bütün dünyaya gösterdik. Tabii, bu duygusal atmosfer içerisinde biz de Milliyetçi Hareket Partisi milletvekilleri olarak hemen bölgeye intikal ettik. Ben İskenderun, Belen, Antakya, Kırkhan, Hassa, Kumlu, Nurdağı, Maraş, Afşin, Elbistan ve Göksun olmak üzere bu bölgede üç gün boyunca ziyaretlerde bulundum ve yardım götürdük. Tabii, bölgede bugün, herkes, her şeyi konuşuyor; yapılan tespitler var, devletin resmi açıklamaları var. Bölgede ben farklı sebeplerden dolayı 4-5 ağır yıkım olduğunu tespit ettim. Birincisi, bir kere fay hattının üzerinde; belki müteahhidin yaptığı bina uygun ama zeminden dolayı ve depremin oradaki şiddetinden dolayı o bölgede, özellikle Nurdağı, Antakya ve Maraş merkezde binanın sağlamlığının da bir şey ifade etmediğini gördüm ben; belli bölgede toplu bir yıkımın olduğunu gördüm. Belli bir bölgede zemin sıvılaşmasından dolayı bina belki betonarme olarak yine sağlam bir görüntüye sahip olmasına rağmen, uçak gibi havaya kalkan binalar gördük. Bina belki Deprem Yönetmeliği'ne uygundu; belki binayı yapan adam demirde, betonda herhangi bir yanlış yapmadı; bu kadar müteahhidin de hepsinin efendim hırsız olması, betonu, demiri çalması mümkün değil.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hatay'da ortadan yarılan zeytin ağacı çok ilginçti, fay hattı...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Ağaç var yani gördüğünüz fay hattı üzerinde. İnşaat teknolojisinden dolayı olan yıkılma gördük. Onları zaten...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yeni fay haritası, sizin de konunuz sanıyorum.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Evet.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yeni fay haritası bir mecburiyet olarak ortaya çıktı.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bunu da gördük yani zaten o açık görülüyordu; demirde, betonda problem olan veya çok eski binaların bisküvi gibi üst üste oturduğunu görüyorduk, hiçbir direncinin olmadığını görüyorduk. Dolayısıyla, belki insanlık tarihinin en büyük depremlerinden biriyle karşı karşıya kaldık. Eleştirecek olsak elbette eksik gedik, yanlış yoktur diyemeyiz, mutlaka eksik gedik vardır ama şimdi hiçbir planlamada 11 ili, 13 milyon insanı etkileyebilecek bütün depremlerde... İşte, Maraş'ta deprem olsa Maraş'a kim gelecek? Antep gelecek, Urfa gelecek, bu taraftan Hatay gelecek; Maraş yıkılmış. Hatay'a kim gelecek? Osmaniye gelecek, Adana gelecek; buralar yıkılmış. Efendim, Malatya'ya Maraş gidecek, Malatya yıkılmış yani afetin boyutu büyük. Dünyanın hiçbir ülkesinde 260 bin tane yıkılan binaya aynı anda müdahale edebilecek 260 bin tane iş makinası, araç gereç olduğunu sanmıyorum. Tabii, bunu bir mazeret olarak da söylemiyoruz, mutlaka arkadaşlarımızın acısını, yaşadıklarını anlıyoruz; bu, kolay bir şey değil. Hiç kimsenin evladı, kardeşi, yakını veya bir insan veya bir hayvan toprak altında kaldı, bir saat önce kurtarılabilecekse elbette ondan herkes birtakım hisler duyacaktır.

Yalnız, burada, tabii, biz köyden kente, kentten büyükşehirlere göç sürecini sağlıklı tamamlayamamış bir toplumuz. 99 yılına kadar jeolojik etüt raporu bile alınmayan imar planları ve inşaatlar yapılıyordu, 99'daki Deprem Yönetmeliği çıkıncaya kadar, bunu herkes biliyor. Ondan sonra Deprem Yönetmeliği çıktı belli bir tarihe kadar hazır beton ve yapı denetim zorunluluğu yoktu, aslında 99 da bir milat değil yani.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Etap etap gitti, evet.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yani kural kondu ama hemen denetim yoktu 99'dan sonraki binalarda da sıkıntılı olan binalar var çünkü denetim olmadığı için müteahhit projeyi öyle çizdi ama uygulamada belki farklı yaptı; bunlar da var. Tabii çok katlı binaları mutlaka tekrar gözden geçirmemiz lazım. Ben bütün Avrupa'da Türkiye'deki kadar çok katlı bina olduğunu sanmıyorum yani gidip geldiğim hiçbir ülkede, hiçbir ülkede.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Yüzde 100.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yani İspanya'daki toplam çok katlı bina sayısının ben Ankara'dakinin yarısı kadar olduğunu düşünmüyorum, İstanbul'un çeyreği kadar olduğunu düşünmüyorum. Yani Berlin'deki çok katlı bina sayısının bizim Adana'dakinin, Mersin'dekin yarısı kadar olduğunu düşünmüyorum; bütün Almanya'da belki o kadar yok. Bunu mutlaka gözden geçirmemiz lazım, önümüze bakmamız lazım bugünden sonra. Başkanım Konya, Kayseri örneğini verdi. Tabii, Konya, Kayseri biraz daha şanslı iller. İmar planı yapmaya müsait, arsalar geniş, tek kat kerpiç evlerden oluşan ve zamanında da iyi bir imar planı yapan ve bundan da taviz vermeyen kentler olarak hakikaten örnek oldu. Ama aynı şeyi bizim Hatay'da, aynı şeyi Tarsus'ta, Mersin'de yapma şansımız yok çünkü binlerce yıllık bir şehir var.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Adana...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Hatay fay hattının üzerinde ama Asî Nehri'nin üzerine kurulmuş; insanların o tarihte yapabileceği başka bir şey yok, suya başka türlü ulaşma şansı yok. Tarsus Berdan Nehri'nin üzerine kurulmuş, tarım arazisinin ve bozuk zeminin üzerine, alüvyonun üzerine kurulmuş; insanların o tarihte, beş bin yıl önce başka bir şansı yok; dolayısıyla bugünden sonraya bakmamız lazım.

Ben Gökân Bey'in olumlu ve çözüme dönük eleştirileri için teşekkür ediyorum. Biz, bugünden geç olmamak üzere yapmamız gereken sadece 11 il değil Türkiye'nin gündemine depremi ve insanların sağlıklı barınabileceği konutları almak zorundayız arkadaşlar. Bugünden itibaren bütün belediye başkanları, Çevre Şehircilik il müdürlüğü personelleri, AFAD personelleri Türkiye'nin tamamındaki binaların depreme dayanıklı olup olmadığının tespitini yapıp, bunların derecelendirmesini yapıp, ivedi olarak başka şeylerden feragat edip mutlaka bu sorunu çözmek mecburiyetindeyiz; başka bir çaremiz yok yoksa yarın bu duygusal ortam geçer, herkes kendi keyfine, zevkine bakar. Kentsel dönüşümden kırsaldaki binalara kadar... Bir de bazı köylerde ben çok sayıda yıkılmış bina gördüm. Mesela, o Nurdağı'nın özellikle Sakçagözü ve o fay hattının civarındaki köylerde tek katlı taş binaların yere oturduğunu gördüm, çelik konstrüksiyon yapılan Antakya'da binaların yerle bir olduğunu gördüm yani faktör çok. Dolayısıyla, burada taviz vermeden el birliğiyle yani Meclisin çalışmalarını ve, veya diyerek, önerge vererek, bir kanunun buradan geçmesine iki hafta, üç hafta, dört hafta uğraşarak bu sorunları çözemeyiz. Siyasi kaygıları bir kenara bırakacak, herkes bırakacak; bunun üzerinden herhangi bir siyasi rant, siyasi kaygı beslemeyecek. Bu milletin geleceği adına bu taşın altına elimizi hep beraber koymak mecburiyetindeyiz. Aksi takdirde bu ortam geçer, on yıl geçer, on yıl sonra Türkiye gene benzer şeyleri tartışmaya devam eder, yirmi yıl geçer aynı şeyleri tartışmaya devam ederiz. Bu konuda herkesin hassasiyet göstermesini... Yani şimdi diyoruz ki Antakya fay hattının üzerinde... Hiçbir mühendis şu anda o kadar şiddetli bir yıkımın olduğu bir bölgede yeniden bir şehir kurulmasını istemez ama -inşallah- yarın biz “Bu Antakya'yı taşıyalım.” dediğimiz zaman oraya gidip de bazıları “Sizi baba, dede yurdunuzdan uzaklaştırıyoruz.” demez yani.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İşte, mülkiyet haklarıyla ilgili de yeni düzenlemeler gerekiyor.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Elbette mülkiyet haklarıyla ilgili yasal...

Kolay işler değil bunlar, kolay işler değil ya bir kentsel dönüşümle ilgili benim seçim bölgemde on yıldır çivi çakamadığımız yer var. Bir vatandaş mahkemeye taşıyor, hukuksal süreci aşamıyoruz, on yıldır ya; bütün mahalle yıkılmış, on yıldır temel atıp kentsel dönüşüme başlayamıyoruz arkadaş.

Şimdi, siyasetçiler olarak bize düşen sorumluluk şu: Gideceğiz, vatandaşın 200 metre evi var gene 200 metre ev istiyor. Vatandaşa diyeceğiz ki: Kardeşim, 200 metre ev sana verilebilmesi için müteahhidin burada 5 katsa 10 kat yapması lazım. 200 metre değil, 100 metre al, hayatını kurtarabileceğin bir evde... Toplumun önde gelenleri olarak bizim bunu önermemiz lazım. Benim kız kardeşim bir sitenin 15'inci katında oturuyor ve Mersin'de yani Tarsus'ta depremin hemen sınırında ama sallantıların hepsini, depremin üçünü de yaşamış. Depremden bu tarafa bir bahçede konteynerde yaşıyor şu an bütün aile.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mersin'de...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yani siz zannetmeyin sadece deprem bölgesi... Adana'da şu anda hiç kimse o apartmanlara girmiyor arkadaşlar, Mersin'de o çok katlı binaların çoğunluğuna kimse girmiyor. Sadece depremden bu tarafa gayrimenkuldeki ve müstakil arsalarındaki fiyatlar Mersin'de 3-4 katına çıktı arkadaşlar.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Konya'da falan bile hissedildi ya deprem. Ta o Toroslar'ı geçti, Allah korusun.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – 3-4 katına çıktı yani tablo bu. Allah göstermesin yani Mersin’de şimdi -ben bir mühendis gözüyle bakıyorum- o kumun üzerine yapılan 25 katlı binalar, şu anda 32 katlı binaya Mersin’de ruhsat veriliyor, 32 katlı ve sahilde arkadaşlar, kumun üzerinde!

Yani eleştirileri yapalım ama burada siyaset gütmekten, bu Meclisin daha verimli çalışabilmesi adına... Sekiz yıldır ben milletvekilliği yapıyorum, ya ben kendi adıma burada verimli bir çalışma ortaya koyduğuma inanmıyorum arkadaşlar! Yani ilkokul çocuklarını getirin Genel Kurulun çalışmasını izlesin, hepimize gülerler arkadaşlar, hepimize gülerler. Bu çalışma düzeniyle sorunları çözemeyiz, iktidarıyla muhalefetiyle sorunları çözemeyiz. Komisyonların etkin bir şekilde çalıştırılması, Genel Kurulda da sadece oylamaların yapılması veya geneli üzerinde konuşmaların yapılması, yasaların ivedi bir şekilde çıkartılması ve bunun uygulanmasının yapılması lazım. Uygulanmadıktan sonra hangi yasa çıkarsa çıksın... Şimdi, 99’dan sonra her şeye rağmen, eksiklerine rağmen, yıkılan binaların yüzde 97’si 99’dan önce yapılan binalar. Ha 97 olmasın 95 olsun, 1-2 puan şaşma hadi olsun; tespit edildi, edilemedi ama ben tespitin doğru olduğuna inanıyorum çünkü Türkiye Cumhuriyeti devleti depremin 8’inci gününde 800 bine yakın vatandaşın depremden zarar gördüğünü tespit edip e-devletten onların hesabına onar bin lirayı yatıran bir sisteme sahip değerli arkadaşlar, dünyanın hiçbir ülkesinde bu sistem yok. Mutlaka burada da hata vardır 300 tane, 500 tane ama 800 bin insanın depremin 8’inci gününde hesabına onar bin lira para yatırıldı. Paranın büyüklüğü küçüklüğü olarak demiyorum, bu tespitin yapılmasının ne kadar zor olduğunu bildiğim için söylüyorum ama bizde böyle bir sistem var.

Bu konuda herkesin şapkayı önüne koyup düşünmesini... Yerel yönetimlerle ilgili, belediyelerle ilgili, siyasetle ilgili öncelikler bu olmamalı yani öncelik bu sorunun çözümü olmalı. Siyaseti herkes gitsin olağan zamanda başka konular üzerinden yapsın ama insanların karnını doyurması üzerinden ve insanların hayatını idame ettireceği, barınacakları bir ev üzerinden hiç kimse siyaset yapmasın.

Ben, burada, oradaki evi barkı yıkılan milyonlarca insana “Üç yıl, beş yıl gibi bir süre vereceğiz; size üç yılda, beş yılda konut yapacağız.” demenin de çok mantıklı bir şey olduğunu düşünmüyorum. Şu anda yapılacak konutlar -herkes zannediyor ki- bu yıkılan binaların yerine yapılacak. Bu konutların çoğunluğu daha önceden tespiti yapılan, zemin etütleri yapılan -yoksa on günde jeolojik etüt yapmak mümkün değil- ve planlanan alanlar üzerinde yapılacak. Burada, bu süre içerisinde hadi herkese soralım; herkesi, sivil toplumu, onu bunu aylarca günlerce -amenna- dinleyelim, normal zamanda bunu yapalım ama şu anda olağanüstü bir durumla karşı karşıyayız. Benim seçim bölgemde şu anda 500 bine yakın, kendi köyümde Antakya’dan gelen 100 misafir barınıyor arkadaşlar; kendi köyümde, benim yaşadığım kendi köyümde Hataylı Antakya’dan gelen 100 misafir kalıyor. Bu insanlar da belli bir süre... Yurtta bir insanı kaç gün tutabilirsiniz? Herkes psikolojik travma geçiriyor, öyle kolay bir şey değil; bir odanın içerisine bir aileyi koymuşsunuz. Öğrenci bir şekilde kendini idare ediyor 2 kişi ama bir aile, bir yurttan, bir odada kaç gün kalabilir arkadaşlar? Ya, büyük bir travma yaşanıyor, dolayısıyla burada hızlı hareket etmek mecburiyetindeyiz. Bu sorunları hızlı bir şekilde çözüp bu insanları yeniden kendi memleketlerindeki kendilerine ait olan evlere yerleştirmek zorundayız. Ben onun ekonomik boyutundan çok diğer boyutlarının daha önemli olduğuna, Türkiye Cumhuriyeti devletinin ekonomik boyutu da rahatlıkla aşacağına inanıyorum; buraya takılmıyorum. Burada zaman önemli, süre önemli ama yaptığımız işi de doğru yapmamız lazım.

Ben teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

Mustafa Bey, Komisyon üyelerimizden son olarak siz, sonra misafir milletvekilimize beş dakika söz verip Cemal Bey’le kapatıyoruz.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim Sayın Başkan.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben eksik kalan kısım için iki, üç dakika alabilir miyim?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Mustafa Bey'den sonra...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii, hepimizin başı sağ olsun, millet olarak büyük acılar yaşadık. Rabb'im bir daha bu millete, bu ülkeye böyle acılar yaşatmasın; duamız ve temennimiz.

Şimdi, deprem döneminde... Konuya geçmeden önce bir defa, Deprem Komisyonu olarak yapılmış muazzam bir çalışma var Başkanım. Yani normalde hani birkaç konuya doktora tezi olacak nitelikte belki Türkiye Büyük Millet Meclisinin komisyonları tarihinde örnek bir çalışma yapıldı. Başta Recep Bey ve emeği geçen burada bir sürü arkadaşlarımız var, hepsine teşekkür ediyorum. Aşağı yukarı bütün problemler, tespitler ve çözümlerini içeren önemli bir başucu ve başvuru kitabı. O açıdan da büyük bir çalışma oldu; onun ayrıca altını çizmek gerekiyor.

Şimdi, depremden hemen sonra ilk hafta Diyarbakır, sonra Adıyaman, Gölbaşı ve Maraş'ta bulundum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, çok radikal konulara değinmeyi düşünüyorum. Bir: Gittik bakıyoruz binalara, normal şartlarda bundan otuz kırk yıl önce yapılmış 2 katlı, 3 katlı binalar üstelik de alüvyonlu topraklara yapılmış binalarda hiçbir şey yok fakat süreç içerisinde imar planlarına müdahaleyle, meclis üyelerinin bir araya getirerek oluşturdukları imar planları neticesinde, arkada 2-3 katlı bina varken ana arterlere doğru yaklaştığında 6 katlı, 7 katlı üstelik de zemini bozuk, depremde hemen sınılaşan ve depremi bütün şiddetiyle binalara yansıtan alanlarda 6 katlı, 7 katlı binalar vardı. Bu binaların içerisinde eğer mühendislik hizmeti gördüyse ve uygulamada majör bir hata yoksa binalar ayakta. Ayakta olan binalar bile Başkanım, en az yarım metre bazen bir metre şeye çökmüş.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Çökmüş durumda.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Yani yerin altına girmiş. Yerin altına inerken binalar tabii şakulinde inmiyor; yamuk iniyor, bilmem ne ve dolayısıyla binaların hepsi yıkılıp gidecek. Buradan bizim bir şey çıkarmamız lazım. Ben yerel yönetimlerden gelen biri olarak bunu rahatlıkla konuşabilirim. Ya arkadaşlar, bu imar planlarının zemin etüdü yapılır, şehrin gelecekle ilgili şeyi düşünülür yani hangi bölgeye gelişecek, nasıl bir fonksiyon verilecek; bunların hepsi düşünülür; sosyologlar, şehir plancıları, jeologlar, mühendisler, mimarlar gelir, bir imar planı yapılır ve buna asla ve asla artık dokunulmaması gerekir. Benim şu andaki kanaatim yani maalesef ve maalesef, yerel yönetimlerin süreç içerisinde imar planlarına “revizyon” adında herhangi bir dokunmasını neredeyse mümkün olmayacak hâle getirmek gerekiyor Başkanım yoksa olur mu 30 katlı bina? Yoksa CHP'si, AK PARTİ'si, iktidarı, muhalefeti falan hepsini bir tarafa bırakıyorum...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – 50 kat var Başkanım, 50 kat, Ankara'da 50 kat.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Şimdi, bakın, bunun problemi bu. Yani imar planlarına süreç içerisinde herkesin, her gelen meclisin müdahale ede ede geldiğimiz durum bu. Maraş'ta görüyoruz -isim vermeden- bütün illerde görüyoruz, Hatay'da görüyoruz. Ne işi var o binaların, o koca koca binaların?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani bu konuda dönemimizde yapılan en önemli çalışmalardan biri aslında parsel bazında tadilat yapılamaması çalışmasıydı, malumunuz buradan geçti. Ben büyükşehirde...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Ada bazında da...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani onun da etrafından dolaşmak isteyenler var da.

Büyükşehir meclis gündemlerinin -150 ila 200 arasında gündem olurdu her ay- 30’a düştüğünü gördüm.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Evet, İstanbul’da öyle.

Şimdi, Sayın Başkanım, bizim şu meclis döneminde bazı arkadaşlar hani “Ne yaptık?” falan diyorlar ya, sizin de sözünü ettiğiniz gibi bu parsel bazında imar planlarının müdahalesinin yasaklanması, ada bazında yapılacak değişimlerde de elde edilecek değer artışının da kamu kurumlarına dağıtılması aslında bu işi frenledi. Ama buna rağmen yine de etrafından, sağından, solundan, merkezden, kenardan bu imar planlarına müdahalenin önünün kapatılması gerektiğini düşünüyorum. Bu benim birinci şeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun, devam edin.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Kimin canı yanacaksa, kim ne düşünüyorsa bunların hepsinin önüne geçmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi, bakın, ben kentsel dönüşüm, deprem dönüşüyle ilgili birkaç madde okuyacağım. 2022 Haziran ayında İstanbul’da bir kentsel dönüşümle ilgili detay vereceğim size. Diyoruz ki orada ortalama konut yenileme bedeli 148 bin lira. Bu şekilde ne oldu? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2 defa yüzde 30 indirim yapmak suretiyle bu fiyata getirdi ve fiksledi bu fiyatı. 2012’nin haziran ayından bahsediyorum. Arkasından ilk taksit ödemesi de anahtar tesliminden sonra olacak. Peki ne kadar sürede ödenecek? Tam yirmi yılda ödenecek bu para. Peki artışı? Memur maaş artış oranıyla da her yıl değerlendirilecek. Yani 148 bin liraya insanlar İstanbul gibi bir yerde otoparkı olan, güvenliği olan, yeşil alanı olan depreme karşı güvenli bir yerde konut sahibi oluyorlar. Arkasından bunun durdurulabilmesi için tam 130 defa yürütmeyi durdurma kararı verilmiş, bunların 120 tanesi durdurulmuş. Arkasından muvafakatname imzalayıp evlerini tahliye etmiş olan hak sahiplerine kira ve taşınma ücretleri de ödeniyor. Şimdi, burası neresi biliyor musunuz? Üzgünüm yani ben hani iktidar, muhalefet falan demek istemiyorum. Burası Beyoğlu Fetihtepe Kentsel Dönüşüm Alanı. Hatırlayın Fetihtepe’yi, bütün Meclisin hemen hemen her açılışında, iki haftada en az 1 defa soru önergelerinde karşımıza çıkan Fetihtepe ya. İşte bir sürü şeyler konuşuldu, işte “Hasta insanları var, evlerini zorla boşalttırıyorsunuz, bunları mağdur ediyorsunuz.” falan diye. Şimdi siz belediye başkanı olsanız –Allah aşkına- böyle kentsel dönüşüme girer misiniz Başkanım?

Şimdi Tozkoparan... Başkanım, bakın, Tozkoparan’da bizim Fatih Belediyesinin 15 tane konutu vardı. Biz orada sırası gelen memurlarımızı orada oturtuyorduk fakat en son memurlarımız geldi, dediler ki: “Biz burada oturmayız.” Yani bizim oraya bedavadan, çok ucuz kira vermek suretiyle Tozkoparan’da oturacak memur bulamadık. Benim kardeşim 1994 yılında o Tozkoparan konutlarında oturdu. Evine gittim, baktım, dedim kardeşim burada oturma. Ve en kısa zamanda oradan başka yere geçti. Şimdi Tozkoparan’da da aynı imkânlarla kentsel dönüşüm ve deprem dönüşümü gerçekleşti ama Tozkoparan’da bizim başımıza pışmış tavuktan daha fazla iş geldi. Dolayısıyla şimdi bu deprem unutulacak -muhalefetten kimse kalmamış- hani herkes unutacak bundan sonra falan.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Var, var, Ulaş Bey var.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Ulaş Bey var, siz de varsınız.

Bu iş iki ay sonra unutulacak, bir yıl sonra kimse hiçbir şey hatırlamayacak ve yine siyasetin malzemesi hâline dönüşecek. Şimdi bizim burada yapmamız gereken Başkanım, hepsini siyasetüstü tutup, iktidarını muhalefeti bir kenara bırakıp behemehâl bu henüz sıcakken, henüz acılarımız varken, henüz daha konutlar yapılmamışken bütün bunların önüne geçecek bir müdahalede bulunmamız gerekiyor.

Şimdi dediniz ki: Başkanım, ya şimdi isim vermek istemiyorum ama şimdi tekrar...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Toparlayalım Mustafa Bey, zaman daraldı, dert çok da...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Tamam, şu deprem münasebetiyle işte büyükşehir belediye başkanımızın birisini ziyarete gittim, bana anlatıyor şimdi, oturuyoruz anlatıyor. “Kentsel dönüşümü muazzam yapıyoruz, şunu yapıyoruz, bunu yapıyoruz.” Ya, nasıl yapıyorsunuz diyorum, soruyorum, zorla ağzından laf alacağım ya, bunun maliyetini nereden buluyorsunuz yani bunu yapıyorsunuz da insanlar cebinden para vermeden bunu nasıl yapıyorsunuz?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Kat vererek.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – İşte gecekonduların olduğu yerde, binaların çok az olduğu yerlerde, emsali 1,5’ten 3’e çıkararak kentsel dönüşüm yapılıyor. Yapalım bunu o zaman İstanbul’da, İstanbul 32 milyon şehir olur, hepimiz bırakır, gideriz. Böyle bir şey yok yani siyasetçisi başta olmak üzere bundan rant devşirmeden insanların ölümünün veya yaşam hakkının en önemli olduğunu düşünerek bu işe yaklaşırsak biz bu işi çözeriz. Yani birinin kapısına devlet gittiğinde, belediye gittiğinde onun bütün beklentilerini artıracak veya onun içerisinde başka duyguları uyandıracak bir şeyin içerisinde olmamak gerekiyor diye düşünüyorum.

Bir şey bir şey daha var, somut öneri Başkanım, bakın İstanbul nasıl kurtulur şu anda?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani Mustafa Bey, çok uzayacak, bitirelim.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Son bir şey, son önerim: Şimdi Başkanım, on beş yıl Fatih’te Belediye Başkanlığı yaptık. Koruma amaçlı imar planı yapmışlar, yapsınlar tamam. Şimdi koruma amaçlı imar planında bina mevcudunda iskânlı, ruhsatlı bina 5 kat ama koruma amaçlı imar planında 3 kat. Adam geliyor, diyor ki: “Ben bu evimi yıkıp yapacağım.” Diyoruz ki: Yık, yap ama 3 kat yap, yık yap ama 4 kat yap. On beş yıl insanların kendi paralarıyla evlerini ruhsatlı, iskânlı kaçağı olmayan binalarının yapılmasının önüne geçtik.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Peki, yeni koruma amaçlı imar planı yapıp onaylatamadık mı orada, benim hep kafama takılıyor o, mevcudu koruyan?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Şöyle yaptık: Başkanım, imar plan notunu geçirdik 42 maddesi. Döneminde yapılmış iskânlı, ruhsatlı binalar yıkılıp yapılsın. 200 tane bina yapıldı, arkasından mahkemeye gittiler ve durdurdular, şu anda Danıştayda dava.

Bizim şu anda yapmamız gereken bir iş var. İstanbul’da bakın bir daha söylüyorum, kaçağı maçağı yok, öyle imar affı falan zaten imar affından yararlanamaz, imar affıyla belge almış binalar yıkılıp yeniden yapıldıklarında o imar affı geçerli değil zaten.

NECİP NASIR (İzmir) – İmar barışı.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Pardon, “imar barışı.”

Dolayısıyla iskânlı, ruhsatlı binaları... Bakın, hemen Büyükşehir Belediyesine gidip konuşalım hep beraber, ben de geleyim. Bu binaların yıkılıp yeniden aynıyla yapılmasının önünü açarsak eğer benim iddiam şu ki beş yıl içerisinde bu insanlar kamuya 5 kuruş bedeli olmadan en az yüzde 20’sini dönüştürür.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Biraz da uygun kredi bulurlarsa.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Hiç krediye de gerek yok Başkanım, zaten devlet yine veriyor ki yani hem daha düşük kredi veriyor ama bazı yerler var ki krediye bile gerek görmeden, insanlar bu işlere bulaşmadan da binalarını yıkıp yapmaya hazırlar. Eğer biz bunu yaparsak öyle büyük büyük projeler yapılsın bir şey demiyoruz ama hep beraber bir araya gelelim, bunun kararını verelim ve kararı geçirelim ve İstanbul’un en azından kurtuluş umudu olacak bir şeye dönüştürebiliriz.

Saygılar hepinize.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederim Mustafa Bey.

Dertli olunca İstanbul Fatih’i biliyorum yani koruma amaçlı imar planından dolayı binalarını yenileyemediler çünkü kat kaybedecek, yüzde 20-30 düşük olacak. Zaten 5 katlı bina değil mi çoğunlukla?

Hayrettin ağabey siz buyurun.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Sonra misafir milletvekilimiz beş dakika, sonra Cemal ağabey size de ancak beş dakika kalıyor. Aslında Deprem Araştırma Komisyonu Başkanımızın da konuşmasını arzu ediyordum ama şeyi bir bitirelim, devam edebiliriz sohbet.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

İktidar partisi milletvekilleri olmalarına rağmen yaptıkları çok güzel eleştirilerden dolayı teşekkür ediyorum, çok güzel değerlendirmeler yaptılar.

Öncelikle ben biraz hızlı gitmiştim birinci bölümde, Adıyaman Milletvekiline, ailesine ve bütün rahmete kavuşan vatandaşlarımıza Allah rahmet etsin, ailelerine, Türk milletine başsağlığı diliyorum tekrar.

Bu büyük afet ne siz ne biz ne sizin partiniz ne bizim partimiz hiçbir şekilde taraf tutmadı ve üstelik hep söylediğimiz bir şey vardı, bu yapı stokunu değiştiremezsek deprem değiştirecek demiştik, deprem değiştirdi. Aslında böyle büyük felaketlerden büyük milletler başarıyla çıkmasını başarırlar, becerirler, biz bunu başarmalıyız. Bunu başarmalıyız ama bunu başarırken de birlik olma vakti diyoruz hep fakat birlik olmamızı engelleyen ne var diye düşünmüyoruz. Bana göre birlik olmamızı engelleyen birinci faktör dilimizdir, kullanılan dildir, üsluptur. Yani bunu söylemek zorundayım, en baştakinden başlıyor bu üslup yani tahammül yok, hakaretle olmaz; birbirimize destek olacağız diyoruz, hakaret ediyoruz; olmaz! Yani iyi bir üslup sahibi olmadan birliği sağlayamıyoruz, birliği sağlamadan da bu felaketin arkasında bir güç birliği oluşmuyor. Bundan kurtulmamız mümkündür, ben buna inanıyorum.

Bundan önce -arkadaşlar değindiler- 8 tane Deprem Komisyonu kurulmuştu, şimdi 9’uncusu kuruldu. Yani niye kurduk? Millete bir mesaj veriyoruz, milleti kandırıyoruz. Meclis tatile giriyor, şurada bir ay var, bu Komisyon toplanıp görev taksimi yaptıktan sonra çalışmaya başlasa ne yapabilecek? Üç aylık süreye biz hep bir ay daha fazla süre alarak bu çalışmalarını yapmıştık, şimdi bir ay bile çalışamayacak Deprem Komisyonu. Bundan öncekilere ne ilave edecek? 7 Komisyon vardı bizim Komisyondan önce, ben tamamını incelemiştim, 8’inci Komisyon o 7 Komisyonun tamamının üzerinde mükemmel bir rapor oluşturdu. Bu rapor Genel Kurulda tartışıldı ama ben görüyorum ki o rapordan kimse istifade etmedi, açmadı, okumadı, ne var denmedi.

Bundan önceki raporlarda da özellikle 77 ve 99 Deprem Komisyonu Raporlarını çok önemli görmüştüm, oradaki öneriler de kale alınmamıştı. Üç tane temel öneri vardı; Bir, araştırma; iki, eğitim; üç, uygulama. Araştırma konusunda Türkiye büyük mesafe aldı, çok başarılı işler yaptı, hâlen

eksiklerimiz var ama başarılı olduk. Eğitim konusunda çok geriyiz, bu eğitimin sadece okul kanadı değil bir de tatbikat kanadı var, tam bir fiyaskodur. Değerli arkadaşlar, ben İstanbul Kâğıthane'deki tatbikatı gördüm, biliyorum ama TRT'de izlediğim zaman eğer bilmeseydim derdim ki: Oh be, deprem sorununu çözdük biz! Olamaz, kabul edilemez, buna inanan içinizde milletvekili var mı? Bana kalırsa sorunlarımızın en önemlisi budur. Sistem diyeceğim, efendim işte eskiye doğru değil özellikle şu son beş sene. Ben Çevre ve Şehircilik Bakanını bu işte başsorumlu görüyorum, Cumhurbaşkanını aldatan kişilerin başında da onu görüyorum. O deprem tatbikatı tam bir fiyaskodur. Kâğıt üzerine bakıldığı zaman Anadolu Ajansının TRT'ye yayınlattığı o habere bakılınca her şey güllük gülistanlık. AFAD'a gittiğimiz zaman Deprem Komisyonu olarak -Komisyon Başkanı burada- birkaç kişiydik sadece; bize bir tablo sundu, ben ama itiraz ettim bazılarına, gördük ki biz haklıyız.

Sayın Başkan, kaç dakika verdiniz bana?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Beş dakika vermiştim...

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – ...doluyor ağabey.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Yapma ya, çok şey söyleyecektim ya.

O zaman geçeyim ama bir rezerv yapı konusuna kısaca değineceğim. Bu İstanbul'daki rezerv yapı alanı ilan edilen her yerde sıkıntı var. Değerli kardeşim biraz değindi o konuya ama ben oradaki hak sahiplerinin ikna edilebileceği kanaatindeyim, çok aralarında bulundum. Orada bir rant zihniyeti var, o rant zihniyetinden vazgeçmek lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Onun için de özellikle sistemle ilgili görüyorum bu işi. Bakanlar başına buyruk, Meclise hesap vermiyor, hiçbir yere hesap vermiyor yani Yunanistan'da 57 kişi öldü diye istifa eden Ulaştırma Bakanını gördüm, yüzüm kızardı, evde çocukların yanında utandım. Bu istifa müessesesi sorumluluk hisseden her insan için geçerlidir. Nerede? Millî Savunma Bakanı hâlâ konuşuyor, İçişleri Bakanı hâlâ konuşuyor, Çevre Şehircilik Bakanı "Hâlâ iyi şeyler yapacağım." diyor. Senede 58 bin konut üretilmiş, ben biliyorum Kiptaşın da, TOKİ'nin de İstanbul'da yaptığı konutların çoğu zenginlere yapılmıştır. Sosyal konut yok, çok az var yani içinde örnek gösterilecek bazı sosyal konutlar için "Biz sosyal konut yaptık." demek olmaz, bu aldatmaktır. Onun için bu sistem diyorum... İki ay kalmıştır seçimlere, inşallah, yani o zaman gene hep beraber varsak bunları daha enine boyuna konuşuruz, hesap sorulabilir parlamenter sisteme de dönüşü sağlayabilirsek bu işleri çözmek biraz daha kolaylaşabilir. Burada bir anlayış birliği oluşuyor, bu sevindiricidir, biz bunu Deprem Komisyonunda da sağlamıştık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Doğrudan doğruya bir iş birliği ortamı oluşmuştu. Müsilaj Komisyonunda sağlamıştık, Başkanı burada, sağlanabiliyor ama sonra bozuluyor. Bozan kim? Bana kalırsa bozan siyasi irade, Meclisin dışındaki siyasi irade. Bu siyasi iradenin aklını başına alması lazım ya da seçimlerden sonra, inşallah, doğru dürüst bir siyasi iradeyle bu işleri kökünden çözmeye imkânını buluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hayrettin ağabey, tabii siyaseten cevap hakkı doğuran ifadeler var ama ilerlediği için vakit...

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Vakit yok.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun İzmir Milletvekili Bedri Serter Bey.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sevgili Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Süreniz beş dakika efendim.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Tamam efendim, ona göre değerlendireceğim.

İlk defa katılıyorum Komisyonunuza...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hoş geldiniz.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Çok önemli bir maddede katıldım ama gerçekten de bu Komisyonun, bu kadar bilgili insanların ve donanımlı arkadaşların olduğu bir Komisyonun Afet Yeniden İmar Fonu kurulmasıyla ilgili toplanması hakikaten iç karartıcı bir olay.

Hepimiz deprem bölgelerinde çok değişik noktalardaydık, ben de çok noktayı gezdim ve çok ceset çıkarttım, çok anneyle de babayla da yan yana oldum çocuklarını toprak altında beklerken. Demin...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Nereye gittiniz?

BEDRİ SERTER (İzmir) – Ben öncelikle Hatay Antakya'daydım, Samandağ'daydım, İskenderun'daydım; sonra geçen hafta Malatya'dayım ondan sonra Nurhak, Elbistan o taraftaydım. Çok kötü manzaralarla karşılaştık, gerçekten bütün bölgelerimizde taş taş üstünde kalmamış.

Konuşulacak çok şey var, zaman dar, bu fonu oluştururken önce şunu sormam gerekiyor, ortaya konuşuyorum ben bu konuyu: Bağış kampanyasında 115 milyar toplandı, bunu televizyonlarda hepimiz izledik; bu 115 milyarın 60 milyarını devlet kurumları verdi, bir tanesi de Merkez Bankası. Merkez Bankası Başkanı hazineye güvenmediğini çok net belirtti, 30 milyar bizim paramızı bir cepten aldı, öbür cebe koydu. Bunlar çocuk aldatmaca gibi geliyor bana, artık bizler Türkiye Büyük Millet Meclisinde dışarıdaki vatandaşlar bizi öyle büyük görüyorlar ki ama demin Mersin Milletvekilim çok güzel şeyler söyledi, ben içim acıyarak onlara cevap vermek mecburiyetinde kalmayı kendime zül görüyorum. Yani olacak şeyler değil bunlarla karşılaşmak. Ama maalesef bunları sormak mecburiyetindeyiz birbirimize. Siz de iktidar partisi olarak bunlara inanıyorum hepiniz kendi içinizde -hepiniz babasınız, hepiniz aile reisisiniz, buraya gelmişsiniz- mutlaka irdeliyorsunuz ama ses çıkartma zamanımız geldi ve geçiyor. 200 binin üstünde insanımız toprak altında kaldı ve öldü. Ya, çocuklarımız, gençlerimiz, kadınlarımız, erkeklerimiz; bu ne kadar kötü bir şey 21'inci yüzyılda bu kadar mı âciziz, bu kadar mı âciz kaldık? Tabii ki âciz kalacağız. Neden? Oraya da geleceğim. Demin Fatih Belediye Başkanım çok güzel bir şeylere değindi ama biliyorsunuz ki uzun dönem Fatih'i de siz yönettiniz, Büyükşehir de siz yönettiniz; burada sorun varsa kendi içimize döneceğiz, bize döneceğiz; biz değerlendirmemiz lazım, bizim çözmemiz lazım. Gün bugün, sonra onu da bağlayacağım baştan sonra size.

Bakın, sevgili dostlar, ben Malatya'da bunu gördüm. Geçen hafta Malatya'da dört gün kaldım, bütün sokaklarını tek tek gezdim sevgili Başkan. Yeni yeni gıcır gıcır binalar, çoğunuz bilirsiniz Bostanbaşı denen bir semt varmış orada -benim Malatya'ya 3'üncü gidişimdi- o Bostanbaşı'ndaki sıfır kilometre binaların hepsi çökmüş vaziyette, hepsi patlamış vaziyette. Neden? Nedeni zemin. Kazı alanlarına gittim, temel kazı alanlarına, inanın 5 metre kazmışlar; 5 metrenin altındaki toprağı alın, toprağı sakıya koyun, en güzel çiçeği yetiştirirsiniz. Zamanın bir belediye başkanı, yine AK PARTİ'li bir belediye başkanı ya 30 dönüm bir yeri varmış ya 300 dönüm, o kayısı bahçelerini yok etmiş. Şimdi de gün geldi, oç aldı bizden doğa. Dağlardaki TOKİ konutlarının yapıldığı yerde, dağlardaki normal müteahhitlerin yaptıkları yerde bir çatlak yok arkadaşlar; bırakalım artık doğayla biz didişmeyi.

Ben İzmir'e geleceğim, İzmir Milletvekiliyim. Necip Bey'le -dostum benim- her şeyi değerlendiririz, tartışırız. İzmir'de biliyorsunuz ki Manavkuyu denen yerde Samos'taki deprem yansıdı bize, daha Samos'ta, Samos'ta 1 tane ev yıkıldı, 1 kişi öldü; biz -Samos nere, Manavkuyu nere- 117 canımızı yitirdik, birçok bina yıkıldı, hâlâ depremle uğraşıyoruz. Neden? Deniz, buraya biz gökdelenleri yaptık, denizin dibine gökdelenleri yaptık. 300 metre, 400 metre -Necip Bey çok daha iyi bilir çünkü bir de inşaat mühendisi kendisi- kazık çaktık. Bu kazıklar denize girdikçe, suya girdikçe buradaki zemindeki su nereye gidecek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Bir kısmı denize gidecek, bir kısmı karaya gelecek. Karaya gelen Manavkuyu dediğimiz semt, benim çocukluğum... 1923'ten beri İzmir'de yaşayan bir ailenin ferdimim ve İzmir'de yaşıyorum. Karaya gelen bütün su Manavkuyu denen semtin altını cıvıktırdı, sıvılaştırdı. Bu İzmir ilk defa mı deprem gördü? Çok deprem gördük, Saat Kulesi'nin yıkıldığını biliyorum çocukluğumda, başka başka depremlerde ama ilk defa, sadece bir bölgede binalarımız yıkıldı, zemin cıvıdığı için 80 santimlik veya 100 santimlik temeller o binaları taşımadı ve binalar da -yeniler de yıkıldı- eski olduğu için hepsi yıkıldı ve 117 can aldı. Malatya'da aynısını görüyorsunuz. Hatay'a gidin Antakya... Antakya 7 sefer deprem görmüş bir kent. Ben orada gittim beş ay önce kaldım, bayıldım bir Museum denen bir otel açılmış, Museum otelinin altında 7 katı görüyorsunuz depremden çökmüş. Kardeşim yani hepimizde suç var. Niye aynı yerlerde tekrardan o kenti inkişaf ettiriyoruz? Hâlâ aynı yerde yapıyorsak yazıklar olsun bize, gerçekten yazıklar olsun! Yapmayalım arkadaşlar, ben sizin Komisyonunuza ilk defa geldim ama ben de teknik olarak bilgi sahibiyim, ben de inşaat yapıyorum, ben de dekorasyon sektöründeyim. Toprak nedir, temel nedir, demir nedir, beton nedir, az çok sizin kadar da biliyorum ama bunlar çok acı şeyler.

Bakın, bu afet başımıza geldi, gerçekten dünyanın en büyük afeti geldi. Bakıyoruz bütün fay hatlarının üstüne biz koymuşuz binalarımızı. Hocalar bangır bangır senelerdir bağıryorlar. Biraz da “siyaset” diyeceksiniz ama demek mecburiyetindeyim, yirmi bir yıldır iktidarınız var arkadaşlar, 99'da deprem oldu 2007'de bir değişiklik yaptık, ondan sonra 2011'de de bir değişiklik yaptık, hâlen hazırda gidiyoruz. Neden oluyor bunlar? Yarın biz İzmir'de... Bakın 2019 yılındaki afeta, imar affında İzmir'de 811.452 konut imar affına girmiş, facia! Geçen gün Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: “Bir Karabağlar semti var.” Karabağlar'ı Necip Bey de ben de çok iyi bilen insanlarız. Ben kırk yıldır orada ekmek parası kazanıyorum ve yaşıyorum orada. Karabağlar şu anda bu imar affına giren 3'üncü ilçemiz, 3'üncü beldemiz 550 bin nüfuslu. 2014'te de belediye başkan aday adayıydım orada, geziyorum. Demin dediği gibi arkadaşın “Başkanım, benim 6 kat binam var, 2'sinde çocuklarım oturuyor, 3'ünden kira alıyorum, 1'inde de ben oturuyorum; bana ne vereceksin?” Senin ne kadar arsan var kardeş? 100 metrekare. Ne vereceğim sana? 1 daire vereceğim, yapacak bir şey yok. “O zaman olmaz.” Nasıl olmaz? Nasıl olmaz, mezarın mı olsun istiyorsun?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Şimdi, bugün arkadaşlar, hepimiz kendi illerimizde, bugün ilçelerimizde bunu anlatmak mecburiyetindeyiz. Tek tek gezeceğiz belki bu mahalleleri, belediye başkanlarımızla imarla ilgili işler yapanlarla tek tek gezeceğiz, bunu anlatacağız. Hâlen Hatay'da, Antakya'da, diğer yerlerde molozların altında insanlarımız yatıyor, kokular başladı; bunu gezdiğiniz zaman görüyorsunuz. Bunu yaşamak mı güzel yoksa insanları yaşatmak mı güzel? Biz niye siyaset yapıyoruz? Türkiye

toplumuna mutlu bir hayat tarzı sunabilmek için siyaset yapıyoruz. Ben öyle yapıyorum, kimsenin de eyvallahına hiçbirimizin şeyi yok yani hepimiz yaşını, başına almış insanlarız. Bir tek kişi “doğru” dedi diye o doğru değil, doğruların çok farklı yönleri var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ SERTER (İzmir) – Hani hepimiz değerlendirelim, bu fonu niye kuracağız? Bu fonda, nerede duracak o paralar? Bugüne kadar alınan 88 milyar imar affından alınan paralar var, bu paralar nereye harcandı? Bundan önce DASK’ta toplanan paralar nereye gitti? Bunları bir tekimiz biliyor muyuz? Allah aşkına birisi kalksın “DASK’ta yirmi beş yıldır alınan paralar veya yirmi iki yıldır alınan paralar şu işler için harcandı.” desin. Bakın, bir konteyner veremiyoruz halkımıza, bir çadır veremiyoruz, kefen veremedik, battaniyelerle sardık, defnettik insanlarımızı. Ne kadar günah, ne kadar yazık!

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Müdahale etmek istemedim ama on dakika oldu.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Öyle mi?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani kusura bakmayın.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Yani uzun olmuş ama görevimiz şu ki Başkanım, bir açarsanız iki dakika kayda girsin istiyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani çok uzadı ama.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Tekrarlıyorum bu konuyu çünkü.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bir dakika daha ilave ediyoruz.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Tamam Başkanım.

Hepimizin bir sorumluluğu var, bu sorumluluk bugün itibarıyla buradan çıktık mı yapalım, Allah aşkına yapalım. İstanbul’u, İzmir’i, Karadeniz’i, Güneydoğu’su neyse oradaki arkadaşlarımızı ikna etmek mecburiyetimiz var. Sadece belirli kümelerle bırakmayalım bunları, bizler çok akliselim insanlarız, belki çalışan bürokratlar ona o kadar müdahale edemezler ama belediye başkanlarımız -hangi parti olursa olsun- onlarla beraber sahaya çıkmak mecburiyeti bugündür yoksa yarın daha büyük felaketlerle karşılaşacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teşekkür ederiz.

NECİP NASIR (İzmir) – Başkanım, ben söz istedim ama.

Evet, çok Değerli Başkanım, sayın milletvekilleri...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Beş dakikaya ayarladık.

NECİP NASIR (İzmir) – Yok, yok, yalnız uzun rica edeceğim. Ben hiç konuşmayacaktım, İzmir’le ilgili ama detaylı...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yani namaz saati falan sıkışıyor da.

NECİP NASIR (İzmir) – ...İzmir’le ilgili sayın dostum, vekilim konuşunca daha önce de İzmir geçtiği için ifade etmem gerekiyor.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Necip Bey, cevap hakkı doğar ya, çok uzatmayalım.

NECİP NASIR (İzmir) – Yok, yok, hiç cevap hakkı doğurmayacağım.

Şimdi, öncelikle Milletvekilimiz Yakup Taş arkadaşımıza, daha önceki milletvekilimize ve bütün depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifa diliyorum ve Türk milletinin başı sağ olsun.

Ben aslında hiç konuşmayacaktım, bu toplantının amacının yurt dışından gelecek...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Afet fonuyla ilgili.

NECİP NASIR (İzmir) – Afet fonuyla ilgili yetki alınması olduğunu, bu minvalde görüşüleceğini... Ancak iki hafta önce Mecliste yasallaştırdığımız Maraş, o 11 ildeki Deprem Araştırma Komisyonunun ve kentsel dönüşüm -ki ilaç o- onunla ilgili bir Komisyon oluşacağı ve bu yasallaştı. Cumhurbaşkanımızın da ifadeleriyle önümüzdeki ilk dönem, kentsel dönüşümle ilgili daha çok radikal kararlar alınacağı ve bu oluşan Komisyonla daha önceki Deprem Araştırma Komisyonunun da birleştirilerek radikal çözümler getirileceği yönünde hazırlıklarım vardı, o Komisyonda konuşacaktım bazı şeyleri ama burada ifade etmem gerekiyor.

Sayın Nuhoğlu “dertliyim” dedi; Sayın Mustafa Demir Başkanım, o da dertli; ben de çok çok dertliyim. Sayın dostum, değerli dostum milletvekili arkadaşım, iyi bilir 2012’den beri hem inşaat mühendisi olarak hem de STK Başkanı olarak...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Haftalarca hangimizin yüzü güldü ya, deprem bölgesinden geldik, simalarımız değişti.

NECİP NASIR (İzmir) – Evet.

Aylarca 2012’den beri kentsel dönüşümle ilgili mücadele eden biriyim hatta beton karteliyle ilgili 1990’ların sonunda mahkemelerde yargılanan biriyim. Şimdi ben de depremin olduğu 04.17’nin ilk günü öğleye doğru Genel Merkezimizden görevlendirme gelince İzmir Havalimanı’ndan mavi berelilerle -fotoğraflarımız da var- birlikte askeri kargoyla İncirlik’e indim ve Osmaniye Hasanbeyli ilçesine görevlendirilmiştim -Devlet Bahçeli’nin doğduğu ilçe- ve o İncirlik’ten de ilçeye gittim, ilk günden itibaren o ilçeydim, daha sonra Osmaniye toparlandı; sonra diğer illere de gittim bir mühendis gözüyle dolaştım.

Şimdi hiç söz edilmeyen bir şeyden de söz edeceğim, burada inşaat mühendisi arkadaşlar var. Ben hem Dokuz Eylül Meslek Yüksekokulu inşaat bölümü mezunuyum hem de mühendislik fakültesini, bu işin 2 üniversitesini bitirdim, çocukluğumdan beri de inşaat yaparım. 1999’dan önce yapılan yapılarda -zaten herkes ifade ediyor- zemin etüdü var mıydı? Yoktu. Nervürlü demir var mıydı? Yoktu. Başka bir şey söyleyeyim size.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Hazır beton da yok.

NECİP NASIR (İzmir) – “Hazır beton” da yoktu.

Değerli milletvekilleri, statik hesapları elle yapardık. Bu bina, katlar var tuğlalar var, altta dükkân var. Tuğlalar taşıyıcı olmamasına rağmen duvarların ağırlığı var, deprem yüklerini hesapladığımızda bu vurduğunda böyle gider, böyle vurunca böyle gider -anlaşılabilir bir dille ifade ediyorum- altta boşluk var, biz mühendislik dilinde “yumuşak kat” deriz ve diğer anlamıyla da düzensizlik hesaplarının yapılması gerekirdi. 1975 Yönetmeliği’nde 1999’da gelen yönetmeliğe kadar bu düzensizlik hesapları yoktu, doğru mu? Başka bir şey: O güne kadar olan yönetmeliklerde güçlü kiriş, zayıf kolon vardı, bütün hesaplarda, gövde sağlam, ayaklar zayıf, doğru mu? Doğru. Nervürlü demir yoktu, denetim yoktu, hiçbir şey yoktu. Başka bir şey daha vardı: Çimento, o zamana kadar, 2000’in başlarına kadar hep traslı çimento kullanılırdı; hidrasyonu fazla, suyla öpüştüğünde bir anda ısı kaybeden bir çimento. Ben o sahada dolaştığımda, gördüğümde bütün her şey vardı. Zemin etüdü yok, yanık betonları gördüm, suyu görünce şey olan... Ve hazır olmadığı için gırgırla dökülürdü -hatırlar Sayın Nuhoğlu- böyle yapardık biz mühendisler, biz İzmir’de “Mardin pomp” derdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Buyurun.

NECİP NASIR (İzmir) – Gırgırla dökülür, yukarı çıkar, arabalara döker götürürlerken ustalar çabuk serebilsinler diye suyu dayarlardı. Ben onun için 8’inci kattan birini aşağı atacaktım, bir betoncunun birini, şimdi bunlar vardı.

İzmir depreminde -sayın vekilimin de ifade ettiği gibi- Sisam Fayı, bu Sisam Fayı İzmir’de geldi o zayıf zeminde vurdu ve yıkılan 17 binanın tamamı ruhsatlı ve tamamı da Belediye tarafından onaylanmış, Mühendis Mimar Odalarının kaşesi olan, yüzde 4 harç alınan binalardı; hepsi, o 17 binanın tamamı. Öbür gecekondular, şu, bu binalar değil... Bir de Bayraklı güzel bir yer.

Evet, şimdi, inşallah, yine bununla ilgili o detayları paylaşacağız. Esas konuya geçeceğim, o araştırma Komisyonunda nasip olur da olursak bizler de önerimizi sunup... Herkes sadece gidip bir müteahhidin, Gökhan Bey çok iyi ifade etti. Bakın, ben şu anda ifade ediyorum, İzmir’de 35 katlı bir bina yapıyorum, 140 metre hem de İzmir’in ilk tasarım gözetmeni 5 üniversiteden, Kandilli Rasathanesi, Ege Üniversitesi, Dokuz Eylül, Gebze Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik hocalarının gözetiminde bir bina yapıyorum. Biz mühendislik olarak, müteahhitlik olarak gelişmiş bir ülkemiz, her türlü altyapımız var; hiç orayı eleştirmeyelim, bütün detayları eleştirmemiz lazım. Şimdi bunların ışığında benim hem mühendis olmam hem İzmir’in gerçek yapısını bilmem, yapı stokunu bilmem nedeniyle İzmir’de 17 tane fay hattı var bilinen, şimdi 1 tane daha tespit edildi, bizim denizden geçeni de yeni tespit ettik. Ben hatta Deprem Araştırma Komisyonunun ilk sunumunda ifade etmiştim, bizim milletvekillerimizden herhalde ağabeyim itiraz etmişti, “İstanbul daha önemli.” demişti.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hulusi Bey’di.

NECİP NASIR (İzmir) – Ben aslında Hulusi Bey, İstanbul’un önemini ifade ederken tabii ki İstanbul Türkiye’ye yetecek bir el ekonomik şartlarıyla, bütün Türkiye tabiri caizse İstanbul’u besleyemez, biz bunun bilincindeyiz ama ben önemine dikkat çekmek için demiştim ki: İstanbul’un fay hatları Marmara’nın içinden geçiyor. Hâlbuki bizim İzmir’in fay hatları 17 fay hattının 13’ü hareketli ve İzmir’in merkezinden geçiyor. Ve demiştim ki İzmir’in yapı stokunun yüzde 70’i dönüşüme muhtaç. Şimdi bu mücadeleler sırasında ve bunu bildiğim için... 2012’den beri sizlere sunumlarımı getirsem saatlerce video sunumlarım var, bunlar için mücadele verdim yıllarca İzmir’de STK Başkanı olarak. İzmir’in tek çaresinin kentsel dönüşüm olmasıyla ilgili mücadele verdim, nelerle karşılaştım. 2012’de çıkan 6306 sayılı Yasa’ya “faşist yasa” dendi, yine “rantsal dönüşüm” dendi, İzmir engellenmeye başlandı. Hatta şuna şahit olduk -bunlar ispatlı, bütün İzmir biliyor- 2014 yılında Hilton Oteli’nde yapılan büyük bir toplantıda bütün belediye başkanlarının -ve Mücahit Bey, şu anki Bakan Yardımcısıdır, müsteşardı; Vedat Gürgen yine oradaydı- yapılan toplantıda protokol konuşmalarından sonra belediye başkanı aşağı indi, bizler yukarıda sunum yaptık. İzmir’in bir belediye başkanı -açıkça ifade edeyim burada da- Karşıyaka Belediye Başkanı... Çünkü burada artık, dediğiniz gibi, sesimizi çıkaracağız. İsteyen eğreti olsun, isteyen ne olursa olsun, artık biz sesimizi çıkaracağız.

BEDRİ SERTER (İzmir) – İktidara da çıkaracaksınız.

NECİP NASIR (İzmir) – Tabii, tabii; hepsine.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Bakan da sorumluya ona da çıkaracaksınız.

NECİP NASIR (İzmir) – Herkese... Hepsini anlatacağım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ama Necip Bey, nasıl, ne zaman toparlayacağız?

NECİP NASIR (İzmir) – Ağabey, bir saniye, lütfen...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Tamam da burası araştırma komisyonu değil ki ya.

NECİP NASIR (İzmir) – Ağabey, değil, madem ifade edildi, şimdi, orada biz 6306’yla...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Sorun yok da vakit sıkışıyor.

NECİP NASIR (İzmir) – Sayın Başkanım, “6306’yla yapılmayacak.” dendi.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Necip Bey bu konunun uzmanı.

NECİP NASIR (İzmir) – 6306’yla İzmir’de ilçe belediye başkanları kentsel dönüşüm yapmaya kalktı, bir dahaki dönemde belediye başkanı yapılmadı. İzmir’de 6306 sayılı Yasa’yla hiçbir dönüşüm, bir daire dönüşümü yapılmadı. İzmir bir şeyin arkasına sığındı. Sadece Belediyeler Yasası’nın 73’üncü maddesiyle “Yüzde yüz uzlaş.” diye yıllarca yapmadılar, yapmadılar; ne zaman ki deprem oluşmaya başladı, şu anda -onların nasıl yapıldığını da biliyoruz- bugüne kadar 800-900 tanecik daire dönüştürülmüş.

Şimdi, başka bir şey daha söyleyeyim...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – “Karşıyaka Başkanı” dediniz de orada...

NECİP NASIR (İzmir) – Evet, Karşıyaka Başkanı şunu dedi -hani, siz şey yapınca kısa kestim-dedi ki: “Alaybey’den çarşıya kadar olan alan emsal 7.”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Emsal 7.

NECİP NASIR (İzmir) – Emsal 7. Yaptığım analizler sonucu Cevat Durak -Sayın Başkan, Hakan Tartan da oradaydı, konuşabilirsiniz- dedi ki: “7 emsal yaptığım analizlerle temellerin tamamı sıfır.” Sayın Vekilim biliyor, 8 katlı, 9 katlı binalar, tam sahilde, İzmir’in en müstesna yeri. Ve çıktı, muazzam bir hazırlık yapmış Cevat Durak, bir sunum yaptı, dedi ki...

O zamanlar da “İşte, Hükûmet İzmir’in projelerini onaylamıyor, şu yapmıyor, bu yapmıyor.” diyorlar. Ben milletvekili olduktan sonra çıkardım, 2012 ile 2013 arası 6,5 milyon metrekare belediyeye yetki vermiş Bakanlık; milletvekili olduktan sonra tespit ettim. Hiçbir şey yapılmamış, o zaman da hep basında... Ne ben milletvekiliydim, ticaret odasında da beraber meclis üyesiydik, birlikte de mücadelelerimiz var Sayın Vekilimle.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Karşılıklı mı, birlikte mi?

BEDRİ SERTER (İzmir) – Hayır, beraber.

NECİP NASIR (İzmir) – Birlikte, omuz omuza.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Dostluğumuz bakidir her zaman.

NECİP NASIR (İzmir) – İzmir için... Sayın Başkanım, biz İzmirlilerin -özür diliyorum, şovenistlik olmasın- çok farklı bir yapımız var.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Biraz oluyor gibi ama yani...

BEDRİ SERTER (İzmir) – O kadar da olsun.

NECİP NASIR (İzmir) – Doğruya “doğru” der, birlikte hareket ederiz.

Ve o belediye başkanları bir daha “Burada dönüşüm olması lazım...”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Konyalılar diyor ki: “İzmir’in yarısı Konyalı.”

NECİP NASIR (İzmir) – Evet.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu arada ben de yarı İzmirli sayılırım diyorum da...

NECİP NASIR (İzmir) – Sayın Başkanım, belediye başkanları bir daha göreve getirilmedi, o belediye başkanına gidin, sorun “Ah, ah!” der.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Siz belediye başkanını takdir ettiniz değil mi, ben yanlış anlamadım.

NECİP NASIR (İzmir) – Tabii canım.

Ben de kalktım, bütün cemaatin önünde, bütün hazırunun önünde dedim ki: “Bu yasa faşist bir yasa değil; bu, devrimci bir yasadır. İzmir’in yapı stoku budur. Bir deprem olursa İzmir’de... Milattan önceden bugüne defalarca İzmir yıkılmıştır ve hepimiz fay hatlarının üstünde oturuyoruz; kendinizi düşünmüyorsanız çocuklarınızı, torunlarınızı düşünün. 6306 sayılı Yasa doğrudur, sosyal bir projedir. Bu sosyal proje dünyanın her yerinde bölgeye göre, ile göre, ilçeye göre farklılıklar gösterebilir; çok sert bir yasa olabilir ama bu farklılıklarından dolayı Anayasa Mahkemesi düzenleyecektir ve bu noktada da esas noktaya ulaşılacaktır. Devrimci bir yasadır, onun için belediye başkanımızı destekliyorum.” O belediye başkanı bir daha başkan yapılmadı; bir o değil, destekleyen 2-3 başkan...

BEDRİ SERTER (İzmir) – 2 dönem yetti.

NECİP NASIR (İzmir) – Daha var, öbür başkanlar da...

Şimdi, daha sonra ne oldu? Bu İzmir depreminden dört ay önce “İzmir’in deprem gerçeği” diye çıkıp burada bir konuşma yaptım beş dakikalık; hatırlamıyorsanız videoyu atayım. İzmir’in İstanbul’la kıyaslamasını yaptım. Ne mikro bölgeleme çalışmalarımız ne afet planı, hiç... 10-12 madde saydım, İzmir’de hiçbir şey yok.

Burada ifade ettim, ne oldu biliyor musunuz Başkanım? Rahat etmedik, gittik Hamza Dağ Başkanla Murat Kurum’a, daha deprem olmamış, depreme dört ay... Dedim ki: Mecliste böyle bir konuşma yaptım. Ama İzmir halkı bir türlü “Rantsal dönüşüm, faşist yasa.” diye diye kentsel dönüşümü yapmadı. Çünkü 13 tane dernek kuruldu. Bu derneklerin içinde belediye meclis üyeleri var, bizim odalar, benim üyesi olduğum TMMOB’a üye meslektaşlarım var, Barolar Birliği var. Yıllarca mücadele ettik, bunlar engelledi. Hatta Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği 540 hektar alan, ona da açıklık getireyim, Karabağlar’daki alan, o alanın yapılması için ta Özhasseki döneminde de “Çözelim.” diye onun toplantılarına da STK Başkanı olarak katıldım ve o yıllarca mahkemelerle, o 13 dernekle, içinde siyasi partilerin meclis üyelerinin, oda ve baroların yöneticilerinin olduğu derneklerle mücadele ettik. Sadece çok az sayıda olan, örnek teşkil etmesi için bir 101 hektarlık beş bölüme ayrılan, Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği o alanda, 101 hektarı İller Bankasına yaptırdık; oranın büyük bir bölümü hazineye ait şahısların olmadığı, üst tarafı heyelan alanı olan alan ki orayı da komple millet bahçesi ilan ettik, “Örnek teşkil etsin.” dedik, oraya yaptık. Diğer 4 alanla ilgili defalarca mahkeme, defalarca, hâlâ mahkeme; en son bizzat kendim geldim, milletvekili olarak uğraştık, yeni tekrar 5.000’liklerini yaptık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ne yapacağız? Pardon, kapanmış. Yalnız, bitiriyoruz.

NECİP NASIR (İzmir) – Bitiriyorum.

Karabağlar Belediye Başkanımız 101 hektarlık, 96 hektarlık...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Necip Bey de dertli, bu konuda zaman zaman konuşuyoruz.

NECİP NASIR (İzmir) – Sayın Vekilimin de iş yerlerinin bulunduğu alan, orayla ilgili bir plan aynı yaptık, dedik ki: “Hepsini beraber götürelim.” Hepsini beraber çıkardık askıya, yeni oldu bu; bizzat ben ilgilendim, çıkarttırdım. Şu anda bizim kentsel dönüşüm alanı ilan ettiğimiz 4 etabın planlarına onlarca itiraz var, Karabağlar Belediyesinin bizim onayladığımız plana itiraz yok, şu anda onaylandı.

Başka bir şey daha söyleyeyim: Planlardan söz...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İtiraz süresi bitti mi bari?

NECİP NASIR (İzmir) – Bitti.

Planlardan söz ediyorsunuz. İzmir’in alt ve üst ölçekli planları uyumlu değil. 5.000’lik planları olmayan ilçe var ve İzmir’in 100.000’lik planını ben milletvekili olduktan sonra zorlaya zorlaya onaylattırdım, yeni onaylandı.

Yine, başka bir şey; İzmir Büyükşehir Belediyesinin imar yönetmeliği yoktu. Onun görevi. Ben milletvekili olduktan sonra zorlaya zorlaya, hatta o uyumsuzluğu ortadan kaldırmak için Sayın Vekilimle birlikte olduğum ticaret odası başkanı üzerinden işi hızlandırarak onaylattık.

Şimdi, geldik, İzmir depremini yaşadık. İzmir depreminden sonra ne oldu? Sayın Vekilim, bilmiyorsunuz da burada ifade etmek zorundayım. 40 kişinin olduğu toplantıda, Bakanın da olduğu toplantıda emsal artışından söz edildi. Orada “Yüzde 20-30 emsal artışı verelim, olayı çözelim.” dedi. Orada genel müdürler kalktı, dedi ki: “Bakın, yeni onaylattığınız İzmir Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği’nin altında şu yazar: ‘Bu planın plan notlarıyla değişmesi mümkün değildir.’ Bu, Anayasa’ya aykırıdır. Bu söyleminiz doğru değil, mahkemeye gider, vatandaşı oyalamış oluruz. Deprem yaşadık, 117 canımız öldü.” İfade edildi bu. Ya, sadece zaman kazanabilmek için Meclise... Hani, Sayın Vekilim dedi ya, doğruya doğru, bundan sonra yüksek sesle konuşacağız. Meclise, Büyükşehir Belediye Meclisine “depreme maruz kalan alanları içeren K alanlarında emsal artışı” diye bir düzenleme getirildi. Şimdi, o deprem travmasını yaşamış insanlara sen diyebilir misin ki “Kardeşim, emsal artışı vermeyin, bu dönüşüm yapılmasın.” diye? Biz arkadaşlarımızla dedik ki: “Madem böyle, yapıyorlarsa yapsınlar ama bize göre hukuktan dönecek.” Ve hukuktan döndü geçen hafta, hiç sesimizi çıkarmadık. Hâlbuki -çözümünü de ifade edip bitiriyorum- bizim İzmir arsa üretmedi. Sayın Mustafa Demir Başkanımın da ifade ettiği gibi, yıllardır biz reçetesini söylüyoruz, bizim İzmir’in bir kuruşa, devlete ihtiyacı yok, yerel yönetimlere de ihtiyacı yok. İzmir’de yıllardır, hep sadece bunu savundum, dedim ki: “Bölgesiyle bütüncül planlar yapılsın.” Hatta son zamanlarda şunu ifade ettim, dedim ki: “Artık rant ortadan kalktı, belediyelerin revizyon planlarıyla yolunu bulma dönemi bitti, meclis üyelerinin yolunu bulma dönemi bitti. Buradaki artık ada bazında düzenlemeler, değer artış kazancı bunun önünü kesti, bu düzenlemeler geldi.” Onun için artık her ilçeyi bölgesiyle bütüncül, Büyükşehir Belediyesinin koordinasyonunda 30 ilçeyle planlayıp biz anayasayı yazarsak İzmir’in dinamikleri kendisini dönüştürür. İzmirlinin buna ihtiyacı yok yani birilerinin gelip para vererek yapmasına ihtiyacı yok çünkü İzmir o değerde bir şehir. Yani plan çok basit, anayasanın yazılması gerekiyor.

Bir şey daha söyleyerek bitirmek istiyorum. İmar barışında da yanlış bir algı var. Özellikle yine bu Komisyonun yaptığı çok önemli bir düzenleme oldu. İmar barışı şu: Biz 2012’den beri bu kentsel dönüşümle uğraşırken önümüzde bir engel vardı Sayın Başkanım, Sayın Vekilim. O engel de neydi? Mülkiyet sorunu. Anadolu’dan siyasi, ekonomik, bölgesel, terör, emperyal emellerle göç eden benim Anadolu insanım başını sokacağı, onuruyla yaşayacağı evler yaptı. Belediyeler bunlara göz yumdu, yeni yeni yapılar yapıldı. Orada benim vatandaşımın suçu yoktu ama bunların zaptırap altına alınarak kontrol edilmesi, çözüm üretilmesi gerekiyordu.

Hatırlarsanız, Cumhurbaşkanımız bir şey dedi: “Ben devletim ile milletimi barıştıracam.” Sizin saçınız beyaz, benim de saçım beyaz. Ben İzmir’de işportacılıkla başladım. Benim jenerasyonumda her gün evim yıkılacak korkusuyla, tapusu olmadığı için onlarca arkadaşım vefat etti, gitti, hâlâ o korkuyla... Ama Cumhurbaşkanımız dedi ki: “Ben vatandaşım ile devletimi barıştıracam.”

“Bir: Ben seni legalize ediyorum. Doğal gazını, elektriğini, suyunu bağla. Gel, al kardeşim bu arsayı, mülkiyet sorununu gider ve senin kentsel dönüşüm olarak önünü açayım, binanın mülkiyetini aldığın için yıktığında yenisini yapabilir ya da ben kentsel dönüşüm yaparsam sen bana mâni olamazsın.”

Onun kuralı olarak da 6306'nın yine önünü açmış oldu. Bu yani 6306 sayılı Yasa imar affı değildir. İmar affı 3 kere Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarı döneminde, 1 sefer de Özal dönemi... Bir ortaklık vardı. Yok, 3 sefer tek parti Cumhuriyet Halk Partisi döneminde, ANASOL....

BEDRİ SERTER (İzmir) – Yani şimdi, yine imar affı gelirse aynı maksatla mı gelecekti?

NECİP NASIR (İzmir) – Yok, hayır, değil.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Necip Bey, bitirelim.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Aynı maksat...

NECİP NASIR (İzmir) – Sayın Vekilim, imar affı yok.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Necip Bey, 811 bin... Bunu sen telafi edemezsin.

NECİP NASIR (İzmir) – Bakın, bir dakika ama, öyle bir şey demiyoruz.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Öyle dedin ama...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Necip Bey...

NECİP NASIR (İzmir) – Müsaade edin, imar affı, Sayın Vekilim...

BEDRİ SERTER (İzmir) – 811 bin müracaat var, bunu nasıl yapacaksın? Kusura bakma, ben sana her zaman mutabakat sağladım, burada sağlamam.

NECİP NASIR (İzmir) – Bakın, imar affı yok. Sizin imar barışıyla ilgili müracaatı Kayseri...

BEDRİ SERTER (İzmir) – Olur mu böyle bir şey? 811 bin müracaat olacak, onu sen şey yapacaksın...

NECİP NASIR (İzmir) – Bakın, şimdi, Bedri Bey, teknik olarak bilmediğiniz bir şey var, şu değerli dostum: İmar barışıyla şu anda yapılar standart içerisinde belirlendi mi? Belirlendi. Buyurun, işte, benim temennim şu: Önümüzdeki süreçte bu kentsel dönüşüm... Araştırma komisyonundan sonra bütün bu bilgiler doğrultusunda radikal bir karar çıksın. Bütün yapı stoku belli.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Başkanım, imar barışında CHP nasıl oy kullanmıştı, onu bir açıklar mısınız?

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yeni bir tartışma açmayalım.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – CHP ne oy kullanmıştı imar barışı oylamasında?

NECİP NASIR (İzmir) – Bir yapı stoku ortaya çıkmış...

Baki Bey...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Arkadaşlar, ya, şimdi...

Arkadaşlar, kapatıyorum. Cemal ağabeye söz veriyorum.

ULAŞ KARASU (Sivas) – O, torba yasayla geldi. İmar barışı torba yasayla gelir mi?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yanlış mı hatırlıyorum, ben CHP de “evet” verdi diye biliyorum da onun için...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bir dakika ya, burada Komisyon Başkanlığım ben, kaos çıktı.

Cemal ağabey, buyurun.

NECİP NASIR (İzmir) – Şunu da söyleyeyim, öyle bitirelim: İmar barışı bana göre devrim niteliğinde bir düzenlemedir, Allah onu onaylayanlardan razı olsun. Her platformda da tartışırım çünkü kentsel dönüşümün önünü açmıştır, legal etmiştir.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Sayın Başkanım, çok önemli bir şey...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Cemal abiden sonra, oynayacağım öyle...

BEDRİ SERTER (İzmir) – Cemal Bey’e bir katkı olacak.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bir saniye... Siz misafirsiniz, yönetiyorum.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Ama çok önemli.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, ben söz vereceğim, lütfen.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Çok önemli ama...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, Bedri Bey, söz vereceğim.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Muhalefet olarak değil, icraat olsun diye; lütfen.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Yahu, birbirimizi anlamıyor muyuz? Ben söz vereceğim diyorum. Buyurun.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkanım, bu konuda Çevre ve Şehircilik İl Müdürünü Mersin özelinde özellikle aradım, şu soruyu sordum: Kaç bin binaya ruhsat verdin? “83 bin.” Bunun içerisinde kaç tane apartman var dedim. Yani bunların çoğunluğu tek katlı, yayla evleri; bizim bölgemiz için söylüyorum. Karadeniz’dekilerin de çoğu öyle. Doğrudur demiyorum bakın, bir mühendis olarak, bu ayrı bir konu ama...

ULAŞ KARASU (Sivas) – Bir daha getirin.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Siz getirdiniz, geri çektiniz, onu da yapan sizsiniz. Ya, yapmayın. Biz getirmediğimiz onu.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, bu tartışma bitmez.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Geri çeken de sizsiniz tekrar, gene CHP yani.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ya, Baki Bey, bu tartışma bitmez.

Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan ve değerli milletvekili arkadaşlar; hepinize teşekkür ediyorum.

Tabii, bugün konuştuğumuz, konuşmak için toplanmamızın esas gayesi yarın Plan ve Bütçe Komisyonunda esas komisyon olarak görüşülecek olan Afet Yeniden İmar Fonunun Kurulması ile Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’mizin değerli Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonundaki görüşmesiydi ama ben de çok istifade ettim, not aldım, yaklaşık 12 milletvekili arkadaşımız söz aldılar.

Bu felaket üzerine, “asrın felaketi” dediğimiz, hakikaten hepimizi derinden üzen, her bakımdan da bizi etkileyen felaket üzerine ülkemizin başta imarla ilgili, depremle ilgili, altyapıyla ilgili, kentsel yapılanmayla ilgili değerli Komisyonunuzda çok güzel tespitler gündeme getirildi.

Açık söyleyeyim, ben kendim mühendis değilim, yaklaşık sekiz yıldır, 26’ncı ve 27’nci Dönemde milletvekiliyim ve Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim. Bildiğiniz gibi, Plan ve Bütçe Komisyonuna genelde mali konular gelir ama bizim sistemimiz gereği Meclisimize gelen kanun tekliflerinin neredeyse yüzde 50’si de Plan ve Bütçe Komisyonundan geçer.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – İmar barışı da oradan geçmişti torba kanunun içinde.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İmar barışı da oradan geçmişti, doğru, geçen dönemde.

Ama alt komisyonlar, tali komisyonlar da katkı yaparlar fakat bugün sizin değerli Komisyonunuz da, gerçekten -ben kendi adıma, hani teklifin birinci imza sahibi olarak imza attığım için söylüyorum ama 106 arkadaşımız adına da söyleyebilirim- bu kayıtlara girdi, inşallah, raporlarda da belki ileride gündeme gelir; çok değerli tespitlerde bulundunuz, katkılarda bulundunuz. Ben hepinizi isim isim sayamayacağım ama çok çok teşekkür ediyorum.

Yani İzmir’le ilgili laf attım Necip Bey’e çünkü ben de yarı İzmirliyim, milletvekili olmadan önce İzmir’de yaşıyordum, o bölgeleri de biliyorum; Bedri Bey de iyi dostumdur, o yıllarda beraber çalıştık.

Şimdi sadede gelirsek -tabii, ben uzatmayacağım, yorum yapmayacağım- konumuz çerçevesinde ben sizi bilgilendirmek üzere burada bulunuyorum. Kanun teklifiyle ilgili aldığım bazı soru ve tespitlerden hareketle bir özet geçeceğim, fazla zamanınızı almayacağım.

Değerli milletvekilleri, hemen her söz alan arkadaşımız dedi ki: “Endişemiz, başta denetim ne olacak?”

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ve şeffaflık...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şeffaflık konusunda yani denetim konusunda... Bir defa, bu kanun teklifi yürürlük ve yürütmeye beraber 10 madde şu an için. Eğer yarın teklife eklemeler ya da çıkarılmalar yapılmazsa bizim teklifimiz 10 madde, bu 10 maddenin 2’si yürürlük ve yürütme, 8 madde. Bunlardan belli başlıları... Bir kere şu amacı bir tespit etmemiz lazım çünkü sizi bilgilendireyim ki biraz sonra karar alacaksınız ya da tavsiyede bulunacaksınız.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Ağabey, amaca falan girme ya, sadece eleştirilire...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İşte, amacı anlamazsak eleştirileri bir zemine oturtamayız açısından söylüyorum Başkanım.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Zaten eleştirenlerin de çoğu gitti.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – O zaman şunu söyleyeyim: Eleştiri neydi? Şeffaflık. Bu şeffaflık konusunda -hem gerekçemizde var ama- 6’ncı maddemizi dikkatlerinize sunmak isterim yani teklifin 6’ncı maddesinde fonun denetimi nasıl yapılacak, açık açık yazılmış. Mutlaka okumuştur değerli milletvekillerimiz ama fon bağımsız denetim standartlarına uygun olarak denetlenecek bir kere ancak Sayıştay denetimine de tabidir. Burada yazmadık, bunun yazılmayışının nedeni, uluslararası yardım kuruluşları, genelde “NGO” dediğimiz sivil toplum kuruluşlarını dikkate alarak hibede bulunuyorlar. Bunu değerli Komisyonumuzun dikkatlerine sunmak isterim. Ben aslında amaca onun için değinmek istedim. Şimdi, burada her ne kadar bir kamu fonu kuruyor isek de ağırlıklı olarak uluslararası yardım kuruluşlarından elde edeceğimiz yardımları dikkate aldık çünkü değerli milletvekilleri, bizim gerek Hazine ve Maliye Bakanlığımızın, devlet yetkililerimizin diğer devletlerin yardım kuruluşlarıyla, vakıflarla, bazı kredi kuruluşlarıyla -ucuz ya da sıfır faizli kredi fonları var- bu tür afetlerde bütün dünyaya verilen fonlarla, onların yetkilileriyle yaptıkları görüşmelerde böyle bir fonun olması, böyle bir bağımsız kurumun olması istenmiş demeyeyim de hani “olsa iyi olur” şeklinde bir durum ortaya çıkmış. Şimdi, onun için, yine, Başkanım, müsaadenizle, bu kanun teklifinin amacı “Doğal afetler nedeniyle...” diyoruz; bakın, doğal afetler meydana gelmeden olan şeyleri konuşuyoruz hepimiz. Siz konuştunuz, bunlar çok değerli fikirler ve değerli tespitler, çok doğru ama bizim bu teklifimizin amacı; doğal afetler nedeniyle, sonrasına ilişkin, genel hayata etkili afet bölgesi ilan edilen alanlarda -bakın, bir kısıtlama var burada- imar, altyapı ve üstyapı çalışmaları için gerekli kaynağın sağlanması -gerekli kaynak sağlanacak- yönetilmesi ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılması amacıyla bir fon kuruyoruz. Fonun yönetimiyle ilgili hususlar ayrıca bir yönetmelikle düzenlenecek ve yönetim ve işleyişiyle ilgili de Hazine ve Maliye Bakanlığı başkanlığında... Bakın, biraz önce değerli bir

milletvekilimiz dedi ki: “Niye burada Milli Eğitim Bakanlığı yok? Niye bir başka bakanlık da –aldım, notlarımın içinde- Sağlık Bakanlığı yok?” Mesela, bu haklı bir gerekçe olabilir ancak fonun yönetim kurulunu burada tespit ettik, yarın görüşmelerde belki bir öneriyle bu gündeme getirilebilir; ben bu sizin yaptığınız katkıları tekrar götüreceğim.

Esas soru neydi? Hemen hemen herkes dedi ki: “Bunun denetimi...” Denetimi şeffaf olacak diyoruz çünkü bağımsız denetim kurulları tarafından denetlenecek bu. Ayrıca, bu bir kamu kurumu olduğu için Sayıştay denetimine de tabidir. Bunu buraya, kanun maddesine yazalım mı, yazmayalım mı diye çok tartıştık ama uluslararası kuruluşların o endişeleri dolayısıyla “Bu da Hazineye bağlı olacak ama acaba Hazineye genel bütçeye tabi mi olacak, genel bütçenin içinde mi olacak?” endişesiyle, bazı yardım kuruluşları bu endişeyle fona katkı yapmaktan kaçınabilir diye...

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teknik bir neden var.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teknik bir nedenle bunu buraya yazmadık ama gerekçede yazdık.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Şimdi kayıtlara da geçti zaten.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu, Sayıştay denetimine tabidir.

Ayrıca, fon kaynakları ve aktarımlarına ilişkin mali veriler en geç üçer aylık dönemler itibarıyla kamuoyuyla paylaşılacak; fon kaynakları nelerdir, nerelere aktarılmış, üçer aylık dönemler hâlinde... Bu çerçevede kaynak aktarılan idareler gerekli her türlü bilgi ve belgeyi sağlamakla yükümlüdür. Yani eğer şeffaflıktan kastınız buysa bu zaten kanun teklifimizin 6’ncı maddesinde açık bir şekilde yazılıdır.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Açıklığa kavuşturulması yerinde oldu ağabey, teşekkür ediyoruz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ben tekrar hepinize teşekkür ediyorum ve inşallah, Meclisimiz, komisyonlarımız bunu kabul eder ve hayata geçer bir an önce ve derde deva olur.

Hepinize tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Cemal Öztürk ağabeyimize teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Ulaş Bey, izniniz olursa şöyle ikişer dakika söz verip kapatalım, tamam mı?

ULAŞ KARASU (Sivas) – Yani ben konuşmamda da ifade ettim de yani neredeyse tek parti dönemini suçlayacağız bu deprem noktasında da. Yani arkadaşlar, 1975 Deprem Yönetmeliği’ni de Adalet Partisi, Millî Selamet Partisi, Milliyetçi Hareket Partisinin içinde bulunduğu koalisyon çıkarmış ve bu oluşan hasarların en fazlası da o deprem yönetmeliğiyle yapılan binalar. Şimdi, bunları konuşacaksa biz bu işin içinden çıkamayız. 98 Deprem Yönetmeliği’ni de DSP’nin olduğu, CHP’nin dışarıdan desteklediği iktidar çıkarmış ve “Sağlam kaldı.” dediğiniz binaların hepsi 98 Deprem Yönetmeliği’ne göre yapılan binalar.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – MHP de var canım, onu atlama. Biz de varız orada Ulaş Bey, hakkımızı teslim et. 75’i sayıyorsun, onu saymıyorsun yani.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Orada yok, 98’de yok MHP.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – 99’da.

ULAŞ KARASU (Sivas) – 99’dan sonra, depremden sonra var.

Yani arkadaşlar, bakın, burada toplumu da yanlış yönlendiriyoruz.

Emsal artışı; şimdi, emsal artışından bahsedeceksek Emlak GYO’nun yaptığı binalara bakarız, hemen burada 1 kilometre ama Çanakkale Belediyesinin 900 tane sosyal konuttan oluşan ve çürük raporu verilen bir bölgeye Çevre Şehircilik emsal artışına izin vermediği için kentsel dönüşüme onay vermedi.

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – 17 kat istiyorsunuz Sayın Vekilim, 17 kat.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Siz burada 50 kat yapıyorsunuz, yapmayın ya! 50 kat yapıyorsunuz, yapmayın ya!

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Zemin aynı zemin mi, olur mu öyle şey? Öyle değil ya.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Şimdi, bakın, sorun burada...

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – 7 kattan fazlasına vermiyoruz, evet, olmamalı. Çanakkale’de de depremi konuşuyoruz. Öyle değil yani... Belediye mal sahibi olmasın. Çanakkale’nin adını veriyorsanız ben cevap veririm.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Bakın, sadece sizin için şöyle bir şey diyorum: Bakın, belediyenin kentsel dönüşüm yapabilmesi için ya belediyeye kaynak vereceksiniz, para vereceksiniz ya da emsal artışı vereceksiniz; bu yapılamaz başka türlü, bunun yapılma şansı yok.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – O zaman aynı mantığa geldik yani aynı yere geldik.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bu bakış açısıyla olmaz. Zaten sizi perişan eden bu bakış açınız.

JÜLİDE İSKENDEROĞLU (Çanakkale) – Aynı zeminden mi bahsediyoruz?

ULAŞ KARASU (Sivas) – Kaynak vereceksiniz, kaynak vermiyorsunuz, para vereceksiniz.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Her şey hazır, hazır.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Nerede hazır Başkanım, nereye verdiniz? Yani inşaatın daire maliyeti 2 milyona çıkmış. Nasıl yapacak, müteahhitler nasıl yapacak, bir söyleyin bana. 2 milyona vatandaş bu daireyi nasıl ödeyecek? Yapamazsınız.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Bu tartışma sabaha kadar bitmez.

Bedri Bey, buyurun.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Evet, teşekkür ediyorum Sevgili Başkan.

Birincisi, şimdi “Bu fonlar yurt dışından geliyor.” dedi Cemal Başkan. Çok da doğru, bize yurt dışı, Avrupa Birliği bir şey daha öğretiyor; adamlar diyorlar ki: “Zaten üç ayda bir bana bu parayı nereye harcadığının bilgisini vereceksin.” Bizim de burada bunu öğrenmemiz lazım, halktan topladığımız paraların nereye gittiğini şeffaf olarak sergilemek mecburiyetiniz, bu da bir bilgi. Bunu da uygulayalım o zaman içeride de, rica ediyorum sizden.

Çok teşekkür ediyorum, çok önemli İzmir için. Bakın, İzmir’de Dokuz Eylül Hastanesi vardır Balçova’da, altında 250 derece su kaynıyor ve biz bu hastaneyi büyüttük. Ege Üniversitesi Hastanesi altmış beş yıllık bir hastane, yıkık vaziyette; yarın İzmir’de bir deprem olduğu zaman bu hastanenin hepsi gidecek, bunun da farkında olmalıyız Necip Bey, bunu da konuşmalıyız.

NECİP NASIR (İzmir) – Doğru.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Balçova’daki o hastane gidecek, bitecek, hâlâ bina yapıyoruz.

Arkasından Necip Bey’den söz almıştım, kasım ayında açacaktı -2022 Kasım ayında- şehir hastanesini, yolunu bulamadı galiba oraya gidecek, açılmadı. Bunu da bir an evvel bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hadi bakalım.

Şimdi, yani Necip Bey, bir dakika...

NECİP NASIR (İzmir) – Tamam Sayın Başkan ama çok önemli konular.

Şimdi, birincisi -sataşmadan, birincisi- ben bu Komisyona çok teşekkür ediyorum, hem kentsel dönüşümün hem de İzmir'in hayatını kurtaran bir karar aldık; belki farkında değillerdir, Sayın Vekilim de bilmiyordur, Sayın Vekilim Bedri Bey. Hatta bu kararı biz buraya, Komisyona getirirken şu anki Karabağlar Belediye Başkanı haritacı Muhittin Selvitopu'yla konuşarak ben de gelmiş burada, Komisyonda konuşmuştum. O da şu: Bu, tek parti döneminde 3 kere Cumhuriyet Halk Partisi tarafından çıkarılan ve ANASOL Hükûmeti tarafından çıkarılan imar aflarından dolayı imar ıslah parsellerine ortaklık katılım payı alınamadığı için İzmir'in Karabağlar'ı planlanamıyordu ve Sayın Belediye Başkanıyla, şu anki Başkanla da konuşarak o yasayı hatta bizim Komisyona ben getirdim ve Allah bu Komisyondan razı olsun, imar ıslah parsellerini, CHP'nin çıkardığı imar aflarının, ANASOL Hükûmetinin çıkardığı imar aflarının sonucu oluşan bu çözümsüzlüğü giderdik, yüzde 45'e kadar zayıyat almasını çıkardık. Bu neyi getirdi? İşte mülkiyet sorunu önünden kalkan, planlamanın önü açılan, Karabağlar Belediyesinin planlayacağı bir sonucu getirdi.

2.060 yataklı şehir hastanesi bitti.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Kasımda söz vermiştiniz.

NECİP NASIR (İzmir) – Şubat ayında dedim, hayır, şubat ayında dedim. Bu yoğunluktan, inşallah, bir iki ay içerisinde... Oradaki sorun da şu: Şehir hastanemiz bitti, onu da ifade edeyim. Biz yıllardır şehir hastanesini yaparız ve bize ait ana arterler yapıldı ama İzmir Büyükşehir Belediyesi bugüne kadar bir yol yapmadığı gibi, ulaşımını düşünerek yapmadı.

BEDRİ SERTER (İzmir) – O da bizim suçumuz oldu.

NECİP NASIR (İzmir) – Hayır, iki üç ay içerisinde açıyoruz. Oradaki sıkıntı şu: Şubat ayında açacaktık. Bu depremden dolayı da şubat ayında açacaktık, personelin formasyonu ve şu anki sağlık personellerinin deprem bölgesine gitmesi, mevcut gelen aletlerin validasyonundan dolayı biraz uzatıldı. Seçime yakın açmayı planlıyorduk, şubatta düşünüyorduk; bu afet olunca... Zannediyorum, bu inşaatla ilgili bir sorunumuz yok, doğrudur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Hadi, hayırlı olsun.

III.- KARARLAR

2.- (2/4987) esas numaralı Kanun Teklifi hakkında genel uygunluk görüşünün esas komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna bildirilmesi hususuna ilişkin karar

BAŞKAN TAHİR AKYÜREK – Teklif hakkında Komisyonumuzun genel uygunluk görüşünün esas komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna bildirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi yazmak isteyen üyemiz varsa bu şerhlerini 9 Mart yani yarın saat ona kadar Komisyon Başkanlığına ulaştırmalarını istirham ediyoruz.

Toplantımız sona ermiştir, teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 20.01